

DOLENJSKI LIST

V petih dneh
110 prošelj!

Mirenska destilacija DANA je pred kratkim razpisala devet prostih delovnih mest, za katera pa je v petih dneh prišlo 110 prošelj. Gre pri tem samo za dober glas, ki seže v deveto vas? Verjetno gre bolj za primer, kako pri nas primanjkuje delovnih mest, hkrati pa je to opozorilo, da bo pri vprašanju nezaposlenosti treba čimprej priti dlje od ugotovitev.

DANES:

- Obrtniki se bojijo šušmarjev str. 4
- Celotni odbor odstopil str. 4
- Za liter vina invalidnine str. 6
- Rekord zaradi medveda str. 12
- Škocjanu prva nagrada str. 18
- »Zdaj ga bom ubil!« str. 23

Včeraj je bil
odprt nov motel

V ponedeljek, 30. oktobra, je občinska komisija izvedla tehnični pregled novozgrajenega Putnikovega motela pri bencinski črpalki v Trebnjem. Včeraj dopoldne je bil novi motel slovesno odprt in izročen svojemu namenu.

Razstava
o revoluciji

V ponedeljek, 6. novembra ob 18. uri, bodo v Dolenjskem muzeju v Novem mestu odprli razstavo »Oktohrska revolucija in njeni odmevi«. Prikazali bodo blizu 100 fotografij, fotokopij in dokumentov o veliki proletarski revoluciji v Rusiji, katere 50-letnico praznujemo letos. Razstava bo odprta do sredine decembra. Priporočljivi so skupinski obiski, ki pa naj bi jih prej najavili. Dolenjski muzej je pripravljen organizirati v večjih krajih v občini in velikih podjetjih tudi potujočo razstavo izbora teh dokumentov.

Ob navzočnosti podpredsednika republiškega izvršnega sveta dr. Franca Hočevarja, generalnega direktorja tovarne zdravil KRKA mr. ph. Borisa Andrianiča in sodelavcev je predsednik občinske skupščine Novo mesto Franci Kuhar s pritiškom na gumb pognal v obratovanje oddelek za proizvodnjo antibiotikov.

„KRKA“ - presenečenje leta!

Podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije tovariš dr. France Hočevar je v nedeljo na slavnostnem kosilu v restavraciji hotela Grad Olovec po otvoritvi novih prostorov tovarne zdravil KRKA zbranim predstavnikom občinske skupščine, organizacij in delovnega kolektiva nazdravil takole:

»Ob tem pomembnem prazniku prisrčno čestitam vsem Novomeščanom, vsem, ki ste tu zbrani in vsem drugim! Čestitam tudi zaslužnemu direktorju vaše tovarne magistru Borisu Andrianiču, tovarišici Marti Slaparjevi kot vsem drugim sodelavcem ter vodstvu tovarne KRKA. Iz malih in skromnih razmer, tako rekoč iz nič se je razvijal in zrastel ta objekt. Razvijali ste ga z lastnimi silami, z lastnimi sredstvi, mimo plana in kljub raznim težavam,

pri čemer ste morali urediti različne probleme. Ko pa obudimo spomin na prehojeno pot, lahko ugotovimo: KRKA je danes podje-

tje, ki je organsko in zdravno raslo. Ta kolektiv je priimer, ki nas znova uči, da je (Nadaljevanje na 18. str.)

Zdravnikov ni bilo v službo

V soboto, 28. oktobra, se je kmalu zjutraj po Črnomlju razvedelo, da v zdravstvenem domu ni zdravnikov in da ordinacije ne delajo. Izmed petih zdravnikov je bil v ordinaciji samo eden. Ostali zdravniki so dežurili samo za nujne primere in čakali pozivov doma, v ambulanti pa jih ni bilo. Ljudje so z ogorčenjem sprejeli to vest in ne glede na vzroke, ki so privedli do tega, obsodili zdravnike zaradi takega ravnanja. V ponedeljek, 30. oktobra, se je sestala delovna skupnost zdravstvenega doma, ki je na sestanku so-

glasno sprejela sklep o odstranitvi pomočnika upravnika Vladimirja Seničarja z dela do poteka odpovednega roka, ker je po mnenju delovne skupnosti ta ustvaril tako napete odnose, da je normalno delo onemogočeno.

TE Brestanica
samo s pol moči

V termoelektrarni Brestanica je v okvari eden od obeh generatorjev z zmogljivostjo 12,5 megawatov. Okvara je nastala zaradi stika generatorskega navitja z ohišjem stroja. Poškodbo bodo odpravili s pomočjo strokovnjakov tovarne »Rade Končar«, ki je generatorje izdelala. Zaradi sedanjega kritičnega stanja z električno energijo po vsej državi je ta izpad še bolj občuten. Računajo, da bodo okvaro odstranili do 13. novembra.

Zažgal je
svoj skedenj

V ponedeljek, 23. oktobra zjutraj, se je Jože Pirman iz vasi Klinje napil in potem grozil sosedom in ženi ter de-

OKTOBRSKA REVOLUCIJA

Z zmago oktobrske socialistične revolucije so se začele spreminjati v stvarnost stoletne težnje človeka in plemenite ideje o osvoboditvi delavskega razreda in drugih izkoriščanih in zatiranih družbenih slojev. V tem ko je nauk Marxa in Engelsa, ki je odkrival zakonitosti družbenega razvoja, opozoril na pota nastajanja novih naprednih družbenih odnosov, je veliki oktober prižgal revolucionarnega duha v srcih sto milijonov delovnih ljudi po vsem svetu in jih navdal z zavestjo o njihovem velikem boju za novi svet. Zato je oktobrska revolucija, ta veličastni preobrat v življenju človeštva, bila in ostala trden temelj sodobne človeške zgodovine. Zato so dosežke oktobra, to veliko delo ruskih delavcev in kmetov, z radostjo sprejele delovne množice vsega sveta.

Oktohrska socialistična revolucija in zmaga njenih idej in obstoj prve dežele socializma Sovjetske zveze so vsestransko in nenehoma vplivali na sodobno zgodovino narodov Jugoslavije.

Josip Broz — Tito
(Iz članka »Oktohrska revolucija in narodi Jugoslavije«)

Peter, Anica in Pavle, trojčki iz Segonj, so julija dopolnili tretje leto starosti. Hodijo že na njivo in se pokroviteljsko vedejo do svoje leto dni mlajše sestrice Angelce. Kako živijo pri Korenetovih zdaj, berite na 6. strani!

lal razno škodo. Nato je odšel v domači skedenj in ga zažgal. Vaščanom ni pustil, da bi ogenj pogasili. Odganjal jih je s sekuro in vilami ter govoril, da bo zažgal še najmanj 13 hiš. Vaščani so ga potem le ukrotili in mu zvezali roke, vendar jim je pobegnil v gozd, kjer so ga kasneje našli miličniki. Skedenj je pogorel do tal. Škode je okoli 10.000 N din. Pirman je v priporu.

OD 2. DO 12. NOV.

Padavine okrog 5. in od 10. do 12. novembra. — Okrog 12. novembra sneg deloma do nižin. V ostalem suho oz. lepo vreme s pogosto jutranjo slano. Dr. V. M.

Gnusen zločin pri Beli cerkvi

Priprti Alojz Lenart trdi, da je bil k dejanju nagovorjen

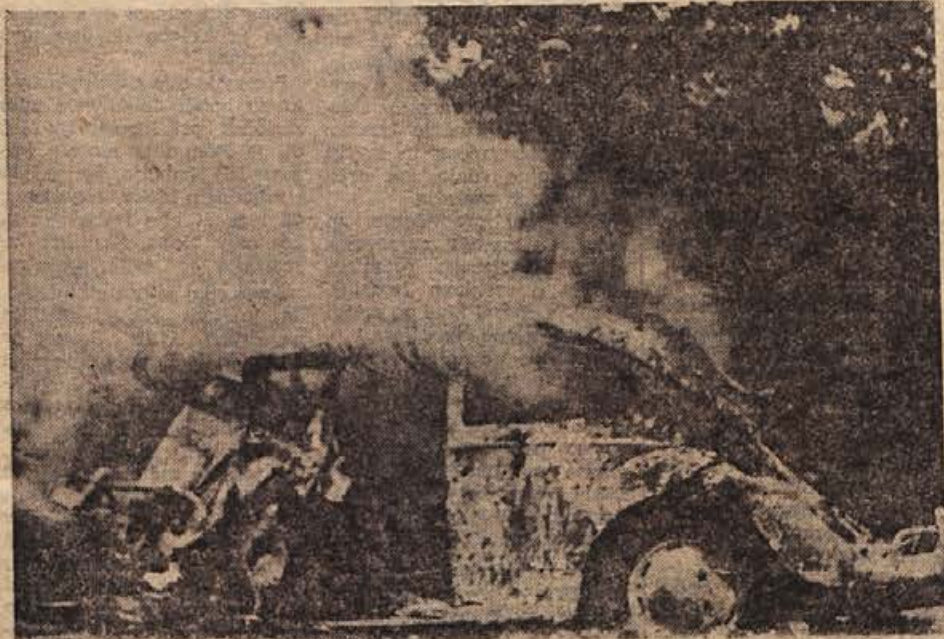
V četrtek, 26. oktobra okoli 9. ure, je 27-letni Alojz Lenart iz Tomažje vasi, tapetniški delavec brez zaposlitve, z nožem dvakrat zabodel 30-letno Franciško Jenič, roj. Hočevar, z Vinjega vrha nad Belo cerkvijo in jo smrtno poškodoval, razen tega pa je poskušal umoriti tudi njeno sedemmesечно hčerko.

To popoldne je prišel Lenart do njive pri Hočevarje-

vi domačiji, kjer sta delali pokojna Franciška Jenič in

njena mati, pri sebi pa sta imeli tudi sedem mesecev staro hčerko. Lenart je od ženske zahteval 15.000 Sdin, ki naj bi mu jih bil dolžan moji Jeničeve. V pripravi je hotel Lenart doseči Hočevarjevo,

(Nadaljevanje na 23. str.)

ZIVA STA ZGORELA! Čeprav so domačini in potniki iz vozil, ki so bila v trenutku nesreče blizu, takoj priskočili na pomoč, niso mogli pomagati ponesrečenima Petru Rovanu (38) in Alojzu Banovšku (38) z Jesenic v volkswagnu, ki se je v torek zjutraj vžgal na avtomobilski cesti pri Jezeru, potem ko je silovito trčil z italijanskim fiatom 1300. Vzroke nesreče še raziskujejo. (Foto: M. Vesel) — Na praznik mrtvih, v torek popoldne in v sredo, sta se na našem področju pripetili samo dve manjši prometni nesreči.

Ne zemlja — delo postaja vir dohodka!

Na Kitajskem morajo zdaj spet vsi nazaj v šolo. Pouka je bilo konec, ko se je začela »kulturna revolucija«. Vse kaže, da se na Kitajskem kultura in prosveta izključujeta... Še ena kitajska: glasilo pekinškega zunanjega ministrstva graja »revizionistične kitajske diplomate«, ki so v tužni začeli pretepe, da bi dobili kako prasko na telesu in se potem kot junaki vrnili domov — obvezani... Alžirski premier Bumedjen je dejal, da so Egipčani »naredili napako«, ko so privolili v premirje z Izraelom. Po njegovem bi se morali boriti še naprej. Do česa, ni povedal... Ameriški »jastrebi« govorniki, da mora iti Amerika v Vietnam sdo koncem. Toda kje je začetek in kje konec? Edini resnični konec bi bila atomska vojna, ki bi naredila križ čez vse konce... Češkoslovaški premier Lenart je po obisku v Parizu dejal, da bi bilo treba hkrati odpraviti atlantski in varšavski pakt. Toda kdo jima bo tako natanko naravnal ure?... Ameriški minister za delo je dejal, da bi v ameriškem gospodarstvu nastopilo »kolonizacija«, ki bi trajala dva do tri mesece, če bi bilo konec vojne v Vietnamu. Dodal pa je, da ne bi bilo hujših posledic, »ker je doma še marsikaj nedokončano«.

Po vojvodinskih vaseh je opaziti zelo živahna in dinamična družbeno ekonomska povprečja, ki so se izoblikovala še pred reformo; odkar jo uvajamo v življenje, so še toliko bolj spodbudna. Ekstenzivna črta razvoja, ki je bila leta značilna za vas in kmetijstvo, se je pričela naglo izgubljati. Prav za to stopnjo gospodarskega razvoja na vasi se v tej pokrajini opaža še drugačna premoženjska diferenciacija. Ta se ne giblje več v stari smeri ustvarjanja zasebnih kmetijskih posestov, marveč se stvari zdaj razvijajo na dveh temeljnih točkah:

- v povečevanju zasebne posesti do največje mere na eni strani, na drugi strani pa se pojavlja njeno zmanjšanje do minimuma.
- Predvsem pa so izrazita prizadevanja kmetov, da bi dosegli večji hektarski pridelek, s tem pa večji dohodek.

V zadnjih dveh letih je na

Vedno več hranilnih vlog

V Jugoslaviji smo imeli v bankah in hranilnicah konec 1962 1,48 milijarde Ndin hranilnih vlog, konec 1966 pa že 5,86 milijarde Ndin. Od tega smo v Sloveniji imeli 1,03 milijarde Ndin hranilnih vlog. — Konec letošnjega avgusta je bilo v Jugoslaviji že 6,58 milijarde Ndin hranilnih vlog, v vseh republikah (razen BiH) pa hranilne vloge še naraščajo. — V Sloveniji smo avgusta letos zbrali 1,07 milijarde Ndin hranilnih vlog, kar je največ v letošnjem letu. Škoda pa je, da banke in hranilnice ne namenijo več denarja za potrošniške kredite. Hranilni vlog je iz meseca v mesec več, kreditov pa vse manj. Predvsem tekstilno blago bi ljudje radi kupovali na potrošniške kredite kot nekdaj, prav tako pa tudi pohištvo in drugo blago, ki ima trajnejši pomen.

primer opaziti, da na tisoče kmetov pride la več kakor pa sami porabijo, medtem ko so prej pridelali le za svoje potrebe. Pogoji gospodarjenja so postali danes takšni, da zemlja sama na sebi ni več vir dohodka, marveč je delo postalo vir dohodka. Tudi zemljiška renta zgubi v intenzivnem gospodarjenju svoj klasični značaj. V Vojvodini so sedaj bolj vidne zahteve po vključevanju zasebnih kmetijskih proizvajalcev v samoupravne družbene tokove.

V praktičnem izvajanju teh zahtev pa je vendar še precej omahovanja, ki se pogosto ustvarja tudi na umeten način, kar samo zapleta in onemogoča delo in življenje na vasi. Eno takšnih napačnih mnenj je, da individualni proizvajalec ni prizadet pri samoupravljanju v širšem pomenu besede, ker že sam po sebi uresničuje vse samoupravne pravice na svojem posestvu. Nekateri pa grede tako daleč, da mu odrekuje celo možnost in pravice, da bi »odloval« v občinskem samoupravljanju!

Razumljivo je, da je naglo vključevanje kmetov v samoupravljanje odvisno od značaja kmetijske obdelovalne zadruge in od odnosa zadruge — individualni proizvajalec. V Srbobranu, Opovu

Sovjetska zveza je v ponedeljek sporočila, da sta se dva njhova umetna zemeljska satelita ta dan avtomatično združila na svoji vesoljski poti. Združitev (DOCKING) je nastopila na mestu označenem na gornji skici, ki jo je posredovala agencija United Press International. Satelita »Kozmos 186« in »Kozmos 188« sta bila izstreljena 27. in 30. oktobra letos. Po treh urah skupnega poleta sta se ločila, pozneje pa sta se vtirila na novi orbiti. (Telefoto: UPI)

in več drugih krajih so si vsi na jasnem, da ne morejo več delati po starem načinu. Prav zaradi tega iščejo novih poti, ki bi bolj odgovarjale sodobnim pogojem gospodarjenja in novim družbenim odnosom. Vemo, da že od prej poznajo »koope-rantski dinar« v Opovu za nabavo sodobnih kmetijskih strojev; več zadrug in njihovih poslovnih udeležencev pa je že uvedlo medsebojno kreditiranje in podobno.

JOVAN VAVIČ

TELEGRAMI

DALLAS (Teksas) — Vdova Leeja Harveya Oswald zahteva pred sodiščem pol milijona dolarjev odškodnine za vse zaplenjene imetje svojega prvega moža, domnevnega morilca predsednika Kennedyja.

BOCHUM — Nemški strokovnjak za vesoljske raziskave Heinz Kaminski je dejal, da bi uspešno spajanje sovjetskih satelitov v vesolju omogočilo Sovjetski zvezi, da bi poslala človeka na Mesec leto dni pred ZDA.

WASHINGTON — Američani se pritožujejo, da jih je ogromno stala selitev sli NATO iz Francije. Od 31. maja letos so ZDA v ta namen izdale sto milijonov dolarjev, do leta 1969 pa bodo izdale še 52,4 milijona dolarjev.

MOGADIS — Somalski premier

Ibrahim Egal je po vrnitvi z razgovorov s kenjskim predsednikom Kenijato povedal, da sta se Somalija in Kenija sporazumeli o mirljubni izgladitvi obmejnih sporov, ki je zastrupljala odnose med obema državama.

KAIRO — V Kairu se je začel proces proti nekdanjemu poveljniku egiptovskega letalstva in trem visokim oficirjem letalstva, ki jim obtožnica nalaga odgovornost za uničenje letalstva ZAR v junjski vojni z Izraelom.

RANGUN — Izjava japonskega premiera Sata, da Američani ne bi smeli končati bombardiranja na Severu v Vietnamu, dokler Hanoi ne bi jamčil, da bo to pripeljalo do pogajanj, je naletela na slab sprejem v Aziji.

tedenski zunanjepolitični pregled

Varnostni svet je globoko vznemirjen zaradi nedavne vojaške dejavnosti na Srednjem vzhodu v nasprotju z resolucijami sveta, ki ukazujejo prekinitev sovražnosti. Tako se začena resolucija, ki jo je pred nekaj dnevi sprejel varnostni svet, potem, ko so Egipčani z raketami potopili izraelski rušilec »Ellat« in so jim potem Izraelci za povračilo s topništvom uničili dve rafineriji nafte v Suez. Toda resolucija, ki obsoja kršitev premirja, ne pove, kdo je kršil.

Za sovjetskega delegata Fedorenka je bila obsodba kljub temu jasna. »Besedilo resolucije obsoja kršitev premirja,« je dejal Fedorenko, »in vsi zelo dobro vemo, kdo ga je prekršil. Izrael, samo Izrael in nihče drug...«

Toda resolucija, ki so jo predlagale nestalne članice varnostnega sveta, je bila prav zato soglasno sprejeta, ker ni omenjala nobenih grešnikov, ampak samo greh. Izraelci trdijo, da so premirje prekršili Egipčani, ker so jim potopili rušilec, »ki je plul izven teritorialnih vod ZAR«. Toda najnovejša odkritja iz ameriških krogov — enote ameriške šeste flote v Sredozemlju so pazljivo spremljale gibanje izraelskega rušilca — in dejstvo, da so morali Izraelci iskati preživele znotraj egiptovskih vod, vse to nakazuje, da je rušilec res bil v ozemelskih vodah ZAR.

Sicer pa v tem trenutku to ni najvažnejše. Najvažnejše je, da se je položaj spet zaostрил. Izraelci sumijo, da Egipčani ne mislijo na nič drugega kot na maščevanje, medtem ko Egipčani s precejšnjo upravičenostjo skle-pajo, da jih skušajo Izraelci spraviti na kolena in izsiliti brezpogojno vdajo, ker držijo zasedena ozemlja.

K takemu prepričanju jih tem bolj navaža najnovejša izjava izraelskega premiera Eškola o »velikem Izraelu«. Eškol je pozval žide po svetu, naj se začno naseljevati v Izraelu ne samo za Izrael, ampak tudi za tiste kraje, »kjer nas sedaj še ni, a nosijo svetopisemski imena«. To so popolnoma drugačne strune od tistih, ki jih je Eškol ubiral še dan po izraelski zmagi junija. Takrat je slovesno izjavil, da si Izrael

ne lasti niti pednja arabske zemlje.

Najnovejša izjava zahodno-nemškega zunanjega ministra Willyja Brandta vzbuja upanje, da se je Bonn za korak približal obnovitvi rednih diplomatskih odnosov z Jugoslavijo, ki jih je bil prekinil takrat, ko je Jugoslavija priznala Demokratično republiko Nemčijo. Ze v začetku je bilo

Kršitev premirja

torej tako, da Jugoslavija ni prekinjala odnosov z nikomer. Bonn je bil tisti, ki jih je prekinil v skladu s tako imenovano »Hallsteinovo doktrino«, ki pravi, da Zvezna republika Nemčija ne more imeti rednih diplomatskih odnosov z nobeno državo — razen Sovjetske zveze —, ki ima hkrati diplomatske odnose z DR Nemčijo.

Ta doktrina je bila od samega začetka nesmiselna, ker se ni ozirala na dejstva. Z nastopom koalicijske vlade v Bonnu — zdaj so v vladi poleg krščanskih demokratov tudi socialni demokrati — je postala bonška politika do Vzhoda prožnejša. Z Romunijo so že vzpostavljene diplomatske odnose in s tem je bila že kršena »Hallsteinova doktrina«.

Potem je bilo slišati glasove, ki so hoteli delati celo zdaj razloček pri Jugoslaviji, češ da je Romunija morala priznati DR Nemčijo, ker je bila v vzhodnem bloku, Jugoslaviji pa tega ni bilo treba storiti, ker ni v bloku. Skratka: Jugoslavija je večja grešnica.

Toda zdaj je postalo očitno, da je tudi takšno stališče nevezdržno. Willy Brandt je dejal, da je Bonn pripravljen obnoviti odnose z Jugoslavijo, če se bodo opredelili uresničile ugodne domneve — kar koli že to pomeni. Poudaril je tudi, da je šel to pot dije, kakor je šel v svoji izjavi 13. oktobra letos v Bundestagu. S tem je hotel povedati, da je zadeva bolj dozorela. Z naši strani še ni bilo uradnega odneva. Toda kakor nismo mi prvi prekinili odnosov, tako se najbrž ne bomo branili te odnose obnoviti — bržkone, če se bodo prej uresničile ugodne domneve.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ ODLOKI IN PREDLOGI ZIS. Zvezni izvršni svet je na svoji zadnji seji sprejel več odlokov in predlogov, med njimi tudi pobudo, da bi z dopolnitvijo zakona o službi družbenega knjigovodstva omogočili pobotanje terjatev gospodarstvenih organizacij. S tem ukrepom bi — tako upajo, zmanjšali medsebojno zadolženost gospodarstva.

Na seji ZIS so razpravljali tudi o dosedanjih rezultatih uvajanja skrajšanega delovnega tedna. Ugotovili so, da že 70 odstotkov delovnih organizacij dela po novem delovnem času. Skrajšani, to je 42-urni delovni teden so uvedle predvsem razvite delovne organizacije.

ZIS nadalje predlaga, da bi sprejeli nove zakone o narodni obrambi, vojaški obveznosti in civilni obrambi. Z zakonom o narodni obrambi bi natančneje dooločili obveznosti federacije, ožjih družbenopolitičnih skupnosti, delovnih organizacij in državljanov.

■ IX. KONGRES ZKJ BO KONGRES VSEH SOCIALISTIČNIH SIL. Na skupni seji predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ so sprejeli predlog orientacijskega programa IX. kongresa ZKJ, ki bo, kot smo že poročali, konec prihodnjega leta. Mijalko Todorović, sekretar IK CK ZKJ, je v intervjuju za časnik »Komunist« med drugim dejal, da bo kongres sklepno dejanje dinamične preobrazbe ZKJ. To ne bo samo kongres ZKJ, emveč bo ob enem kongres vseh socialističnih sil naše države, zato morajo v pripravi nanj ustrezno sodelovati vsi delovni ljudje.

■ TUDI VI. KONGRES SINDIKATOV BO PRIHODNJE LETO. Na seji GO ZSJ so sklenili, da bo VI. kongres ZSJ junija prihodnje leto. Na seji so menili, da bi bilo treba reelekcijo pravno poenostaviti. Obširno so razpravljali tudi o izobraževanju kot osnovi za pridobitev pravice do dela.

Predsedstvo republiškega sveta sindikatov Slovenije je obravnavalo

Zmanjšati medsebojno zadolženost

lo predlog programske osnove za delo skupščine SRS. To razpravo so soglasno ocenili kot novo obliko, ki naj omogoči izdatnejše vključevanje tudi sindikatov v skupščinsko aktivnost.

■ PRISPEVKE NAJ PLAČUJEJO VSI LASTNIKI ZEMLJE. Skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja kmetov Slovenije je razpravljala o novem predlogu zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov, ki se bistveno razlikuje od osnutka, ki so ga dali pred meseci v javno razpravo. Predlogi, ki so

jih dajali kmetje, so vsebinsko dopolnili predlog zakona. Tako so sprejeli predlog, naj bi prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov plačevali tudi kmetje — delavci, torej lastniki zemlje, ki so nkrati zapostveni in uživajo pravice delavskega zavarovanja.

■ BOLJ IZRABITI PROSTOR — NASO DRAGOCENOST. Zveza ekonomistov Slovenije je te dni organizirala v Portorožu posvetovanje o regionalnem planiranju, ki se ga je udeležilo okoli 200 ekonomistov. Med drugim so ugotovili, da je slovenski prostor zaradi usodne dediščine nesmotno izrabljen, kar dokazuje razdrobljenost naselij in industrije. V mestih živi komaj 35 odstotkov vsega prebivalstva. V Sloveniji je le 15 podjetij z več kot 2500 zaposlenimi.

■ RANCARILJO BODO RAZSIRILI SE NA AVSTRILJO IN MADZARSKO. Te dni se je v Mariboru sešlo častno predsedstvo »Rancarije 68«, ki ga sestavljajo zastopniki Jugoslavije, Avstrije in Madžarske. Na seji so sklenili, da bo prireditev prihodnje leto od 28. junija do 2. julija, tako da se bo začela v Beljaku in končala v Barosu. Predlagali so, naj bi v rancarijo vključili tudi Muro, ne samo Dravo.

■ NESREČA V CELJU. V sredo zvečer se je blizu železniške postaje v Čretu pri Celju motorni vlak, namenjen v Kumrovec, zaletel v tovornega. Pri trčenju v megli je bilo 24 potnikov ranjenih, med katerimi pa ni nihče v življenjski nevarnosti. Vzrok nesreče še raziskujejo.

Povprečni osebni dohodek nespremenjen

Po podatkih Zavoda SRS za statistiko je povprečje za avgust izplačanih osebnih dohodkov v Sloveniji ostalo enako kot v juliju. Znašalo je 91.500 Sdin. V gospodarskih dejavnostih je znašal OD avgusta letos 89.900 Sdin, v negospodarskih dejavnostih pa 100.800 Sdin, čeprav je pri zadnjih v primerjavi z julijem padel za 3 odstotke.

Med gospodarskimi dejavnostmi so dosegli avgusta v prometu najvišje povprečje: 101.200 Sdin, za njim pa je trgovina: 100.000 Sdin (padec za 5 odst., promet pa se je za 5 odst. dvignil). Sledijo: gozdarstvo 94.000 Sdin (12 odst. več), gostinstvo in turizem 89.300 Sdin in gradbeništvo 88.400 Sdin. Industrija je po višini povprečja OD šele na 6. mestu z 88.100 Sdin. — V 12 industrijskih panogah so OD v primerjavi z julijem narasli, v 9 pa padli.

Splošni popis prebivalstva bo leta 1971

Zadnji popis prebivalstva smo imeli v Jugoslaviji leta 1961, prihodnji pa bo predvidoma 1971. Hkrati bodo takrat popisali tudi vsa stanovanja v državi, da bi dobili kar najpopolnejše podatke o stanovanjskih razmerah v mestih in vaseh. — Prihodnje leto bo tudi popis vseh kmetijskih posestev v državi, pripravili pa bodo tudi široko anketo o strukturi potrošnje kmečkega in mestnega prebivalstva.

Investicijska potrošnja narašča

Letos smo v Sloveniji do konca avgusta porabili za investicije 1,57 milijarde Ndin, kar je za 2 odst. več kot v enakem razdobju lani.

Mar gre res za privilegij?

V republiški skupščini predlog zakona o pravicah funkcionarjev iz SRS, ki so zaposleni v organih federacije

Se preden je prišel predlog zakona v republiško skupščino, že je naletel na ogorčenje. V pisnih bračev v »Borbi« ga označujejo kot »grob napad na reformo, in to od tistih, ki se zanjo najbolj zavzemajo«. Enotna mnenja pa niso tudi v republiški skupščini, saj sta se ob njem razšla dva odpora republiškega zbora. Eden ga je sprejel, drugi pa se — načelu ni strinjal z njim.

Gre za predlog zakona o pravicah funkcionarjev in drugih delavcev SR Slovenije, ki so zaposleni v organih federacije, z drugimi besedami, gre za ljudi, ki jih Slovenija delegira v zvezne organe. In kakšen je zdaj položaj? Od skupno 946 zaposlenih v organih federacije je zdaj recni piši le 42 Slovencev, številni resori so, kjer ni niti enega Slo-

venca. Že v ustavi pa je zapisano načelo, naj bodo organi sestavljeni tako, da bodo v njih zastopane sorazmerno vse republike, se pravi, da bi po tem načelu moralo delati v zveznih organih najmanj okrog sto Slovencev.

In zakaj jih ni? Prvič je Slovenca kaj težko pridobiti za to, da bi se preselili v Beograd, vtem ko je v drugih republikah položaj povsem drugačen, saj se »ar potegujejo, kdo bi šel tja. Drugič pa je težko pričakovati od človeka, da bo za manjše osebne dohodke in za bolj odgovorno delo pustil sedanjí položaj in odšel v Beograd. Izvršni svet se je torej odločil predložiti skupščini zakon, ki naj bi uredil predvsem ta gnozna druge stroške, se pravi, da bi dobil razliko v osebnih dohodkih, da bi mu pokrili še druge stroške, se pravi, da bi se lahko kdaj pripeljal domov, in tretjič, da bi mu pokrili tudi stroške, če se preseli v Beograd z družino, v Sloveniji pa zadrži stanovanje. Potlej so še določila o tem, da bi mu zagotovili delo v Sloveniji, ko bi mu v Beogradu potekel rok itd.

Zdaj bi nekateri radi prikazali urejanje teh zadev kot privilegij določene skupine ljudi. Te stvari urejajo tudi drugod, vendar z internimi predpisi ali samo dogovori, naš IS pa je hotel, da so te stvari javne, zato je tudi predlagal zakon, ker meni, da moramo zagotoviti predstavnost Slovenije v zveznih organih, ker je to navsezadnje vprašanje slovenske državnosti. Za nikakršne privilegije torej ne

gre, ampak za pravice, ki jih je treba priznati, če naj dobimo ljudi v Beograd. Če jih ne bi priznali, pač ne bo Slovencev v zveznih organih in se bomo še vedno hudo jezili, kako to, da dostikrat potegnemo krajši konec, ker ni bilo človeka, ki bi znal stvari pojasniti, obrazložiti in se potegiti zanje.

Zato zasluži tak zakon vso podporo, pa naj govore, kar hočejo. Nemara imamo pravico sami urejati svoje zadeve?

V. JARC

POGOVOR O INTEGRACIJI

nad

in pod mizo;

Noben žgoč problem ne sme v hladilnik!

Uspešnost Socialistične zveze je v modernizaciji njenega dela

Janez Vipotnik, predsednik republiške konference Socialistične zveze, je v pogovoru s člani uredništva »Delavca« med drugim dejal, da pripisuje poseben pomen uveljavljanju sekcij. Vsebinsko njihovega dela je treba za-

jemati iz aktualnih problemov, ki jih poraja neposredno življenje. Ko obravnavajo kak politični problem, je nujno soočiti vsa kontradiktorna stališča. Noben žgoč problem ne sme v hladilnik. Delovanje Socialistične zveze bo toliko bolj moderno, kolikor bolj bo demokratično.

Sekcije pri republiški konferenci Socialistične zveze že delujejo. Najprej so sekretariat pripravili osnutke delovnih programov in jih dali v potrditev izvršnemu odboru republiške konference. Zdaj zbirajo pobude in gradivo za prve sestanke sekcij.

Ker bodo prej ko slej živlele sekcije tudi pri občinskih konferencah Socialistične zveze, bi morda tudi širšo javnost zanimalo, kakšna je vsebina delovnih načrtov republiških sekcij in katere probleme bodo obravnavale.

Sekcija za družbenoekonomsko vprašanja kmetijstva in vasi bo predvidoma oktobra obravnavala problematiko kmečkega zdravstvenega zavarovanja. Na dnevnem redu te sekcije bodo tudi vprašanja hribovskega turizma. Ocenila in opredelila bo tudi naloge kmečkega tiska, radia in TV za potrebe kmečkega prebivalstva.

Na prvem sestanku sekcije za probleme zaposlovanja se je pojavilo tudi stališče, da bi omilili ustavno omejitev števila delavcev v zasebni obrti. Slišati pa je tudi mnenje, da za to ni nobene potrebe, ker večina obrtnikov tako in tako še ni izkoristila te možnosti, saj zaposlujejo le po enega ali dve delavcu.

Odnosi med hišnimi sveti in stanovanjskimi podjetji bodo predmet razprav v sekciji za samoupravljanje na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva. Sekcija bo pripravila tudi posebno posvetovanje vseh prizadetih dejavnikov o gradnji stanovanj za socialno ogrožene občane, starejše upokojence in bivše borce NOV.

Komuna, kulturno življenje občanov, sedanja kulturna potrošnja občanov, perspektivni načrt razvoja občine in kulture — to so vprašanja, ki sodijo v vsebinski okvir sekcije o vlogi občine in krajevne skupno-

sti v oblikovanju kulturne politike. Poleg nje obstaja še sekcija za samoupravljanje delovnih organizacij v kulturi. Težišče dela sekcije za razvoj družbenih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja bo na vprašanjih, ki zadevajo odnose družba — izobraževalne skupnosti — delovne organizacije — prosvetni delavec.

Sekcija za uveljavljanje samouprave v zdravstvu bo proučevala uveljavljanje samoupravnih odnosov kot pogoj za uresničevanje razvojnega koncepta zdravstva v Sloveniji. Podobno bo sekcija o samoupravnih odnosih v invalidskopokojniškem zavarovanju proučevala uveljavljanje samoupravljanja na tem področju.

Sekcija za tisk in RTV kot instrument samouprave bo iskala odgovore na obstoječa vprašanja o komercializaciji tiska, dotacijah oblikah intervencije družbe itd. Analizirala bo potrebe in možnosti modernizacije, specializacije in integracije tiska, kar naj bi vodilo k hitrejšemu in boljše obveščanju občanov.

Poleg naštetih sekcij bodo delovale še sekcije za vprašanja mladosti, sekcija za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB in sekcija za mednarodne odnose. Tudi te sekcije bodo privlačna in gibka oblika dela Socialistične zveze, tribune mnenj in stališč pa tudi torišča boja ljudskega duha za naprednejše in boljše.

F. SETING

Olivnega olja bo dovolj!

Iz Dalmacije poročajo, da so letos oljke zelo dobro obrodile: samo iz tega področja bodo poslali na trg pribl. 7.000 ton najboljšega olja. Nad 3000 ton olja olivnega pričakujejo tudi iz Crnogorskega Primorja.

NOVI HOTEL

DIANA

V MURSKI SOBOTI

KORUZA — KMETIJSKO ZLATO

Kdaj pri nas 100 stotov na hektar?

Zdaj bodo izvažala koruzo na evropski in svetovni trg samo tri jugoslovanske podjetja, da ne bo prihajalo do nepotrebnega zniževanja cen — Koruzo se splača pridelovati tudi našim kmetom, seveda pa bodo morali povečati hektarski pridelek

Tekmovanje pri pridelovanju koruze na Ptujskem polju letos ni povsem uspelo, ker je omahovalo preveč kmetov. Dvomili so, da jim bo povečani pridelek povrnil vse dodatne stroške za najboljše seme in več kot 1000 kg porabljenih gnojil na en hektar. Ball so se, da dvakrat večjega pridelka kot so ga imeli v minulih letih — če bi se uresničile obljube strokovnjakov — ne bi mogli niti prodati ali vsaj ne po taki ceni kot lanskega malega.

Koruzo ima na svetovnem trgu precej trdno ceno, ki je naš povečani pridelek ne bo ogrozil. Tudi na našem trgu se cena koruze normalizira. Lanska in predlanska visoka cena — okrog 0,90 N din za kg — je izkrivljala tržne zakonitosti. Nekateri veliki pridelovalci koruze so namreč menili, da morajo dobiti za svoj pridelek toliko, kot če bi k ceni uvožene ameriške koruze prišteli še prevozne stroške do njih. Toda mi ne uvažamo koruze, ampak jo izvažamo. Odkupna cena bo torej nujno toliko nižja, da bo skupaj s prevoznimi stroški do meje tiste države, v kateri je kupec, veljala le toliko kot ameriška koruza, postavljena v evropsko pristanišče. Taka cena pa se je pri nas uveljavila že letos, zato odkupne cene ne bo treba še znižati.

Cena koruze na našem trgu je letos še vedno bolj nihala, kot je ustrezalo njeni kakovosti in vlagi zrnja v posa-

meznih obdobjih. To so povzročali izvozniki koruze z nelojalno konkurenco. Bilo jih je namreč preveč. Po neuspelih pogajanjih med velikimi pridelovalci koruze in izvozniki podjetji pa je zvezni sekretar za finance omejil na željo pridelovalcev število izvoznikov le na tri podjetja, da si na evropskem trgu ne bodo konkurirala z nepotrebnim zniževanjem cene. Po teh spremembah in ob upoštevanju letošnjega dobrega svetovnega pridelka koruze lahko računamo, da se bo cena suhe koruze gibala na blagovni borzi v Novem Sadu med 0,65 do 0,70 N din za kilogram. V Sloveniji pa bo cena toliko višja, kolikor bodo veljali prevozni stroški od Novega Sada do kupca. V naši republiki namreč ne pridelamo dovolj koruze za domače

potrebe. Za tako ceno se bo gotovo tudi našim kmetijcem splačalo pridelovati koruzo na ravninskih območjih. Seveda bodo morali povečati hektarski pridelek, kolikor bo znanost najbolj omogočala.

Na Ptujskem polju se je letos že precej kmetov prepričalo, da je na njihovih poljih moči pridelati veliko več koruze, kot so je pridelali v minulih letih. Ne le tisti kmetje, ki so tekmovali pri pridelovanju koruze, ampak tudi precej njihovih sosedov. Nekateri kmetje so vzlic letošnji suši pridelali na hektar več kot 80, nekateri celo več kot 100 stotov suhega koruznega zrnja, npr. Jože Petek iz Gajevcev in Franc Čuček iz Podvinčev. Lanski povprečni pridelek v ptujski občini pa je dosegel komaj 30 stotov

suhega koruznega zrnja in tudi letos bo približno enak.

Dodajmo še kratek račun! Za 1000 kg suhega koruznega zrnja je moči kupiti skoraj 1500 kg umetnih gnojil, kar je dovolj za izdatno gnojenje enega hektarja koruze. Tako povečanje pridelka pa je malenkost v primerjavi z uspehi tekmovalcev, ki so upoštevali vse nasvete strokovnjakov. Sicer so imeli še nekaj dodatnih stroškov za seme, strojna dela in uničevanje plevela s herbicidi — vzlic temu pa so zadovoljni s čistim dohodkom.

Taki pridelovalci koruze na Ptujskem polju pa so šele začetniki, če jih primerjamo s pridelovalci v Staparju v Vojvodini, kjer je vzlic letošnji suši v eni sami zadrugi pridelalo 100 kmetov več kot po 100 stotov suhega koruznega zrnja na hektar, rekord med njimi pa je pridelal 130 stotov. Pri takih pridelkih in po sedanjí ceni pa se splača pridelovati koruzo bolj kot nekatere druge poljščine.

J. PETEK

šumi
90 let odlične kvalitete

Za dolgoletno zaupanje ob 90-letnici

PO ZNIŽANIH CENAH:

ČOKOLADA GORENJKA
BONBONI BACCHUS BAR
BONBONI FRUCTUS BAR
ŽVEČILNI GUMI ZVITOREPEC

Ne zamudite izredne priložnosti — Pohitite v vašo trgovino!

Obrtniki se bojijo šušmarjev

Popoldanski obrtniki naj opravljajo samo dejavnost, za katero imajo dovoljenje — Učna doba naj se v posameznih obrtneh podaljša

samo prstni odtis

(ali pa še tega ne!) bo pustil vlomilec

v vaši hiši

namesto prihrankov, če jih ne boste pravočasno naložili na hranilno knjižico DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE!

Izmed 49 letov prijavljenih šušmarjev iz novomeške občine je občinski sodnik za prekrške kaznoval samo štiri. »Šušmarjev pa je vsaj toliko kot obrtnikov,« je ugotovil nekdo na sestanku predstavnikov obrtnih podjetij in zasebnih obrtnikov v nedeljo, 22. oktobra, v dvorani novomeškega Doma kulture.

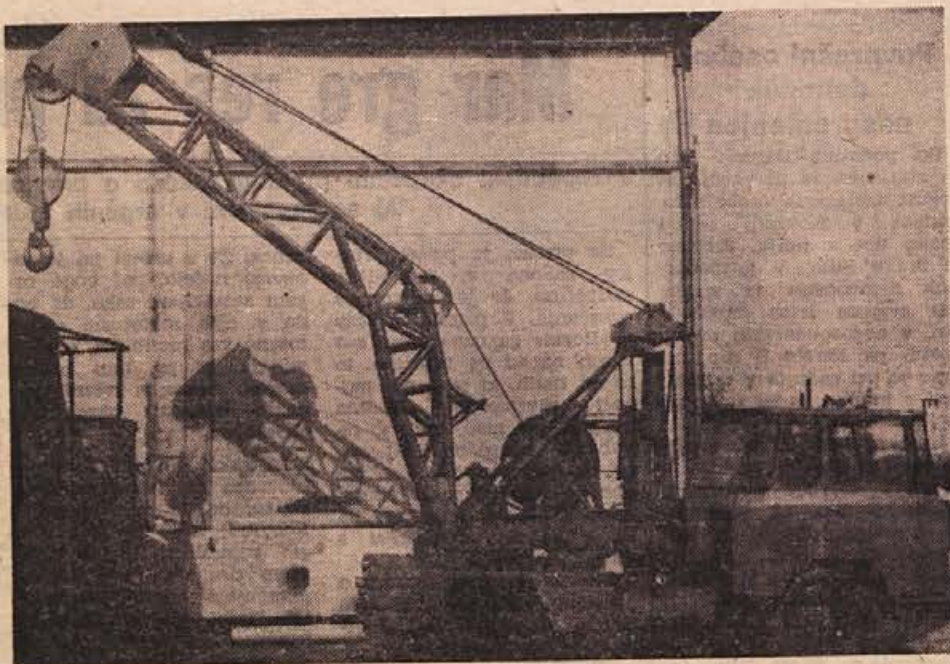
O tem, da je v novomeški občini veliko šušmarjev, se govori predvsem v manjših skupinah za vogali, kdo je šušmar in podobno, pa na javnih obravnavah zamolčijo. Na nedeljskem posvetu so prisotni obrtniki povedali, da bi bolj prijavljali šušmarje, če se ne bi bali njihove zamere. Predlagali so, naj bi med drugim šušmarje prijavljali tako, da bi prijavitelj ostal anonimen.

Precej pripomb je bilo slišati tudi na račun popoldanskih obrtnikov. Ugotavljali so, da se popoldanski obrtniki ukvarjajo tudi s takimi dejavnostmi, za katere nimajo dovoljenja. Opažajo tudi, da se precej popoldanec ukvarja s proizvodno obrtjo, čeprav bi smeli opravljati le storitveno dejavnost. Rekli so, da bi morali tudi od popoldanskih obrtnikov zahtevati enake pogoje kot od rednih (dopoldanskih) obrtnikov.

Znova so ugotavljali, da zasebni obrtniki in obrtna podjetja neradi sprejemajo v uk vajence, to pa zato, ker pravni položaj vajenca še ni urejen. Pripomnili so tudi,

naj bi v nekaterih obrtneh vajensko učno dobo podaljšali, češ da se vajenci sedaj premalo naučijo.

S temi in drugimi vprašanji, obravnavanimi na nedeljskem posvetovanju, se bo morala ukvarjati širša družbena skupnost, za razreševanje pa bo zlasti skrbel strokovni odbor pri republiški gospodarski zbornici, katerega splošna stališča za razvoj obrti so potrdili tudi na tem posvetu.

Avto dvigalo, ki ga je izdelalo kočevsko podjetje ITAS, je usposobljeno za mnoga dela (Foto: Primo)

ITAS izdelal prvo domače avto dvigalo

Dvigalo dvigne do 8 ton bremena — Primerno je za dela v gradbeništvu, gozdarstvu, transportu, za prekladanje in drugo

Edini proizvajalec avto dvigal v Jugoslaviji je postalo kočevsko podjetje ITAS. Dvigalo AD8 dvigne, če je podprto, 8 ton, če tovor vozi pa 4 tone. Taka dvigala smo doslej imeli.

Zanimanje za avto dvigalo, ki ga izdeluje ITAS, je precejšnje, saj je uspešno pre-

stalo vse izkušnje. Potrdil ga je tudi pristojni organ: Zavod za zdravstveno in tehnično varnost Ljubljana.

Dvigalo je namenjeno predvsem za montažna dela v gradbeništvu (pri postavljanju in prenašanju ostrešij, gradnji motažnih objektov in tako dalje), za notranji transport v tovarnah, za reševanje ponesrečenih avtomobilov, za razna dela v gospodarstvu, za nakladanje v spedicijah in skladiščih itd. Z vgraditvijo drugih elementov (skreper, elektromagnet in tako dalje) pa je dvigalo uporabno še za druge namene.

Glavne značilnosti dvigala

so: montirano je na vozilu TAM, ki ima 85 konjskih moči in 5+1 prestavo. Največja hitrost vozila je 50 km na uro. Neobremenjeno — maguje vzpon 30 odstotkov, obremenjeno s 4 tonami pa 22 odstotkov. Vozilo ima dva volana: prvega za vožnjo, drugega za delo z dvigalom. Avto dvigalo ima hidravlični pogon in vse komande v kabini voznika. Višina dvigala s podaljški ročice je 15 m, največji radius pa je tudi 15 m. Hitrost dviganja je 0,2 m/sek, hitrost vrtenja dvigala 2,5 obrata v minuti, čas nagibanja ročice pa približno 15 sekund. Dvigalo je opremljeno z vsemi varnost-

nimi napravami proti preobremenitvi, in sicer za vse položaje ročice. Cena je 33,5 milijona S din.

Manj denarja za upravo

Lani so v občini Ribnica porabili v prvih devetih mesecih za delo državne uprave in za štipendije bodočim uslužbencem državne uprave nad 71 milijonov S din, v istem obdobju letos pa manj kot 63 milijonov S din. Za čiste osebne dohodke uslužbencev državne uprave so na primer v devetih mesecih lani porabili 39 milijonov S din, letos pa kar 8 milijonov S din manj. Izdatki so manjši predvsem zato, ker se je število zaposlenih v občinski upravi zmanjšalo.

„Grad varujmo pred propadanjem“

Brestaničani se zavedajo, da sami ne morejo spremeniti gradu v turistično postojanko, zato so zadovoljni s skromnimi načrti — Dokler grad ne bo urejen, za turiste ne bo privlačen

Turistični delavci v Brestanici z ljubeznijo upravljajo grad, ki ga občina do sedaj ni mogla oddati nobenemu petičnejemu ponudniku. »Zelimo ga predvsem obvarovati pred propadom,« je te dni pojasnil predsednik Turističnega društva Silvan Mozer. »Niti najmanj ne mislimo na nove Mokrice ali novi Otočec,« je še dodal.

Zavedajo se torej, da za njihov grad denarja ni, da pa bi sčasoma lahko tudi sami v njem marsikaj izboljšali. Za tujce ni privlačen, ker ni urejen. Zelo radi pa ga obiskujejo tisti Slovenci, ki so jih naglani pod njegovo streho okupatorji, preden so jih poslali v nemška taborišča. Vseh internirancev je bilo 65.000. O teh časih pri- čajo dokumentarne fotografije,

je, razstavljene v prvem nadstropju. Prostori, žal, niso urejeni in razstava učinkuje preveč ceneno.

Prav zaradi tega razmišljajo o boljši ureditvi. Na pomoč bodo poklicali Posavski muzej. Za stalno razstavo so namenili še nekaj novih sob, da bi jo tako izpopolnili.

Letos je društvo vložilo nekaj stotisočakov za obnovo žlebov na grajskih strehah. Na dvorišču so uredili letno gledališče in dramska skupina Svobode je z uspehom uprizorjela Milinarjevega Janeza.

V mali dvorani v pritličju bodo ves december imeli prireditve dedka Mrza. Pravilčno jo bodo dekorirali in vabili na prireditve otroke in odrasle. Pričakuje-

jo, da bodo to edinstveno praznovanje pozdravili vsi občani.

Kam s sadjem, se sprašujejo kmetovalci v hribovskih vaseh, ko ga nihče ne kupuje, zaradi pomanjkanja časa pa ga niti ne utegnejo predelati v žganje ali sadjevec. Na eni strani je videti preobilje, na drugi pa kraljuje v teh vaseh še precejšnja revščina, ki bi jo pametno gospodarjenje lahko hitreje odpravljalo. Zgornjo podobo kaže te dni cesta pod Telčami. (Foto: M. Legan)

RAZVOJ DVEH PROMETNIH DEJAVNOSTI V BREŽIŠKI OBČINI

Naložbe obetajo napredek v prometu

Do leta 1970 avtomatizacija telefonskih central na Jesenicah, na Bizeljskem, v Cerkljah in Globokem — Kolektiv PREVOZA veliko investira za izgradnjo delavnic in nakup novih avtomobilov

Podjetje PREVOZ iz Brežic je v letih 1961—1965 skoraj podvojilo družbeni bruto proizvod. Z nespremenjenim številom zaposlenih je spričel do dobrega gospodarjenja porasel narodni dohodek povprečno za 26,1 odst. na leto, celotni dohodek pa za 17,5 odstotka.

Do leta 1963 se je podjetje ukvarjalo tudi s prevozi potnikov. Potem je ves avtobusni park prodalo podjetju SAP in se odločilo za specializacijo. Od takrat spada v njegovo dejavnost le tovarni promet.

Kolektiv PREVOZA je v letih 1961—1965 investiral v obnovo prevoznega parka

in izgradnjo delavnic za lastne potrebe 4.254.000 N din, od tega nad polovico lastnih sredstev.

V času od 1966 do 1970 leta bodo znašale investicije okoli 3.504.000 N din. Del tega denarja so že porabili za dokončanje delavnic in za nakup tovornjakov in prikolic. Vse naložbe bodo financirali z lastnim denarjem, torej brez kreditov.

V sklopu prometnih dejavnosti sodi še poslovna enota PTT v Brežicah. Število zaposlenih se je z modernizacijo telefonskega omrežja zmanjšalo. Leta 1970 naj bi ta poslovna enota ustvarila

za 1.950.000 N din bruto proizvodov in 1.237.000 N din narodnega dohodka.

V petletnem razvojnem programu je predvideno montiranje avtomatske telefonske centrale na Bizeljskem, na Jesenicah na Dolenjskem, v Cerkljah in Globokem. Avtomatska telefonska centrala v Brežicah bo dobila 200 novih priključkov. Obnovili bodo tudi telefonski vod od Brežic do Jesenic. Skupno vrednost naložb cenijo na 513.000 N din.

Sejmišča

Novomeško sejmišče

30. oktobra je bilo pripeljanih 945 prašičev, starih od 6 do 12 tednov, in 84 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Prodanih je bilo 913 prašičev, kar pomeni, da je bil promet izredno živahen. Prašiči od 6—12 tednov so bili po 8000 do 13.000 Sdin, prašiči, stari 3—6 mesecev, pa po 14.000 do 25.000 Sdin.

Brežiški sejem

23. oktobra je bilo na tedenski sejem prašičev v Brežice prignanih 750 prašičev, starih do 3 mesece, in 40, starih nad 3 mesece. Prvih je bilo prodanih 680 po 650 do 760 Sdin kilogram, drugih pa 18 po 650—680 Sdin kilogram.

V Meniški vasi so popravili most

V Meniški vasi so pred dnevi popravili leseni most. Predvsem so zamenjali preprele in zlomljene deske. Popravljeni most prenese zdaj večjo obremenitev.

Vrstni red je sprejet

Posebna komisija Vodne skupnosti Ljubljana-Sava in odbornikov iz Goriče in Dolenje vasi si je pred dnevi ogledala v dnogospodarske objekte v občini Ribnica in določila vrstni red vodnogospodarskih del.

Ugotovili so, da bo najprej potrebno očistiti in popraviti nekatere požiralnike na območju Goriče vasi, nato pa na območju Dolenje vasi in Smarjete. Zatem bo potrebno urediti strugo od Cvara pa do Sodražice in popraviti vodne pragove.

Razširiti bi bilo treba tudi jamo Tentero, da bi lahko

sprejela več vode. Vendar pa bi morali predtem preučiti če povečani pretok vode skozi Tentero ne bi vplival tako, da bi bile nato v Strugah višje vode in poplave.

Na zadnjem mestu predvidenih del pa je redno vzdrževanje regulirane struge vse do Sodražice.

Tomšičeva, Gubčeva in Cankarjeva brigada so 5. in 6. januarja 1943 napadle belogardistične postojanke v Temeniški dolini. Na sliki: borci I. bataljona Gubčeve brigade v Temeniški dolini v prvih januarjskih dneh 1943 (Iz muzeja NOB)

VID JERIČ:

(4)

Prek borb do zmage XII. brigade

Konec avgusta je glavno poveljstvo brigadi zaupalo zaščito svobodnega ozemlja Bele krajine. Da bi brigada lahko izvršila nalogo, je zasedla položaje od Dolža do Bircne vasi ter ostala tam do 16. novembra 1944. Pod Gorjanci je prišlo do mnogih spopadov. Najtežji so bili gotovo tisti pri Dolžu, v Vinji vasi, pri Težki vodi, Koroški vasi in drugi. Zadnja in najtežja pa je bila borba med 13. in 15. novembrom med Bircno vasjo in Pribišjem. V tej borbi je bil sovražnik popolnoma razbit in se je moral vrniti v Novo mesto. Njegov načrt, da bi prodrl v Belo krajino, je popolnoma propadel. Oddelki XII. brigade so uspešno kiljubovali vsem sovražnim napadom toliko časa, da so jim prihiteli na pomoč bataljoni Gubčeve brigade. S skupnimi močmi so tedaj sovražnika uničili.

Med Suho krajino in Mirensko dolino

16. novembra je odšla brigada na teren Hinje-Prevole, ker je prišlo do več spopadov. Kmalu so šli borci na nov teren med Mirno in Trebelnim, toda tudi tam niso ostali dolgo. 23. novembra so vnovič prišli v Suho krajino. Ustavili so se med Žužemberkom in Dvorom, nato pa odšli proti Ajdovcu in Lipovcu. Tu je prišlo do spopada z belogardističnim oddelkom, ki je prišel iz Novega mesta. Borci XII. brigade so sovražnike nagнали v novomeško postojanko. Ponoči med 1. in 2. decembrom se je brigada premaknila na Mirno. Naslednji dan je prišlo že do celodnevne borbe pri Brezovici. Proti večeru so zaustavili napade I. belogardističnega bataljona in ga pogнали v Sentvid, 5. decembra pa so bili že vsi brigadni oddelki pri Krmelju. Spopadli so se z nemškimi oddelki, ga po krajši borbi pregnali ter zaplenili večjo količino orožja in opreme.

Cez nekaj dni je bilo treba spet na nove položaje. Tokrat v okolico Pluske, Velikega Gabra in Občin. 10. decembra je na tem terenu prišlo do prvega spopada z močno sovražno kolono pri Mali Loki. Po zelo kratkem odidhu na območju Trebanjskega vrha in Čateža je prišlo do ponovne borbe pri Medvedjeku in Brezovici.

Cez dva dni je brigada z vsemi svojimi oddelki odšla na področje Mirne in Trbin-

ca, kjer so opravljali prehranjevalno akcijo za bolnišnice. Medtem je 3. bataljon napadel sovražno postojanko v Sentjanžu. Ker so naši obveščevalci prišli po zvezah do nemških razpoznavnih znakov, so naši hoteli nasprotnika presenetiti. Kmalu bi bila že vsa sovražna posadka v rokah naših oddelkov, pa je prišlo do nesporazuma, zaradi česar je sovražnik del posadke lahko rešil, naš poveljnik bataljona pa je bil ranjen. Proti jutru so se naši morali umakniti, ker v okolici postojanke ni bilo nobene kritja.

Za novo leto obkoljeni

Ko se je brigada spet premaknila na območje Moravč in Kamnega vrha, je 26. decembra prišlo do boja z belogardističnim oddelkom, ki je prišel iz smeri Primskovega. Tu je prišlo do nekaj nepotrebnih izgub v 3. bataljonu. Ob novem letu pa je zasedla brigada položaje na Kitnem vrhu in Babni gori, da bi varovala napad na Občine. Napad je trajal od 1. do 3. januarja 1945, žal pa se je za naše enote končal neuspešno. Brigada je bila obkoljena od večkrat močnejšega sovražnika, a se je prebila iz sovražnega obroča in rešila svoje oddelke. Med probom pa je bila žrtvovana naša brigadna zaščitnica, ki je ni bilo moč rešiti. Prebili smo se proti Žužemberku, se nato več dni bojevali na položajih Ajdovca, Lipovca in Dvora. Po končanih bojih na levem bregu Krke smo šli na desni breg, toda boji so se tudi tam nadaljevali. Brigada je odšla na položaje v okolici Lašče in Plešivice, od koder je januarja napadla Žužemberk. Januarja in februarja je bilo v Suhi krajini več precej hudih borb okoli Lašče, Smuke, Ambrusa, Vršiča in Plešivice.

Med Krko in Savo postali udarni

Proti koncu februarja je dvanajsta dobila nove naloge. Odšla je čez Krko in glavno cesto Ljubljana—Novo mesto ter dalje proti Savi, da bi se združila s XIV. divizijo, ki bi morala priti iz Štajerske na Dolenjsko. Brigada se je celih 14 dni bojevala na terenu med Krko in Savo. Ravno med tem je brigada dobila največje priznanje: postala je udarna. To je največ, kar je lahko v bojih dosegla kaka borbena enota.

Zatem smo se vrnili spet v Suho krajino. Po večdnevni bojih okoli Hinj, Vršiča in Vinkovega vrha smo v Dolenjskih Toplicah vendarle prišli do zasluženega počitka. To je bila nekakša nagrada za naporno bojevanje, ki je trajalo več kot dva meseca. Odidh pa ni dolgo trajal, že po dveh dneh smo morali brž nazaj v Suho krajino k novim spopadom. Po nekaj dneh je bila brigada ponovno poklicana v Dolenjske Toplice, kjer smo dobili novo nalogo: 24. marca odhod proti Savi XIV. diviziji naproti. Po neuspelem prehodu omenjene divizije čez Savo, je XII. brigada konec marca spet prišla v Dolenjske Toplice, od tam pa odšla proti Podljubnu in Prapročam.

9. maja v Ljubljani

Aprila so se v Suhi krajini nadaljevale bitke za cesto Kočevje—Dvor in za zahodni del Kočevskega Roga. Proti koncu aprila je brigada sodelovala v osvoboditvi Kočevja, zatem pa nadaljevala ofenzivne boje skozi Suho krajino do Višnje gore. Dva dni so bile bitke na položajih pri Višnji gori, končno pa smo šli v smeri proti Ljubljani. Skupno z drugimi enotami naše vojske je dvanajsta brigada 9. maja vkorakala v Ljubljano, kamor smo prišli okoli poldne. Zavzeli smo glavni kolodvor, še istega dne pa pohiteli v Zalog, da bi zaščitili skladišča, ki jih je zapustil sovražnik, bila pa so polna raznega materiala. Naslednji dan smo skladišča oddali drugim enotam, XII. brigada pa se ni mogla še veseliti zmage: odšli smo proti Domžalam in Lukovici z nalogo, da bi razorožili Nemce, ki so se tedaj umikali od Celja proti Kamniku in Domžalam.

Po tridnevni bojih, ki so trajali noč in dan, je XII. udarna brigada razorožila več tisoč Nemcev, se popolnoma motorizirala in odhitela na Koroško, da bi pomagala našim enotam uničiti še zadnje ostanke nacizma in njihovih pomagačev. Borbeno pot se je končala šele 15. maja, ko smo prišli v Mengeš, nato pa se združili z X. ljubljansko brigado.

XII. brigada je dala tudi tri narodne heroje: Radomira Božoviča-Raca, Draga Jermana in Franca Kreseta-Cobana. Vsi trije so bili nekaj časa tudi poveljniki XII. SNOU brigade.

(KONEC)

IVO PIRKOVIČ Partizanske bolnišnice v Gorjancih

Komandir ga je poslal k Hrvatoma na Sošice, oni pa naprej v Gorenjo vas k Sintičevim, kjer je poleg mlina že dolgo stala parna žaga. Kar bo potreboval — so mu naročili — mu bodo poslali s Sošic.

Ferdo se ni nič dobro počutil sam in tujec v tako oddaljeni vasi. Spati ni hotel v hiši; gospodar je imel sina pri ustaših.

Prve dni v marcu je žaga stekla. Proti Sošicam so začeli odhajati vozovi jelovih desk. Globoko v cetoškiških gozdovih, kamor razen delavcev ni smel nihče, so gradili novo bolnišnico. Še ni bila narejena, ko so začeli prihajati prvi ranjenci in bolniki.

Tri tedne je že Kušljan žagal v Gorenji vasi in pošiljal les tesarjem, ko je začelo od Stojdrage nepričakovano pokati. Strehanje se je blizalo. Žumberški proletarci niso mogli zadržati prodirajočih ustašev. Ferdo je odšel in se ni več vrnil. Za njim sta Sintičev mlin in žaga gorela. (Stanko Kušljan-Ferdo)

Ustaši so začeli novo veliko ofenzivo. Od Cetošiča in Kamenc se je v sredo, 24. marca, pomikalo 45 voz z ranjenci — poroča v svoji kroniki zopet Lina Pirkovič. Po žumberških vaseh so stari uskoki zapuščali svoje domove in z živino, imetjem in culami hiteli za kolono voz. Na Suhorju jih je čakal Vzhodnodolenjski odred z Gorjansko, Semiško in Črnomaljsko četo. Poveljeval jim je Dušan, odkar je nedavno izročil Gorjansko četo svojemu staremu komandirju Maksu Valtušu-Fičiju. Pri odredovnem poveljstvu je bilo 17 lahkih ranjencev ali takih težjih, ki še niso popolnoma okrevali, pa so že hodili zopet stražiti in v zasede.

Od dveh zjutraj se je vojska z vozi ustavila na Jugorju. Umrl jim je partizan iz Semiške čete. S strelom skozi trebuh so ga prejšnji dan pripeljali v Cetošič prav ob uri, ko so se tam odpravljali na umik. S Semičanom je bil v zasedi nekdo na mestu mrtev, neki Mavsar laže ranjen, medtem ko je odnesel četrti zdravo kožo.

Pozno popoldne drugi dan se je kolona težkih voz v varstvu vojske zopet pomikala po slabih belokranjskih kolovozih. Ponoči je šla čez semiški predor. Ukazi najstrožje tišine so le malo zalegli. Nenadoma obstanejo. V temi žari v čudni svetlobi nenavaden steber. Čakajo in gledajo, čudna prikazen pa se ne gane. Predhodnica se previdno približa in najde — trhelštor, ki je ves sijal v zamolkli svetlobi.

Ranjenci so ob dveh zjutraj pospali po grmovju nad belokranjsko cesto. Potem so bili nenehni premiki. Dušan je skrbel, da je dobival sovražnik o partizanih vedno samo zastarele novice. Za odredom je prišla tudi Trinajsta proletarska. Šele 30. marca je Dušanovo poveljstvo na Strážnem vrhu izvedelo, da je konec ustaške ofenzive, ki je udarila v prazno. Žumberški begunci so se že vrnili na izropane domove. Ustaši so zmogli komaj toliko, da so z zbranimi silami lahko šli po dveh ali treh cestah preko Žumberka; da pa bi deželo lahko tudi držali, ni bilo misliti.

Partizani so po povratku našli bolnišnico v Cetošiču do tal požgano. Očitno je bila med prvimi cilji ustaškega vdora. Ogenj se je razširil po vsem gozdnatem hribu pri bolnišnici. Uničen je bil tudi pisalni stroj in zgorela komandna torba s staro kroniko Gorjanskega bataljona. Partizani so v gozdu oboje preplitvo zakopali.

Z novim poizkusom, da bi iztrgali partizanom Žumberk in ogrozili njihove bolnišnice, so začeli Italijani in legisti v sredo, 21. aprila (1943). Pod zaščito topov je sovražnik izpadel iz

Metlike. Legisti so plenili in požigali po Brezovici, Lahji po Grabrovcu. Dušan jih je z delom svojega odreda pogljal nazaj v Metliko.

S kolono iz Novega mesta se je spopadla Trinajsta proletarska brigada nad Popovici. Silovita bitka je divjala celo uro. V vasi je bila partizanska bolnišnica. Ranjence so umikali proti Radatovičem in naprej na Hrvasko. Varovala jih je Gubčeva v zasedah. Iz bojev nad Popovici so se Italijani umaknili s štirimi kamioni ranjenih in padlih. (L. Pirkovič)

Takoj drugi dan sta Gubčeva in Trinajsta odšli čez Gorjance in Krko na počitek v Smarješke Toplice. Čez štiri dni, 27. aprila, se je Trinajsta že zjutraj vrnila z neko bolnišnico v Vrhpolje pod Gorjanci. Ranjence je takoj poslala čez gore na Žumberk. Sama je ostala ves dan v vasi. Italijani so jo obstreljevali s topovi iz Sentjerneja. Zvečer se je brigada vrnila nazaj čez Krko.

Kak mesec pozneje sta se javila v Cetošiču dva tujca. Mogoče se je zgodilo to 24. maja. Povedala sta, da prihajata v partizane iz Zagreba in da sta zdravnika. Vedno sta tičala skupaj in sumljivo stikala glavi. Nekdaj dan je eden od njiju pobegnil. Drugega so še pravi čas prijeli. Na zaslišanju je odgovarjal predrzno in ni hotel obguncu in njegovih namenih ničesar vedeti. Partizani so odkrili, da sta bila oba ustaška vohuna iz Zagreba. Jentnika so ustrelili. (Zan Furar-Matevž)

Dan pred kresom so Italijani zopet bombardirali Sekuliče. Vasko bolnišnico so prisilili, da se je umaknila na Popovico. Na poti je nekdo umrl od nagle infekcije, čeprav je bil samo lahko ranjen v peto. V sedmih dneh so umrli še trije. Vznemirjenje jim je gotovo mnogo škodilo.

Ponavljajo se podobne zgodbe. Vse dokler je bil tujec v deželi, ni nehal zalezovati partizanskih bolnišnic in jih skušati uničiti. V tem se zrcali vsa brezobzirna nečlovečnost fašističnolacističnega zla, ki je okuževalo svet in ga je moralo človeštvo izrezati s svojega telesa, če je hotelo preživeti in se zopet počlovečiti.

Partizanski lazareti po zlomu Italije so bolj znani in opisani, kot so bolnišnice iz zgodnjega časa vstaje. Zato bi dodal le še nekaj besed.

Bolnišnica v Pendlirjevki je bila, kot nam je popisal Tone Valentinčič, jeseni 1943 obnovljena in razširjena; le da je niso odprli, kot meni pisec, šele zaradi potrebe, ki jih je prinesel vdor Nemcev v oktobru 1943, saj je sprejela prve ranjence že več kot teden dni pred začetkom velike nemške ofenzive.

Predvsem pa so se v zadnjem poldrugem letu vojne močno razvile dobro urejene Centralne slovensko-hrvaške partizanske bolnišnice. V njih so delali tudi zavezniški zdravniki, ki so prišli iz tujine. Na Žumberku sta bili bolnišnici v Dučićih in Kaštu, morda tudi drugod. Vodila sta jih dr. Červinka iz Novega mesta in dr. Maksinac od hrvaške Sv. Petke, varoval pa s svojo stražo Jože Bauer, ki je po vojni padel z avtomobilom pri Izoli v morje in utonil. Dobro bi bilo, da bi nam tudi ta pozni čas partizanske sanjitete popisali še živi zdravniki, bolničarji in ranjenci, mogoče tudi dopolnili in popravili, kar ni bilo v tem članku prav zapisano.

Močno olajšanje osvobodilni vojski je prineslo odpiranje partizanskih bolnišnic po južni Italiji. Reševale so nam mnogo mladih življenj, brigadam v domovini pa sproščale dragocene moči za zadnje odločilne bitke s tujim okupatorjem.

(Konec)

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA

obrestuje navadne hranilne vloge po **6.50 %**

TROJČKI — še vedno naši varovanci!

Korenjetovi trojčki iz Segonja pri Škocjanu, za katere smo ob rojstvu pred tremi leti že zbrali nekaj denarja, in njihova leto dni mlajša sestra rastejo kot konoplja — Hiša, v kateri prebivajo, je na obeh straneh odprta! Poginila sta jim prašič in krava, davkov pa še za lani niso plačali

Sonce je prodiralo skozi veje dreves in sem ter tja razgrnilo gosto jutranjo meglo, ki se rada koplje na vrhu Segonj, hriba nad Škocjanom, kjer žive Korenjetovi. Hiša na samem je bila kot

izumrla, le izza skednja so se slišali zamolkli udarci, Korenjetova mama je sekala drva.

— Ali vsi otroci spi, da je naokrog taka tišina? — sem jo nagovorila.

Vsa vesela, da jih nismo še pozabili, je pri priči pustila delo in pojasnjevala: — Trojčki so z atetom na njeni, mala Angelca pa spi. Prehla-jena je.

Pogled mi je obstal na hiši, ki je medtem dobila opečnato streho, pod njo pa je nepokrito podstrešje rezalo v prazno.

— Popravljali ste, kot vidim. Kdaj bodo dela končana?

— Bo moralo kar tako ostati, saj več kot za opeko nismo zmogli. Slame res nimamo več na strehi, bo pa letos pozimi še bolj mrzlo, ker bo nad izbo pihalo. Bojimo se snega, ki pri nas na višini rad zamete.

Vtem je Trametov stric iz Zloganja z vozom pripeljal do hiše Korenjetovo korenje, za vozom pa so capljali Petreček, Anica in Pavle z očetom.

S Korenjetom sva začela običajen pogovor o letošnji letini.

— Letina je bila še kar, je rekel Korene. — Krompirja bomo imeli, le za kravo bo

manj ostalo. Nesreče so se pri nas kar vrstile. Najprej je poginil prašič, potem še ena krava. Davkov že od lani nisem plačal. Pravzaprav davkov nimam, le socialno. Dva meseca smo bili brez mleka, ko je bila krava breja. Dobri sosedi so nam prinašali kdaj pa kdaj kak liter.

Potem smo šli v hišo, gledat Angelco. Z dudo v ustih je mirno spala, dokler ji ni leto dni starejša Anica vzela priboljšek iz ust. Nato so si morali trojčki umiti roke, ker so bile vse blatne od korenja, ki so ga prijemale na njivi. Angelco pa je mama oblekla, da je šla lahko z nami na sonce. S težavo smo vse štiri pripravili do tega, da so za trenutek ostali skupaj, pred fotoaparatom.

Kar nerodno mi je bilo, ko sta se Korenjetova spet hitela zahvaljevat za pomoč, ki so jo bralci našega lista nudili ob rojstvu njunih treh otrok. Trdita, da brez te pomoči ne bi mogla izhajati. Prispevke občanov smo takrat porabili v glavnem za najnujnejšo opremo za novorojenčke, za nekaj hrane in eno posteljo, na kateri se zdaj spi vsi trije otroci. Otroci pa so medtem rasli kot konoplja, tople jopice,

hlačke in čevlje so že zadovrnaj prerasli, razen tega živijo v odprti hiši. Pred vrati pa je zima!

Ali ne bi znova poizkusili zanje nekaj zbrati, ko jim sicer skrbni starši ne morejo nuditi najpotrebnejšega? Kdor vidi Jožefo Korene, kako je v treh letih, kar je dobila štiri otroke, postala zgarana, ne bi mogel odreči novega prispevka. In če bi videli zgornjo Anico ter njeno bratca Petrečka in Pavla ob odrgnjeni in slabo posteljeni postelji male Angelce, v temni izbi, kjer se odvija vse življenje šestčlanske družine, — ali bi lahko odrekli pomoč?

Poizkusimo znova! Dobrodošel je vsak prispevek, da bi zbrali vsaj za deske in nekaj oblek, kar Korenjetovi najbolj potrebujejo čez zimo. Če se bo kdo od naših bralcev odločil za denarno darilo, ga lahko pošlje na upravo Dolenjskega lista, kjer bomo denar zbirali na posebnem računu. Prvi prispevek — 30.000 S din — v ponovni akciji za Korenjetove pa je namenil kolektiv našega lista.

RIA BACER

Korenjetova hiša je letos dobila opečnato streho, ker je prejšnja, slamnata, že puščala. Ker pa je zmanjkalo denarja, je hiša ostala na obeh straneh odprta. Tam, kjer je okno, je izba, v kateri živi 6-članska družina. Nad stropom prepih, ob strani razpokane deske. Gorje ko bo sneg...

DOLENJCI!

kadar
prijete
v Ljubljano,
obiščite
obrate

HOTELA SLON:

hotel — restavracijō —
kavarno — slaščičarno
— bar — bife

V narodni restavraciji boste postreženi tudi z dolenjskimi specialitetami.

Prepričajte se o naših prvovrstnih specialitetah in solidni postrežbi!

Peter Vovk je odšel v zasluženi pokoj

V internaciji je 193 cm visoki Peter tehtal le 65 kg — Poravnal je nad 300 sprtih strank — Kljub upokojitvi mu dela ne bo zmanjkalo

Peter Vovk, ki je pred kratkim odšel v zasluženi pokoj, se je rodil 22. decembra 1915 v Kočevju. V šolo je hodil v Kočevju in Mariboru. Skoro vse njegove službe so bile pri raznih gozdarskih organizacijah in organizacijah, se pravi v zvezi z njegovim poklicem.

Med vojno (od 1. aprila 1941 do 15. maja 1945) je bil v internaciji in ujetništvu v Nemčiji in Italiji (Gonars, Bergamo, Buzeto, Cagliari, Sardegna, Mosburg-Stalag III A, Falingb. Stalag XI. B.). V teh štirih letih se je na delal več kot dovolj. V Gonarsu je tehtal komaj 65 kg, kar je za njegovo višino 193 cm precej premalo. Stradal je, 120 dkg kruha na dan je imel in vodo. To je premalo za vsakega, posebno pa za Petra-Skala. Pravi, da ga je držala pokonci volja do življenja, ki je viselo na

nitki. Veroval je v zmago naprednega človeštva in dočkal kljub vsem težavam svobodo. V letih pred vojno je delal s študenti komunisti (Mendaš, Rautar, Drogenig), ki so odšli kot prostovoljci v Spanijo.

Kot član partije je imel Peter po vojni precej dolžnosti, ki jih je dosledno izpolnjeval. Bil je sekretar OF in ZK za kolodvorski in Cankarjev teren, odbornik občinske skupščine, delal je v športnih in drugih organizacijah itd. Včasih je bil tudi vsestranski športnik. S športom se ukvarja še pri 52 letih. Je navdušen planinec in je letos opravil 50 ur prostovoljnega dela pri obnovi kočevskega Planinskega društva Kočevje.

Od leta 1961 je predsednik poravnalnega sveta in je poravnal nad 300 sprtih strank. Letos je bil imenovan za sodnika porotnika, dela pa še v odboru občinske fizikalne zveze in v odboru Planinskega društva Kočevje. Peter-Skala je res

skala, tih in skromen je doske fizikalne zveze in v odboru Planinskega društva pa, da mu dela kljub temu Kočevje, Peter-Skala je res še ne bo zmanjkalo.

**Oglašujte
v DL!**

Takile so vsi štirje skupaj: fanta ob strani, deklici v sredini

BIROKRATOM ZADOŠČENO ALI:

za liter vina invalidnine na mesec

Gozdnemu delavcu Vinku Kodeku s Straškega vrha, p. Boštanj, je celjski komunalni zavod za socialno zavarovanje priznal 688 starih dinarjev invalidnine na mesec ali 26 starih dinarjev na dan, in to vse natančno po predpisih (!?)

»Pogledal sem dvakrat, trikrat, pa svojim očem nisem mogel verjeti,« je govoril vodja sevnškega gozdnega obrata tov. Fico, ko mi je prinesel odločbo celjskega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. »Za suho žemljo na dan! Da jih ni sram! Je Vinko to zaslužil, ko se je poškodoval pri težkem delu v gozdu?«

Pojdimo po členih odločbe!

Že 22 let plačuje Vinko Kodek socialno zavarovanje in se prežetja z razmeroma skromnim zaslužkom ob trdnem delu v gozdu. Imel je že nekaj nesreč, toda zadnja je bila tako huda, da je začela po njej pešati njegova delovna sposobnost, z njo pa tudi zaslužek. Na prigo-varjanje drugih je zaprosil za invalidski dodatek.

Prošnjo je bilo ugodeno natančno po predpisih,

možu so priznali invalidnost tretje stopnje, višino dodatka pa so izračunali takole:

Vinko Kodek je imel pred nastankom invalidnosti povprečni mesečni zaslužek 36.607 starih dinarjev, po nastanku invalidnosti pa 35.515. Razlika je 1092 Sdin. Upošteva se delovni učinek na novem delovnem mestu, se zmanjša ta osnova za 30 odstotkov na 764 Sdin. Ker pa zavarovanečeva delovna doba znaša le tri četrtine pokojninske dobe, je upravičen le do 90 odstotkov te vsote ali do 688 Sdin na mesec, kar da 26 starih dinarjev na dan. Nadomestilo izplačuje GG Brežice, povrnjenega pa dobi iz

skladov socialnega zavarovanja. Pika!!

Ko sem povprašal več ljudi v Sevnici, kaj bi naredili na njegovem mestu, je večina brez pomisleka odvrnila: »Tiste dinarje bi jim vrget nazaj!«

Izračunano je natančno, zadoščeno je predpisu, zadoščeno pa ni živemu človeku. Bolje bi bilo ne deliti ničesar, bolje bi bilo določiti spodnjo mejo, pod katero zneska več ne izplačujejo. S tem bi se človek sprijaznil; vsaj ne bi imel občutka, da mu vladajo predpisi, dlakopsko, uradniško obravnavanje ljudi, kateremu je uradniški predpis več kot človek, vzorec več kot živo življenje.

M. LEGAN

URADNO POROČILO O ŽREBANJU DENARNE LOTERIJE GASILSKE ZVEZE SRS dne 27. 10. 1967

Srečke s končnicami	so zadele Ndin	Srečke s končnicami	so zadele Ndin
40	10	25	10
250	50	865	50
510	200	885	100
9250	350	3045	300
41960	5.000		
		27	10
571	20	557	20
641	20	277	20
7531	500	2657	300
		7937	1.000
42	10	9357	300
62	10	9977	300
0402	500	18647	5.000
97012	10.000		
		628	20
584	50	818	100
60594	20.000		
		159	50
		919	50

Dobitke izplačuje Gasilska zveza Slovenije v Ljubljani, Prešernova 11, do vključno 27. 12. 1967. Dobitniki naj predložijo izžrebane srečke osebno (v dopoldanskih urah) ali po pošti.

„LABOD“: 40 odstotkov za izvoz!

Do konca septembra je LABOD izpolnil po količini 97 odst. plana izvoza, če upoštevamo celotno vrednost izdelkov, 90 odst. letnega plana izvoza po vrednosti — Ker ni denarja za pokrivanje precej nižje cene srajc na tujih tržiščih, so ustvarili 76 odst. letošnjega izvoza s storitvami tujim naročnikom

Do 30. septembra letos je tovarna perila LABOD v Novem mestu izvozila na zahodno tržišče 102.000 srajc, iz surovin, ki so jih dobavili tuji naročniki z zahodnega tržišča, pa je izdelala po njihovem naročilu 332.000 srajc. Skupaj so torej izvozili 434.000 srajc, kar je po količini 97 odst. plana izvoza.

S tem so po dejanskem obračunu ustvarili 267.000 dolarjev deviznega priliva in dosegli nekaj manj kot 50 odst. plana izvoza za 1967. določenega v dolarjih. Če pa upoštevamo tudi celotno vrednost srajc, za katere so dobavili surovine tuji naročniki sami, je LABOD ustvaril 495.000 dolarjev realizacije na tujih tržiščih, kar je 90 odst. letnega plana za 1967, izraženega v dolarjih.

Uspeh LABODA je toliko večji, če upoštevamo, da predstavlja 443.000 srajc, ki so odšli na zahodna tržišča, približno 40 odst. LABODOVE proizvodnje do konca septembra 1967! Letošnji plan izvoza je v primerjavi z lanskim, če upoštevamo število izvoženih srajc, večji za 7 odst., če upoštevamo vrednost v dolarjih, pa za 22 odst. od lanskega.

Srajco iz jerseyja prodaja LABOD na domačem tržišču po 2000 S din (če odbijemo stroške, ki jih prizna trgovini), za enako srajco pa dobi na tujem tržišču 1,15 dolarja, kar je 1600 S din. Na tujem tržišču je surovina cenejša, delo pa dražje, v obeh primerih pa je porabljena enaka količina dela, ker je njihova storilnost, kot zatrjujejo pri LABODU, že na zahodnoevropski ravni. Tuji proizvajalci so toliko na boljšem, ker lahko z izboljšavami pri delu vplivajo na ceno, pri nas pa je ta vpliv zaradi visoke cene domačih surovin malenkosten.

Kateri so torej vzroki, ki silijo LABOD k izvozu? Predvsem trije so: pomanjkanje obratnih in deviznih sredstev, s katerimi bi lahko do-

baviteljem plačali surovine; visoke cene domačih surovin in tretjič dejstvo, da kvaliteta blaga, kakršnega zahteva tuje tržišče, pri domačih proizvajalcih ni dobiti. Kratek pomenek o teh treh vzrokih ne bo škodoval. LABOD ima premajhna obratna sredstva. Za izvoz dobi takoj po sklenitvi pogodbe 3-mesečni kredit, s svojimi obratnimi sredstvi pa neka krpica v proizvodnji za domači trg. Ustvarjena devizna sredstva so potrebna tudi za domači trg: naša podjetja delajo blago boljše vrste iz uvoženih surovin in zahtevajo del plačila v devizah.

Glavni trg pred Borštnarjevo gostilno v Smarjeti so te dni očistili in uredili. Pri kanalizacijskih ceveh so čakali otroci, da se bo v petem razredu pričel pouk. Povedali so, da imajo nekateri tudi po uro in več hoda do šole. (Foto: Ivan Zoran)

Slavljenec in odlikovanec dr. Davorin Gros

V Novem mestu je pred kratkim praznoval 70. rojstni dan nam vsem znani dr. Davorin Gros. Skoraj po naključju mu je bil v dneh praznovanja izročen zaslužen red dela z zlatim vencem, s katerim ga je odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito.

Dr. Gros se je rodil na Gorenjskem, v Stražišju, ki je zdaj sestavni del industrijskega Kranja. V Novo mesto je prišel pred 40 leti, tako da se zdaj upravičeno šteje za Novomeščana, kot pravi sam.

Pot dr. Grosa je bila pot revolucionarja, pot ovir, nastana bolj s trnjem kot posuta z rožicami. Med prvo svetovno vojno, po izbruhu vojne z Italijo, je bil dr. Gros, tedaj star komaj sedemnajst let in pol, mobiliziran v avstrijsko vojsko. Ker je bil gorec rodoljub, to pa v takratnih razmerah ni bilo najboljšje priporočilo, so ga kmalu poslali na rusko fronto. Iz Rusije je bil poslan na zahod, na soško fronto, kjer je bil težko ranjen. Leta 1919 se je javil v prostovoljce za obrambo severnega dela naše domovine — Koroške. Na Koroškem je ostal do konca 1919.

Po prvi svetovni vojni je dr. Gros začel študirati pravo. Študiral je v Zagrebu in Ljubljani. Po pravnih študijah se je zaposlil v industriji. Kasneje je delal pri sodiščih v Mariboru in Ljubljani. Leta 1927 je v Novem mestu nastopil odvetniško službo. To je opravljal do leta 1942, ko so ga zaradi sodelovanja z OF internirali na Rabu. Z Raba so ga poklicali pred italijansko vojaško sodišče v Ljubljano. Obsojen je bil na osem let ječe in zaplenbo premoženja. Iz ljubljanskih zaporov so ga odpeljali v kaznilnico Castelirano, kjer je ostal do 25. decembra 1943, ko so ga s skupino osmih zapornikov, ki so politično delovali med letniki, premestili v disciplinsko kaznilnico Lucca. Iz te ka-

znilnice je prišel sredi marca 1944. Ker se v Novo mesto ni smel več vrniti, je na pol ilegalno živel v Ljubljani. V Ljubljani so ga kmalu prijeli in zaprli, tako da je dočkal svobodo na prisilnem delu.

Po osvoboditvi je bil dr. Gros najprej svetovalec v ministrstvu za narodno zdravje, zatem pa predsednik senata pri sodišču slovenske narodne časti. Nekaj časa je bil sodnik vrhovnega sodišča, potem pa je začel delati v ministrstvu za pravosodje. Leta 1950 se je vrnil v Novo mesto. Tu je najprej delal pri okrajnem ljudskem

odboru, potem pa je bil več let samostojen odvetnik. Pred leti je postal v upravi občinske skupščine pravni svetovalec, v zadnjem času pa je bil v d. tajnika.

Za vestno in natančno delo je bil dr. Davorin Gros odlikovan z redom dela z zlatim vencem. Pred leti je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem, razen tega pa je tudi nosilec koroške spomenice.

Zlivenjski jubilej je dr. Gros obhajal v krogu svojih najbližjih sodelavcev v občinski skupščini. Vsi, ki ga poznamo, mu iz srca kličemo: SE NA MNOGA LETA!

Ob visokem jubileju je dr. Davorin Gros prejel od predsednika občinske skupščine Novo mesto Francija Kuharja spominsko darilo. (Foto: S. Dokl)

Vlagajte pri
**DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI**
v Novem mestu
ter pri njenih poslovnih
enotah v Krškem,
Metliki in Trebnjem!

»SAJ IMAM URO!« se je razhudil starejši možakar in potegnil na svetlo žepno uro ter jo pokazal miličniku Mišu Mihajloviču, ko je ta opravljal s kolegom Jankom Badovincem v torek dopoldne po novomeškem trgu dokaj neprijetno dolžnost. Opozorilni znaki za omejeno parkiranje, ki so postavljeni na trgu že nekaj mesecev, niso navzlic opozorilom v našem listu nič zalegli. Občinska skupščina je upala, da se bodo vozniki mirno navadili na parkirni red, na žalost pa je bilo treba po neuspešnem »prijateljskem prepričanju« večkrat poseči po ostrejših opozorilih: v znesku 1000 Sdin! V treh dneh so nedisciplinirani lastniki avtomobilov brez parkirnih ur na trgu plačali okrog 50.000 Sdin! Ta denar gre v sklad za socialne namene. (Foto: M. Moškon)

Nekdanja slavna godba — danes v zatonu

Črnomaljska mestna godba obstaja še iz prejšnjega stoletja, vendar pa so časi njene slave minili — Tudi sedaj bi potrebovali dobro godbo, vendar pa za delovanje ni pogojev

Mestna godba v Črnomlju je bila ustanovljena že pred letom 1900, torej bo kmalu slavila 70-letnico obstoja. Takratna občinska uprava je oskrbela sredstva za nabavo instrumentov v Zagrebu, kakor tudi honorar prvemu kapelniku Pitzmausu, ki je bil po rodu Čeh. Ker je bil kapelnik zelo pošten, je kmalu zbral okoli sebe mnogo domačinov, ki so postali dobri godbeniki. Večina teh je že umrla.

Po prvi svetovni vojni je godba doživela svoj največji razmah. V tem času so bili bolj znani kapelniki Tinž Rožanc, Teodor Pitzmaus, Srečo Kopore, Polde Bojše in še nekateri drugi, ki pa so bili pri godbi le malo časa.

Za časa Teodorja Pitzmausa, leta 1927, sta obstajali v Črnomlju kar dve godbi. Prva je bila sestavljena iz starejših godbenikov, druga pa je bila mladinska. Da bi prišli do denarja, so mladinci hodili igrati podoknice petičnim meščanom za rojstni dan, godbo in druge slavnosti. Z denarjem, ki so ga zbrali, so dokupovali instrumente, nekaj pa so si razdelili med seboj. Tedaj se je število aktivnih godbenikov povzpelo celo na 60.

Vsako nedeljo koncert

Da je bila mestna godba v tistem času zelo uspešna, kaže dejstvo, da je prirajala skoraj vsako nedeljo pred

gradom koncert za meščane. Sodelovala pa je tudi na vseh športnih in drugih prireditvah, na festivalih in praznikih. Razen tega je gostovala večkrat v Metliki, na Uršnih Seilih, v Dolenjskih Toplicah, Novem mestu, Bujarjah, v Karlovcu in celo v Ljubljani. Povsod je žela priznanje, saj je bila v tistem času med najboljšimi na Dolenjskem.

Ves čas do druge svetovne vojne se je črnomaljska godba vzdrževala s pomočjo dotacij občine, z izkupičkom lastnih prireditev in s prispevki podpornih članov. Godba ni delovala edino med okupacijo. Takoj po kapitulaciji Italije pa je bilo godbenike spet slišati. Pod

Za malo denarja malo muzike

Leta 1945 so instrumenti prišli nazaj v Črnomelj, vendar so bili vsi dotrajani, razen tega so godbeniki ostali brez kapelnika. V tistem času bi se dalo pri takratnem črnomaljskem okraju dobiti sredstva za nove instrumente, toda ni bilo nikogar, ki bi se zanje potegoval. Godbeniki so se nato priključili gasilcem in oblekli njihove uniforme.

Leta 1947 je zbral Franci Milek več kot 30 mladincev, s katerimi je hotel godbo pomladiti, toda kmalu je zamisel propadla, ker je tova-

riš Milek odšel v Ljubljano. Mladinci so se brez vodstva razšli.

Stari godbeniki so s 50 let starimi instrumenti sicer ostali skupaj, niso pa imeli poklicnega kapelnika ne trdnega vodstva ne naraščajočega tem obdobju je edino godbenik Stanek Weiss iz Vojne vasi skrbel, da so preostali sploh ostali skupaj in da ni vse popolnoma zamrlo. Tako so črnomaljski godbeniki vse do danes nazadovali. Igrali so le še priložnostno, večinoma na gasilskih veseljah ali na pogrebih. Leta 1963 jim je ob obletnici drugega zasedanja AVNOJ občinska skupščina kupila enotne obleke, potrebovali pa bi še kaj več, da bi godba pridobila nekdanji sloves.

Mnogo starejših godbenikov je medtem umrlo, danes jih je samo 14. Ti igrajo le še na pogrebih za 400 N din. Od tega dobi vsak godbenik 26 N din, ostalo gre v blagajno za manjša popravila instrumentov. To je kaj žalostno stanje!

Potrebna bi bila ponovna pomoč

Sednji Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost v Črnomlju ima v svojem programu tudi obnovo mestne godbe. Skupaj z družbeno-političnimi organizacijami in občinsko skupščino si prizadeva zbrati vsaj 20.000 N din za nabavo instrumentov in honorar kapelniku. Obstaja več predlogov, kako zagotoviti stalen vir sredstev v te namene. Lahko bi vzeli za zgled sevnjski primer, kjer vsak zaposleni prispeva mesečno 1-2 N din za godbo. V Trbovljah imajo podpornice članke.

Vsekakor je zadnji čas za obnovo črnomaljske godbe, kajti prava sramota za Črnomelj in vso občino je, da danes, ko lahko ugotovljamo velike uspehe v industriji, gospodarstvu, komunah in gradnji in na drugih področjih, ne moremo zagotoviti mestni godbi osnovnih delovnih pogojev, čeprav ima godba že 70-letno tradicijo.

KAMILO WEISS

VOJNA VIHRA NAD KORDUNOM IN BELO KRAJINO

Dan pred odločilnim spopadom med branilci na napadalci je bila cesta od Črnomlja do Vinice že prazna, le vojaški džipi in kamioni so vozili v obe smeri. Naša kolona, osebni avtomobil fiat 1300, vojaški džip in fičko, je neovirano prišla do Vinice, med potjo pa smo po vseh travnikih in poljih pa tudi ob cesti videli vojaške čelade, kako so kopali zemljo. Polagali so minska polja.

PRIPRAVE NA SPOPAD

Na poti iz Vinice čez Bosiljevo in Lešče proti reki Dobri, nas je nekaj časa po zraku nízko nad nami spremljal helikopter.

Ustavili smo se ob mostu čez Dobro na Hrvaškem. Vsa novinarska ekipa je z velikim zanimanjem ogledovala, kako so inženirske enote JLA postavljale čez precej široko reko montažni most.

Nazaj grede smo pri Dragatušu iskali vojaško bolnišnico, za katero smo približno vedeli, kje je, toda nismo je našli — tako dobro je bila skrita.

Nekaj podobnega smo doživeli še malo naprej, blizu Kanižarice. Ustavili smo se na položaju, kjer so nam povedali, da imajo najodobnejši top, ki ne more zgrešiti cilja niti podnevi, niti ponoči. Dovolili so nam,

Šest »atomskih gob« nad čistim oktobrskim nebom Bele krajine in Korduna, forsiranje vodnih zaprek med premikom, dvoboj oklopnih enot, padalski desanti s podporo partizanskih enot, bojno streljanje z raketami in »napalm« bombami, so samo nekatere podrobnosti s skupnih vaj zagrebske armadne oblasti, v katerih so sodelovale vse enote suhozemne vojske in jugoslovansko vojno letalstvo.

Te skupne vaje, ki so opazovalce navdušile z najmodernejšo tehniko in orožjem, so bile pred dnevi izpeljane v pogojih, podobnih pravi vojni z uporabo nuklearnega orožja na obeh straneh.

ter s sodniki in domača bojna letala so se srečevali pod nebom, po tleh pa je bil vsaj na prvi pogled, sploh pravcati Babilon. Vendar samo na prvi pogled! Tanki, samohodni topovi, oklopna transportna vozila, kamioni, džipi in motorji so se komaj

ki so morda vojaške vaje jemali bolj za terensko igro kot za resno preizkušnjo, je ta trenutek stisnilo pri srcu. Kakšna je smrt pod tako gobo (belokranjske so bile seveda samo markirane!), menda ni treba pisati!

Sodniki so nato ocenili, da je prva atomska eksplozija uničila polovico branilčeve žive sile, druga je razdejala dve rampi za lansiranje raket, tretja pa je imela dokaj manjši učinek, ker je branilec čez noč spremenil položaj.

V jeku najhujše bitke je tudi branilec uporabil nuklearno orožje. Še ena strahovita eksplozija je stresla celo tiste, ki so bili skriti v varnih opazovalnicah. Takoj nato je branilec prešel v protinapad.

NEKAJ ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI: MOST V MANJ KOT ENI URI!

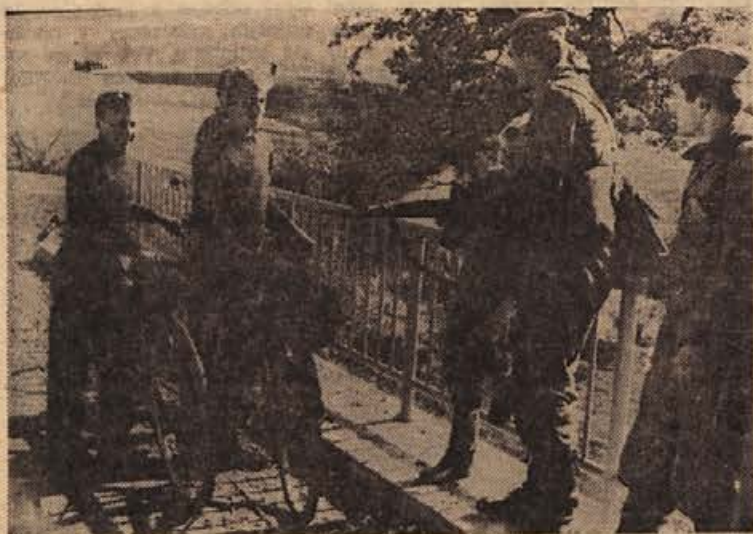
Medtem je neka pontonerska enota postavila v manj kot eni uri čez Kolpo most, ki lahko zdrži tudi najtežja vozila! Tehnika, s katero razpolaga ta enota, je res do skrajnosti izpopolnjena: do reke so prihajala velika vozila z deli mostu in jih povezovala med seboj kot ogrlico. Vse naprave pa so upravljali samo štirje vojaki! Cena mostu: za krajevne skupnosti previsoka...

Proti poldnevu je naša kolona krenila proti severu. Ko smo se peljali čez »ognjeno črto«, tam kjer sta se stikali fronti nasprotnikov, je bilo sicer ta čas mirno, vendar so mrzlične priprave na obeh straneh obetale ponoven spopad. Samo dvesto ali tristo metrov je bilo »mrtvega pasu« med najbolj izpostavljenimi nasprotniki. Tu vmes smo videli ekipe sodnikov z belimi oznakami.

V zaledju branilcev so nam poka-

Inženirji postavljajo pontonski most (Foto: Busić, DELO)

Otroci in vojniki najprej najdejo skupni jezik (Foto: Busić, DELO)

da ga fotografiramo, toda topa ni bilo nikjer videti. Malo za šalo, malo zares nam je oficir svetoval, naj se ozremo okoli in naj ga poiščemo. Vendar topa še vedno nismo videli. Šele ko smo se stali na cesti, smo zagledali med vejami topovsko cev. Vse ostali deli velikega topa je bil z vojaški skrit pod maskirno mrežo, v kateri so bile zataknjene veje, kot da bi tam raslo grmovje...

Vse je bilo pripravljeno za veliko bitko!

ZATRESLA SE JE ZEMLJA

Naslednje jutro je jesen prinesla nad fronto jasen, sončen dan. Niti najbolj pridni poljedelci, ki vstajajo že s prvim svitom, tokrat niso mogli prehiteti vojakov. Obsežno področje spopada je še v temi drhtelo od tankovskih in težkih avtomobilskih motorjev.

Megla iznad mejne reke Kolpe se je dvignila že kmalu po sedmi uri, vendar le za kratek čas. Ko je postajalo grmenje topov vse močnejše in prasketanje pušk vse gostejše, je nad dolino pri Vinici spet legla bela tančica. Tokrat umetna, iz dimnih skateli! Napadalec, ki bi sicer ostal na svetlikajoči se gladini reke doma la nezakrit, se je skril za plaščem umetne megle. Navzlic temu, da so nas o poteku operacij sproti obveščali in da smo imeli s strmega položaja vsaj proti Vinici in Ziljam lep razgled, je bilo o vsem dogajanju težko imeti pravo predstavo.

Srebrna reakcijska letala, helikop-

ogibali drug drugemu na viniškem križišču. Vsa pa je imel svojo točno določeno nalogo in vojaški policisti — prometniki so hladnokrvno usmerjali tako tanke in džipe, kot voziček s pesi, ki je slučajno zašel v kolono bojnih pošasti.

Medtem pa so se nekaj sto metrov nižje, na obali Kolpe, odvijali najdramatičnejši trenutki bitke. Ešalon težkih tankov T-55 se je v silnem jurišu od vasi Bosanci zagnal naravnost v deročo reko. Curki razpenjene vode so brizgali med dimom in izstrelki na vse strani. Bili smo naravnost zaprepani nad borbeno sposobnostjo teh tankov, ki so meni nič tebi nič pregazili reko še preden so inženirji lahko postavili pontonski most. Tam, kjer je bila voda bolj globoka, so iznad gladine namesto tankov kukali samo periskopi, kot pri podmornicah. Vsej moderni tehniki navzlic pa mora imeti posadka takega tanka tudi doberšen kos — junaškega srca! Ker predstavljajte si trenutke v železni kletki na dnu Kolpe!

POZOR! ATOMSKA SMRT!

Nenadoma nam je oficir za zvezo sporočil, da je napadalec sklenil za še bolj učinkovit proboj uporabiti nuklearne projekte. Ni še dokončal stavka, ko se je zemlja pod nami stresla od treh silnih detonacij. Med polji in gozdovi proti severu so zrasle tri grozeče »atomske gobe«. Vse,

zali vodenje protitankovskih raket, ki lahko uničijo vsako samohodno oklopno vozilo ne glede na debelino oklepa. Navadni vojaki, tako imenovani kadrovi, so tu samo pomagači, saj mora »raketaš« vedeti toliko o balistiki, da se tega med služenjem kadrovskega roka ne bi mogel naučiti. Podpolkovnik Josip Gregorič, ki nam je po zvočnikih razlagal te rakete, ni mogel skriti ponosa, ko je povedal, da so njegovi fantje potolkli vse matematične izračune. Računi namreč pravijo, da sta potrebni povprečno dve raketi za uničenje enega sovražnikovega tanka, njegovi »raketaši« pa so zmanjšali razmerje na 1:1!

Na neki njivi z deteljo smo videli tudi kopalca rogov, ogromnega predpotopnega krita, ki lahko nadomesti tisoče rok. Rov, dovolj globok in udoben, ki je ostajal za njim, je imel tako ravne in gladke stene, kot bi ga kopal v sir, ne pa v rumeno belokranjsko ilovico.

Vrnili smo se v Črnomelj, ki je bil te dni pravo vojaško mesto. Ljudje so razumeli potrebe vojske in ni-

so godrnjali nad zaporami cest in omrtvičenim avtobusnim in drugim cestnim prometom.

VAJE SO USPELE

V 48 urah neprestanih spopadov so vojaki prikazali celokupno znanje, pridobljeno v kasarni. Vse je teklo kot ura. Boje so prekinjali samo za trenutke, da bi sodniki, nevtalci, opravili svoje delo. Toda tudi takrat ni bilo popolnega zatišja.

Poročevalce je mimo tehnike in modernega orožja najbolj zanimala partizanska brigada, ki je sodelovala z napadalci. V tej partizanski enoti je bil samo en aktiven oficir. Vendar so se rezervisti obnašali kot pravi partizani. Čez noč so nepredvideno menjali položaje, bili so mojstri za posebne naloge, kar pa ni čudno glede na tradicijo partizanskega vojskovanja prav tu, v uporniški Beli krajini. Stab te enote smo našli neko noč v zapušteni vaški hiši, ko je pri petrolejki pripravljval načrt napada.

Jugoslovansko vojno letalstvo, ki je sodelovalo na strani branilcev in na strani napadalcev, je na vajah demonstriralo moč raketnega orožja. To je bilo bojno streljanje z raketami na neko tankovsko kolono. V slabih desetih minutah so reakcijski lovci in bombniki »uničili« kolono tankov in očistili teren za letalski desant.

Taka vaja stane blizu 2 milijardi starih dinarjev, medtem ko stane orožje in oprema večje oklopne ednice od 20 do 30 milijard. To je poročevalcem, ki so prav tako delali v »vojnih« pogojih, izjavil komandant zagrebske armadne oblasti general polkovnik Djoka Jovanović. Komandant je pohvalno ocenil vse enote, ki so sodelovale v skupnih vajah. Vojaki so opravili praktični izpit pripravljenosti, da branijo neodvisnost domovine in socialistični sistem, če bo treba. Na vajah pa so pridobili tudi dragoceno dopolnilno znanje.

RIA BACER
MARJAN MOSKON
SLOBODAN SIMIĆ

Kopalec rogov pri delu nekje blizu Kanižarice (Foto: Moškon, DOL. LIST)

Čebele ~ »bojevnice«

Medtem ko pišem te besede, begajo po listu papirja neznozne, v vse luknje predirajoče mravlje in pada nanj lesk partizanske svetilke. Take svetilke delajo vojaki iz stekleničk mentolovega alkohola, ki služijo za vtiranje v kožo, objedeno od komarjev. Stennilo se je naglo, kakor je to običajno v tropskem pasu, kjer ne poznajo mraka in prihaja nočna tema skoraj nasilno in pogasi dan. Preden bom šla spat — čaka me prenočevanje na ležišču iz bambusa — moram dobro pregledati sleherni odprtino. Danes jutraj sem našla med njimi škorpiljona; če te uje, ti grozi visoka temperatura in nekaj dnevnih bolezen. Treba je paziti...

Džungla igra naokoli v neustavljivem koncertu škričtov, cvrčkov in v nemirnem pokričevanju nočnih ptic.

Stavim, da veliko bralcev zavistno vzdihuje, ko prebira besedo »džungla«. Ta beseda vzemirja kot velika prigoda. Zdi se, da je nenavadna in skrivnostna. V sebi skriva zatohli vonj tropskega gozda. Gozda, v katerem so drevesa večno zelena in ne poznajo zimskega počitka. Gozda, v katerem obkroža prišleca drevje in rastlinje, ki je drugačno kot pri nas, še imena mu ne vemo.

Kadar hodim skozi ta gozd po komaj vidni stezi, pogosto mišlim, da je lažje o džungli brati in poslušati kakor po njej hoditi. Džungla, to so do neba segajoča drevesa, mogočna, zdi se, da se s krošnjami naslanjajo na komaj vidni strop iz oblakov. Spodaj je senčen, vlažen, zelenkast polmrak. Iz zbite, stisnjene goščave izparevajo zatohli hlapi mokrega zelenja in prišleca listja. V džungli ni poti. Tukaj so le kar se da ozke, koraj utrte steze, po katerih se plazijo vzlete korenine in štrlijo neizruvani štori. Dostikrat se je treba po celem prebijati skozi grmovje, prepleteno s listjem. Ugrezljiva tla, raznečehana od deževja, potoki, ki jih je treba preplaviti — to je džungla. Majhni, klavirski podobni mostovi, napravljeni iz koščkov bambusa, ki se vdajajo pod korakom, mostovi iz posameznih drogov, po katerih je treba previdno stopati s

Medtem ko Američani barbarsko puštošijo deželo demokratične republike Vietnam in ubijajo iz dneva v dan več nedolžnih ljudi — njihova bombardiranja neusmiljeno naraščajo iz tedna v teden — pa se po vsem svetu čedalje bolj množe glasovi: **KONČAJTE UMAZANO VOJNO V VIETNAMU!** Ena najbolj umazanih vojn vseh časov, ki jo Američani zadnje tedne še posebno razpihujejo in nevarno približujejo mejam Kitajske, čedalje bolj izziva tudi proteste državljanov v ZDA: število Američanov, ki nasprotujejo vojni v Vietnamu, se je v zadnjih dveh letih skoraj podvojilo. Že kar 46 odst. javnega mnenja v ZDA pravi, da je ameriško vmešavanje v Vietnamu zgrešeno.

Iz knjige **ALARM NA RIŽEVH POLJIH**, ki jo je napisala Poljakinja Monika Warnenska, izdala pa Mladinska knjiga v Ljubljani v zbirki Sinjega galeba, objavljamo črtico o »čebelah-bojevnih«, ki prepričljivo govori, kako se v Vietnamu ljudje bore za svobodo in neodvisnost.

počasnim, drsajočim korakom in z roko, oprto na ročaj iz goste liane — tudi to je džungla. V goščavi pod preprogo iz listja čemijo strupene kače, po barvi kože podobne listju. Treba je gledati pod noge, paziti in imeti odprta ušesa in oči. Kadar kdo iz naše skupinice zakriči v opozorilo: Konjat! — se ve, da se je na golo nogo priselala siva drevesna pijavka in da pohllepno sesa kri. Ugriz ne boli preveč, le kri se potem dolgo cedi iz odprte ranice, težko jo je zaustaviti.

Oficir Hoang, čigar ukaze smo morali poslušati, me je z odločnim gibom zaustavil na stezi. Drugi so potišali. Nekdo je s kazalcem kazal v goščavo. Kaj se tam skriva? Srce mi je začelo hitreje utripati. Morda preži v grmovju tiger ali kakšna druga roparska zver? E, menda ne. Kača...? Kačo — to sem že vedela — je treba pobiti s palico, da se izogne smrtonosnemu ugrizu. Morda čez stezo kot živ potok bežijo nadležne mravlje? Ne, kajti v takem primeru moraš pohite

ti, da uideš rdečkasto rumenim žuželkam, ki tako hitro oblezejo gole noge idočih. Tokrat pa smo se ustavili. Ho-

VIETNAMSKI PARTIZANI na nevidnih stezah v džungli, kjer na tujca na vsakem koraku preži smrt iz zemlje, z dreves in iz zraka... (Ilustracija iz knjige **ALARM NA RIŽEVH POLJIH** — izdala Mladinska knjiga v Ljubljani v zbirki Sinji galeb; knjiga je izšla pred kratkim kot izredna izdaja v tej zbirki.) Avtorica knjige je poljska vojna korespondentka Monika Warnenska.

ang mi je z gibom ukazal, naj si zakrijem obraz s kar rastim šalom, ki sem ga nosila vedno na ramenih, kakor ga nosijo južnovietnamske ženske. Ko sem si zastrla obraz, me je tako popeljal po stezi. Kaj se v bližini skriva sovražnik?

Prav ničesar nisem mogla uganiti. In težko je bilo kogarkoli povpraševati; moj prevajalec Thanh je kakor našla izgubil nekje med rastlinjem. Nihče drug pa ni govoril niti francosko niti angleško.

»Čebele so bile. Gnezda divjih gozdnih čebel, ki smo jih pravočasno zagledali. Na srečo, saj bi se srečanje z njimi lahko žalostno končalo,« je pojasnil Thanh, ko smo trenutek pozneje odšli naprej, tokrat brez ovir.

Med pohodom sem izvedela veliko zanimivih reči o divjih čebelah. Njihov med ni užiten. Gnezda, podobna gnusni krogli, postavljajo čebele visoko na drevesu. Ko se ne- užitni med odstrani, služijo v mehak prah zdrobljeno čebelje satojve za izdelavo zdravil. Piki divjih čebel so ne le boleči, ampak tudi nevarni. Obkladki ali blažilna mazila ne zadošajo. Srečanje z razjarjenimi žuželkami je mo- goče plačati z boleznijo. Par-

»**UMAZANI FASIST!**« je zavpil ta študent iz Wisconsin na policaja, ko so pred dnevi oblasti v Madisonu v Združenih državah Amerike uporabljale gumijeve in solzilni plin, da bi zatrlje demonstracije proti vojni. Tu je bil samo del teden dni trajajočih vseljudskih demonstracij. (Objavljamo reprodukcijo klišeja in prevod podpisa k sliki s prve strani International Herald Tribune, ki je mednarodna izdaja ameriških časopisov The New York Times in The Washington Post — številka 26.366 z dne 20. okt. 1967)

tizani iz vasi jih pogosto porabijo v boju.

»Kako pa to delajo? Povejla sem prosila Thanh.

Nasmehnil se je.

»Naj povedo tisti, ki so se takšnih »čebeljih akcij« udeležili. Prav gotovo jih boš srečala, potrpi...«

Po dolgem pohodu smo prišli v eno izmed osvobojenih vasi. Tu nas je čakal cel dan postanka in dela. Za zdaj smo počivali v eni izmed hiš, ki je bila podobna kmetiji in kjer so nas pogostili z vsem, kar je bilo v hiši. Osvežili smo se s sadjem. Na mizi so se koplili šopki banan — nevelikih, za prst dolgih, zelo sladkih in okusnih, z lupino, ki je spominjala na rumeno žametno rokavico. Gospodinja je prinesla debel zelen kokosov oreh, velik kakor otročja glava. Iz strte lupine se je v pristavljen kozarec cedila tekočina motno

mlečne bave, oživljajoča in rahlo kislasta.

Sedeli smo, kakor ukazuje vietnamska navada, ob oltarčku prednikov, ki ima v vietnamski koči prostor nasproti vhoda. Na oltarčku je stala ploščata porcelanasta skodela, v katero so bile potaknjene paličice nedogorelih kadilnih sveč. Poslušali smo zgodbe o borbi prebivalstva te vasi, ki jo je hotel sovražnik pod vodstvom Amerikancev prisilno izseliti in pognati v koncentracijsko taborišče.

»Včasih je bilo težje in hujše, saj smo imeli zelo malo orožja,« je govoril komandant krajevnih partizanske skupine. »Sedaj imam zadosti orožja. Hočeš pogledati, sestra iz Poljske, sledove uničenj in bojev?«

(Konec prihodnjic)

Ta se je po- tem neke v bližnji vasi priženil. Anton se je srčno poprijel težke naloge. Skonca je gospodaril in kmetoval samo z materjo; čez nekaj časa je vzel dekle stari materi v pomoč, pozneje še hlapca. Jabolko, pravi, ne pade daleč od debla. Pri Antonu Brezarju se ta pregovor ni uresničil; on ni bil svojemu očetu nikakor podoben. Slabi zgledi zapeljujejo, a včasih ravno narobe, človeka svare, od slabega odvrčajo, v dobrem potrjujejo. Tako je bilo pri Antonu. Kam se pride z nemarnostjo in zapravljivostjo, to je videl pri svojem očetu. Ako se je hotel izkupati iz siromaštva, mu je bilo treba čisto drugače začeti. In to je Anton tudi storil. V krčmi ga ni bilo videti, razen kadar je bil na potu po kakem opravku ali o kaki posebni priliki, da si je privoščil kozarec vina; še kaditi se ni bil navadil. Ponočeval in vasa- loval z moško mladino, zato je bil lahko jutraj zgodaj na delu. S časom se je bil hlev napolnil, ker telet ni prodajal, slednjič si je kupil celo konje. Ljudje so govorili: Brezarjev, ta ti ima srečo, kar počne, vse se mu dobro obnese; mi pa bodimo pravični in recimo, da ni imel nesreče, z nesrečo seveda se človek za- stonj bori. V dveh letih je bil brat izplačan; še leto dni, in na hiši ni bilo več dolga. To je res, da s samim kmetovanjem Anton tega ni dosegel; mala kme- tija redi pridnega človeka, ali gotovine mu malo ne- se; in gotovine je bilo treba Antonu za dolgove, ka- tere je prevzel po očetu. Gledati je bilo torej treba, da bi se kako drugače pridobival denar. Napravil si je najprej pepelarnico, daleč naokoli ni bilo no- bene. Preskrbel si je človeka, ki je znal dobro ku- hati, sam pa je pepel okoli pobiral; poleg tega pa ni zanemarjal kmetije; odpadki iz pepelarnice so bili dober gnoj njivam in polju, pri njem se ni nič zametalo, najmanjša stvar se je po svoje v prid obračala; to je eno izmed najmenitnejših pravil vsakega gospodarstva, zlasti kmečkega. Njive, polja je zholjševal, kjer je le mogel, kakor je kje videl in bral, da se dela. Vsaka ped zemlje, vsaka pest prsti

mu je bila tako rekoč sveta. Nič ni bilo neobdelane- nega, nerodovitnega; kjer ni hotelo rasti nič prida, je zasadil češpljevo ali kako drugo drevesce; kakor gospodar sam, tako je moralo biti vse pridno, kar je bilo njegovega. Poleg tega je kupčeval z lesom, suhim sadjem, skratka: služil si je denarja, kjer je mogel.

Ne pozabimo omeniti, kako lepo je ravnal s svo- jo staro materjo. Zenica je imela na stare dni lepo življenje pri svojem sinu. Delati je smela samo kaj lahkega, bolj za kratek čas, pri hiši; časa je imela zdaj dovolj moliti in v cerkev hoditi. Bogata gospa ne more skoraj prijetnejše živeti, vsaj nji se je tako zdelo. Ni torej čudo, da je zenica svojega Antona spoštovala in rada imela nad vse na svetu. Pre- pričana je bila v svoji pobožnosti, da se nad njim očitno izpolnjuje, kar dobrim otrokom obeta četrta božja zapoved.

Pri svojih sosedih — to moramo reči njim v sra- moto — Anton ni bil posebno priljubljen, ne pri mla- deničih ne pri moških. Zahajal ni ne med ene ne med druge. Zlasti slabi gospodarji so ga mrzili, vse nje- govo življenje in delovanje jim je bilo glasno oči- tanje; poleg tega so jim ga žene rade stavile v zgled, in kaj takega nima noben mož rad, bodisi kmet ali gospod. Sódniku se sicer ni tako godilo, njemu žena sploh ni dajala lepih naukov, vendar ga je on po- sebno sovražil in na videz zaničeval; ime Brezar je

vedno izgovarjal tako nekako zaničljivo, kakor da bi bilo ime kakega berača — česar je bil pač stari Brezar sam nekoliko kriv. Sódnik in Brezar, to je bilo pravo nasprotje, kateremu pa ni bilo Brezarju na sramoto.

XIV.

Nemoško se je zdelo Sódniku, da bi svoji ženi razodeval svoje gospodarske razmere; sam zase je gospodaril v sreči in nesreči, sam je bil za vse od- govoren, za izgubo in dobiček. Vendar Lizi ni bilo težko uganiti in razvideti, v kakem stanju je sedaj Sódnikova hiša. To ji je bilo jasno, da zdaj ni več upati pomoči, ko se je bila prva izkazala za tako pogubno; prvi strup bolnemu telesu je bila ta po- moč, ne zdravilo. Vendar ženska ne obupa tako hi- tro; na vse strani je uboga žena ukrepala in ugibala, kako bi bilo moči se izkupati vsaj iz najhujše stiske in zadrege. Ko je tako premišljevala ponoči, se ji v glavi zasveti misel, katere, ako se ji posreči, obeta vsaj nekoliko pomoči, če že ne rešitve iz nesreče. Ali kaj poreče tej misli Andrej? Poskusiti je treba.

Takoj ko je bil dan, gre k svojemu možu. Nepri- jazno jo sprejme, kakor po navadi; osorno jo zavrne, ko je izpregovorila prve besede, da ve, kako je s Só- dnikovo hišo.

»Ne vtikaj se v stvari, ki jih ne umeš, ki ti niso nič mar. Ko bi bilo še kaj pomoči, ti si zadnja, pri kateri bi je iskal.«

Vse to je ne ostraši, mirno, a odločno mu odgo- vori:

»Svetovati se bo vendar smelo; poslušaj, kaj mi- slim, potem stori, kakor te je volja, saj te nihče ne sili.«

»Zdaj sem pa res radoveden; nu, pokaži torej svo- jo modrost, ki te tako tišči!«

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRSCKE REVOLUCIJE

4

V nekaterih vaseh je intervenirala vojska, ki je aretirala stavkajoče kmete in kmečke straže.

Po vseh jugoslovanskih pokrajinah so uporabljali srbsko vojsko za boj proti revolucionarnemu vrenju, ki je zajelo delavske in kmečke množice. O tej svoji vlogi je vrhovna komanda 3. januarja 1919 vojnemu ministru med drugim poročala:

»Skoraj vsa operativna vojska je sedaj uporabljena za uvažanje in vzdrževanje reda in miru na ozemlju Srbov, Hrvatov in Slovencev, toda red in mir nista popolnoma zagotovljena... Civilne oblasti niso sposobne uveljaviti pravnega reda na svojem področju, ker nimajo niti ugleda niti sredstev, da ga dvignejo in zadržijo. Zato je treba skoraj z vseh strani prihajajoče zahteve, naj v posamezne kraje pošljemo vojsko za vzdrževanje reda in miru...«

Vendar tudi vojska kot čuvajka reda in miru ni bila tako čvrsta in zanesljiva, kot so mislili generali. Zlasti velja to za hrvatske in slovenske enote. Tako so se na primer 18. decembra 1918 uprli hrvaški vojniki v Osijeku in 21. januarja 1919 v Našicah.

ODMEVI V NAŠIH KRAJIH

Trpljenje in pomanjkanje med vojno sta v ljudeh kopicila nezadovoljstvo in željo po miru. V to razpoloženje je širil žarek upanja, ko so časopisi začeli prinašati novice o revoluciji v Rusiji, ki je zahtevala takojšen mir in odpravo zemljiške velesposedi.

Na mirovni shodi v začetku decembra 1917 je delavstvo sprožilo mirovno gibanje. To gibanje se je kmalu povežalo z deklaracijskim gibanjem, ko so v vseh krajih in vaseh zbirali podpise za mir in samostojno jugoslovansko državo.

Revolucionarno narodnoosvobodilno gibanje se je širilo po mestih in vaseh, med delavci in kmeti. Slovensko ljudstvo je vse bolj upalo, da bo ob koncu vojne prišlo do narodne osvoboditve, vse več ljudi pa si je želelo tudi socialne osvoboditve po zgledu v Rusiji.

Pod vplivom boljševiških idej, ki so jih prinesli povratniki iz ruskega ujetništva, in narodnoosvobodilnega gibanja za jugoslovansko državo so se začeli upirati jugoslovanski vojniki v avstrijski vojski, ki so jih v zaledju pripravljali za odhod na bojišča. Tako so se maja 1918 vrstili vojaški upori v Judenburgu, kjer je bil 17. pehotni polk, v Murau in Radgoni. Tudi v Ljubljani so pripravljali upor, v Celju in Mariboru pa je vojaško poveljstvo ugotavljalo sumljivo razpoloženje vojakov.

»Da se bo bolje godilo našim potomcem...«

Ti upori so bili sicer zadušeni, toda med ljudmi je ostalo uporniško razpoloženje, saj so se po zidovih v Judenburgu pojavili napisi: »Naj živi sedemnajst! Proč z gladovno vojno! Dol z vojno! Mir mora kmalu priti, sicer bo znova počilo!« Belokranjski kmet Alojz Stefanič pa je pred ustrelitvijo v Judenburgu pisal materi:

»... Ce nismo mogli mi doseči svojega cilja, pridejo za nami drugi, ki bodo to delo nadaljevali in dovršili. Naša kri bo prelila zato, da se bo bolje godilo našim potomcem...«

Mnogi fantje in moške se z dopustov niso več hoteli vrniti na bojišče. V spontanem odporu proti vojni so se skrivali okoli doma. Precej vojnih ubežnikov je moralo biti okoli Kostanjevice in na Krškem polju, ker so orožniki s pomočjo 400 avstrijskih vojakov in 10 oficirjev konec avgusta 1918 izvedli proti njim tridnevni pogon.

Konec oktobra 1918, ko je začela Avstro-Ogrska razpadati, so na poziv Narodnega sveta v Zagrebu in Narodnega sveta v Ljubljani po mestih in večjih krajih na podeželju ustanavljali narodne straže in narodne straže. V številnih krajih so jih sestavljali ljudje, ki so hoteli izvesti narodno revolucijo. Zato so odstavljali avstrofilske uradnike in župane, razoroževali orožnike in sami prevzemali oblast. Narodni svet na Vinici je 1. novembra sklical zborovanje, na katerem je občan na svečan način celo zaprisegel novi Državi SHS in republiko.

Vodstvi klerikalne in liberalne stranke, ki sta se zbal revolucionarnih množic in revolucije, sta brez posvetovanja z Narodnim svetom v Ljubljani na hitro sestavili narodno vladno Slovenije in do-

segli telefonsko odobritev Narodnega sveta v Zagrebu. Narodna vlada je na svoji prvi seji sklenila, da ostanejo v veljavi vsi dotedanji zakoni, civilne oblasti in uradi. Tako je svojo oblast naslonila na stari avstrijski upravno-politični aparat, čeprav je bil še tako osovražen med ljudmi.

Narodna vlada je s tem prišla v ostre spore z mnogimi narodnimi sveti, ki so bili razočarani nad tem sklepom. Nekateri narodni sveti so iz protesta odstopili, nekateri, kot na primer v Sevnici in Brestanici, pa so se še nekaj časa trdovratno borili proti županstvu in okrajnim glavarstvom.

V nekaterih krajih, kjer ni bilo narodnih svetov ali pa so ti bili zadovoljni, da je vse ostalo po starem, je ljudstvo samo začelo uveljavljati svojo demokratično voljo in svoje predstave o svobodi.

»Vstaja« v Cerkljah na Krškem polju

Ob prevratu se je v Cerkljah 1. novembra 1918 zbrala v gostilni skupina vojnih ubežnikov in kmetov iz Cerklj, Krške vasi, Črešenc in Velikega Mrševca. Takrat so sedeli v gostilni tudi trije orožniki iz Cerklj. Kmetje so se pogovarjali o orožnikih, kako so med vojno strogo pazili, da so se dopustniki pravočasno vračali v svoje vojaške enote, in očitali orožnikom, ker so na postaji imeli še vedno nemški napis ter nosili avstrijske oznake in rože na kapah. Med kmeti je naraščala razburjenost. Končno so sklenili, da bodo sneli nemški napis z orožniške postaje in iz nje pobrali orožje, ker so menili, da je s koncem Avstrije konec tudi osovraženega avstrijskega orožništva.

Dvajset do trideset kmetov, ki so bili

Dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, je v prošnji za milostni odpust kazni 4. oktobra 1919 zatrjeval, da so obsojeni to dejanje storili le »iz narodnega navdušenja in iz veselja, da je vendar enkrat poginila gnila Avstrija... Zato se niso mogli obrniti na nikako oblast, ker takrat je bila oblast volja osvobajajočega se naroda, ki se je kazala v nekaterih krajih v narodnih svetih, kakršen se pa v Cerkljah in Krški vasi ni ustanovil... Predmetno dejanje napram orožnikom v Cerkljah je bil političen čin... Za politične čine, naperjene proti starim avstrijskim oblastem in razmeram, se ne more zaslužiti kazni. Dejanje se je izvršilo v najburnejših dneh prevrata...«

Okrožno sodišče: »Boljševiško razpoloženje se še ni pleglo«

Okrožno sodišče v Novem mestu je 14. novembra 1919 zavrnilo Dimnikove razloge. Menilo je namreč, da so obtoženci zagrešili kaznivo dejanje »iz boljševiškega razpoloženja, ki se v teh krajih še do danes ni pleglo«.

V prevratnih dneh se je tudi sam dr. Ivan Dimnik vznemirjal zaradi teh nastopov proti orožnikom. Kot predstavnik narodnega sveta v Krškem je 5. novembra 1918 po telefonu sporočil Narodnemu svetu v Ljubljani, »da je nujno potrebno poslati nekoliko vojakov pod Gorjance in da se narodni obrambi preskrbi orožje.« Dodal je, da je v Krškem »še precej dobro osnovana narodna obramba, ni jih pa po sosednjih občinah Krška vas, Cerklje, Sv. Križ«. Na koncu je prosil, naj čimprej pošljejo iz Ljubljane orožje in municijo, ker »so ljudje razorožili orožnike v nekoliko krajih in torej preli nevarnost glede postanka zelenega kadra«.

Ustanovni kongres Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov) je bil v Beogradu od 20. do 23. aprila 1919. — Na sliki: delegati kongresa pred Delavskim domom na Slaviji.

delno oboroženi z bajoneti, je krenilo pred orožniško postajo. Sneli so napis in ga nosili po vasi. Zatem so se vrnili pred postajo, v katero je vdrla skupina kmetov, ki je obkolila edinega orožnika, mu odvzela ključ in iz orožniške sobe pobrala tri puške s strelivom, tri bajonete in sabljo. Medtem so prihiteli trije orožniki. Ker je eden držal v roki bajonet, ga je nekdo udaril s puškinim koplom, nakar je skupina oboroženih kmetov krenila proti Catežu in na cesti pretepla še nekega orožnika.

Zvečer 1. novembra 1918 je najbrž ista skupina napadla tudi orožniško postajo v Catežu pri Brežicah in poškodovala hišna vrata. Orožniki pa nikdar niso mogli ugotoviti napadalcev.

V teh dneh so ljudje skušali razoroževati osovražene avstrijske žandarje tudi drugod po Krškem polju, tako na primer 4. novembra pri Kostanjevici.

Zaradi »vstaje« v Cerkljah, kot so napad označili orožniki v svoji prijavi, so aretirali nekaj udeležencev, vendar so jih hitro izpustili zaradi splošne razburjenosti ljudstva. Toda nekateri so se morali 30. maja 1919 zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, ki je šest udeležencev zaradi »hudočinstva javnega nasilstva« obsodilo na zapor od dveh dni do šestih mesecev.

niku shod, na katerem so dali rudarji zaupnico novemu ravnatelju inž. Drolcu, hkrati pa zahtevali odpustitev delovodje Zalaznika, ker je bil »pravi tiran«. Drolc je takoj obljubil, da se Zalaznik ne bo več vrnil na delo.

Tudi v Trbovljah so rudarji obračunavali z osovraženimi uradniki. Da bi zavrla to spontano gibanje, je socialna demokracija sklicala 3. novembra shod, na katerem so rudarji sklenili, da mora upravo Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Brestanici prevzeti Narodno veče v Zagrebu. »Vsi navedeni rudniki se imajo torej podzviti in so last naroda«. Narodno veče naj se zaveže, da se bo brigalo za redno preskrbo. V tem primeru bo delavstvo po možnosti celo zvišalo produkcijo premoga. Zadnja zahteva pa se glasi:

»Delavstvo zahteva nadalje: soddločanje v celni upravi v demokratičnem smislu in soudeležnost odstotnega dobička.«

Na te zahteve se Narodni svet in narodna vlada v Ljubljani sploh nista ozirala. V odgovor je narodna vlada 9. novembra poslala v Trbovlje četo srbskih vojakov, sestavljeno iz vojnih ujetnikov. Toda kljub vojaštvu se je revolucionarno vrenje v trboveljskem revirju nadaljevalo. Revolucionarno gibanje v tej »rdeči trdnjavi« je postajalo vse širše in močnejše. Ze spomladi 1919 so bili razen nekaj izjem vsi rudarji organizirani v rdečem sindikatu. Tedaj je morala pred toliko silo kloniti tudi rudniška uprava, ki je morala neorganizirane delavce odpustiti in vsem delavcem pobirati sindikalno članarino kar pri izplačevanju mezd.

Kako je bilo v Brestanici in Semiču

Revolucionarne dogodke v Brestanici in Semiču sem že obširneje opisal v »Dolenjskem listu« leta 1959. Ker o njih nisem našel novih podatkov, jih sedaj le na kratko omenjam.

Rudarji in kmetje iz okolice Brestanice so 4. novembra pregnali nemške uradnike iz uprave senovskega rudnika. Naslednji dan je okoli 50 delno oboroženih rudarjev in kmetov odkorakalo v Brestanico, kjer so hoteli prisiliti trgovce, ki so skrivali blago, da jim ga prodajo po starih cenah. Razpostavili so oborožene straže in pregnali orožnike. Zatem so šli pred trgovino osovraženega župana Preskarja, ki pa je ni hotel odpreti. Zato so s silo vdrli v trgovino. 6. novembra je šlo 11 oboroženih upornikov na lov v grajski gozd v Globokem, ker je »lov zdaj vsem prost«.

V Semiču so kmetje v začetku novembra napadli orožniško postajo in pregnali orožnike. Nato so odstavili osovraženega klerikalnega župana in za župana postavili podžupana Mihelčiča, ker je bil nekaj časa tudi v vojski.

V začetku novembra je prišlo do velikih nemirov med delavstvom v Mežiški dolini, ki so omenjeni v raznih virih. Dolej pa še niso znani zanesljivejši podatki, da bi jih bilo možno rekonstruirati in oceniti njihov značaj.

V Ljubeličah pri Dravogradu je nad 300 kmetov 8. novembra napadla in oplenila Pughnikovo veleposedstvo. Pughnika, ki je bil nemški občinski komisar, pa so tako pretepli, da je čez štirinajst dni umrl. Prav tako so kmetje plenili po gradovih ob premiku koroške fronte maja 1919.

»Ne priznavamo več grajskega posestva!«

Kmetje iz Dolenje vasi pri Cerknici so sredi novembra v velikih skupinah začeli sekati les v gozdovih graščine Haasberg v Planini. Oboroženi kmetje so gozdnemu čuvaju 15. novembra dejali, da »ne priznavajo več grajskega posestva«, ker je »sedaj vse prost«.

Mnogi kmetje, ki so se vrnili s soške fronte, so v Loški dolini zadržali orožje, kar oboroženi hodili po vaseh in se zbirali v gostlinah. 17. novembra so šli v grad Snežnik, streljali okrog gradu in odpeljali 9 volov, 2 kravi in eno telico. Živino so razdelili po vaseh, jo pobili in meso porazdelili. V naslednjih dneh so napadali orožniške patrulje in se obnašali »zelo oblastno«. Imeli so se za boljševike in izjavljali, kot so v svoji prijavi kasneje poročali orožniki, »da hočejo imeti tako, kot je v Rusiji, da hočejo odpraviti vojne dobičkarje in one trebušnike, ki so bili med vojno doma«. Šele 24. novembra so poslali iz Ljubljane na pomoč 33 orožnikov, iz Čabra in Prežida pa je prišlo 60 mož narodne straže, ki so upor zadušili.

Slavnostna izročitev Trdinovih nagrad

V petek, 27. oktobra, so v Dolenjski galeriji v Novem mestu slavnostno podelili letošnje Trdinove nagrade. Nagradjenci so prof. Janko Jarc, dr. Ivo Smrečnik, člani Odra mladih in Ciril Podbevšek so se vpisali v knjigo Trdinovih nagradjencev, prejeli čestitke prijateljev in znancev ter predstavnikov občinske skupščine, ki so bili zbrani v Dolenjski

galeriji. V imenu nagradjencev je spregovoril prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja in pisec Partizanskega Roga. Tovarišica Ema Muser je sporočila sklep sveta za prosveto in kulturo o podeljevanju Trdinovih nagrad v prihodnje. Trdinove nagrade bodo področne ter bodo zajele vse dolenjske občine.

galeriji. V imenu nagradjencev je spregovoril prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja in pisec Partizanskega Roga. Tovarišica Ema Muser je sporočila sklep sveta za prosveto in kulturo o podeljevanju Trdinovih nagrad v prihodnje. Trdinove nagrade bodo področne ter bodo zajele vse dolenjske občine.

V OKVIRU PROSLAV letošnjega občinskega praznika so pretekli petek zvečer v Dolenjski galeriji slovesno podelili letošnje Trdinove nagrade. Prejeli so jih: (z desne proti levi) prof. Janko Jarc, primarij dr. Ivo Smrečnik, Odr mladih (zanj so nagrado in diplomu prevzeli Lojze Kastelic, Alenka Bole-Vrabc in Zvonka Celarič) in intarjist — samouk Ciril Podbevšek. (Foto: Marjan Moškon)

Kostanjeviški umetniški večer

Kostanjeviške sobote v Lamutovem likovnem salonu postajajo vse zanimivejši umetniški večeri. Organizatorja Dolenjski kulturni festival ter Gorjupova galerija dajeta tem večerom polnost s posebno, pretehtano in zanimivo izbiro »programa« ter res dovršeno organizacijo. Prepričan sem, da podobnih intimnih umetniških večerov tudi ljubljana nima na pretek. Kostanjevici daje menda prav oddaljenost od slovenskih kulturnih središč mlakavnost, domačnost ter omogoča povsem sproščeno, nenapeto in pošteno srečanje z umetnostjo...

V soboto, 28. oktobra, je stene Lamutovega likovnega salona prekril slovenski slikar in grafik Miha Maleš. Umetnika, ki se je v razgibanem življenju srečeval tudi z dolenjskimi likovniki, je predstavil akademski slikar in publicist Marjan Tršar.

Miha Maleš je za Kostanjevico pripravil vrsto slik, ki jih preveva lirika in poseben barvni izraz. Miha Maleš je bil ves čas zelo blizu besedni umetnosti. To njegovo nagnjenje se je svojčas kazalo tudi v tem, ko je izpolnjeval svojo revijo Umetnost s teksti slovenskih pesnikov. »Malešev slikarski opus je obširen, motivno in slogovno pester. Vendar je vseskozi prežet z umetniško osebnostjo, ki je tako močna, da žari iz vsen njegovih stvaritev. Zato Malešovo delo ne potrebuje nalepk in podpisov, na daleč moremo uginiti avtorjev obraz. In njegovo preprosto, neposredno, iskreno izpovedano resnico o sebi in o nas.« (Besede k razstavi, natisnjene v ličnem prospektu, ki so ga tudi tokrat izdali.)

Liriku po izrazu, Mih. Malešu, se je z nastopom pridružil pesnik Edvard Kocbek. Bila je to nekaka retro-

spektiva pesnikovega ustvarjanja in prizadevanja za odprto izpoved dognanj in resnice. Bral in komentiral je pesmi iz predvojnne zbirke Zemlja, iz pesniške zbirke Groza ter nekaj pesmi, ki bodo sestavni del nove pesniške zbirke.

Pianist Igor Dekleva je ob navzočnosti komponista Primoža Ramovša zaigral skladbo Preludij in vrnitve. Po besedah Lada Smrekarja je ta skladba doživela »okrat prvo javno izvedbo. Ramovš jo je napisal prav za pianista Deklevo. V drugem delu je Dekleva zaigral še dve Chopinovi polonezi in z akordi skladbe velikega Poljaka je bil kostanjeviški umetniški večer zaključen.

Pb. le v Dolenjskih Toplicah, čena tovrstnemu delu. Po be-

Pionirji so razstavili gradivo o NOB

V soboto, 28. oktobra, so se ob deseti uri dopoldne v avli Dolenjskega muzeja zbrali pionirji in predstavniki občinske skupščine ter šol, da bi prisostvovali otvoritvi razstave o NOB. Gre za gradivo, ki so ga zbrali pionirji naših osnovnih šol. Predmeti, ki so ležali po poljih, na podstrešjih ali pa so jih hranili ljudje doma, so se znašli na lični razstavi. Gradivo o dogodkih med NOB in ostalo važno dokumentacijo so posamezne šole že razstavile. Razstave so bile v Dolenjskih Toplicah,

Žužemberku, na Prevolah, Otočcu, v Smihelu in drugod. Veliko dokumentarnega gradiva je bilo vrnjeno lastnikom, ki te predmete skrbno čuvajo. Razstava v Dolenjskem muzeju je začetek manifestacij dela pionirjev na naših šolah ter daje največje priznanje prizadevanim pionirskim odredom in njihovim mentorjem. Razstavo je odprl tov. Ivan Grašič. Kot predsednik občinske Zveze prijateljev mladine je v govoru pohvalil skrb, ki je na šolah posvečena tovrstnemu delu. Po be-

sedah tov. Grašiča je vzgojni pomen zbiranja gradiva o NOB velik in razveseljivo je, da so se pionirji tako lepo izkazali. Besedo je povzel še letošnji Trdinov nagradenec prof. Janko Jarc, ki je pregledal gradivo, zbrano po posameznih šolah. Otvoritve razstave v Dolenjskem muzeju se je udeležil tudi tov. Krese, ravnatelj muzeja NOB v Ljubljani. Razstavljene predmete je v spodnjih prostorih Dolenjskega muzeja lično razporedil tov. Niko Golob. P. B.

MREŽA LJUDSKIH KNJIŽNIC SE GOSTI

Novi knjižnici v Šmihelu in Birčni vasi

Za obstoj potrebuje vsaka knjižnica ustanovitelja in plačnika

V počastitev občinskega praznika so odprli v Šmihelu pri Novem mestu in Birčni vasi ljudski knjižnici. Upravnik študijske knjižnice »Miran Jarc« Bogo Komelj je nekaj dni pred otvoritvijo razložil uresničevanje načrta za razvoj ljudskega knjižničarstva v novomeški občini in posebej spregovoril o pridobitvah v Šmihelu in Birčni vasi.

■ **Študijska knjižnica »Miran Jarc«** (kot matična knjižnica) je napravila obsežen načrt za utrditev mreže ljudskih knjižnic v novomeški občini. Po prvem predlogu naj bi bilo v občini osem samostojnih ljudskih knjižnic, druge pa njihove družnice. Ker pa so nekatere krajevne skupnosti v skladu z željami prebivalstva želele imeti samostojne ljudske knjižnice, se je mreža razširila še na Smihel pri Novem mestu, Birčno vas, Prevolah, Otočec in Brusnice. Podobno željo imajo tudi prebivalci Malega Slatnika, za uresničitev takih želja je potrebno sodelovanje vseh prizadehtih, uspe pa tam, kjer je sodelovanje resno. Jamstvo za obstoj knjižnic je sodelo-

vanje s šolami, vsaj tako narokujejo razmere v novomeški občini. Tudi šoli v Smihelu in Birčni vasi sta dali prostore, nekaj denarja in knjižničarje. ■ **Pomemben delež v utrjevanju ljudskih knjižnic** ima nedvomno sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti in je v prejšnjih letih že dal soudeležbo za ljudske knjižnice v Dolenjskih Toplicah, Straži, Žužemberku, Skočjanu, Stopičah, Mirni peči in Smarjetu, letos pa za ureditev knjižnic v Smihelu pri Novem mestu, Birčni vasi, Brusnicah, na Otočcu in v Prevolah. Če bo tudi v Brusnicah, Prevolah in na Otočcu tako uspešno sodelovanje, kot je bilo s šolo v Smihelu, bodo ti kraji lah-

ko že letos imeli obnovljene ljudske knjižnice.

■ **Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti** je dal novomeški matični knjižnici (študijski knjižnici »Miran Jarc«) denar za nabavo knjig (po 500.000 S din za vsako ljudsko knjižnico), krajevni dejavniki pa morajo zbrati soudeležbo v nekoliko večjem znesku. S tako udeležbo se navadno uredijo prostori in dobi oprema. Kjer ni družbenih prostorov, da prostor za knjižnico šola.

■ **Knjižni zbirki novoodprtih knjižnic** bosta skromni, mislim, da bosta začeli delati s po 700 knjigami. Za oboga-

titev šmihelske knjižnice je krajevna skupnost Novo mesto prispevala 100.000 S din.

■ **Da se bosta novoustanovljeni knjižnici uspešno razvijali**, jima bo potrebno določiti ustanovitelje in oskrbeti denar za nove knjige. Prav bi bilo, da bi bila ustanoviteljica ljudske knjižnice krajevna skupnost, soustanoviteljice pa gospodarske in druge delovne organizacije, ki naj bi se tudi obvezale dajati vsako leto potrebno dotacijo za nabavo novih knjig. V zavest ljudi je že prodrla misel, da so knjižnice potrebne in da so sredstva, ki jih damo knjižnicam, namenjena za izobraževanje in odpiranje vrat v nova kulturna obzorja delovnih ljudi in otrok.

S SOBOTNEGA SLAVJA V KOSTANJEVICI: akademski slikar Miha Maleš s soprogo po otvoritvi razstave. (Foto: Mirko Vesel)

Slikar in kipar Jože Gorjup

(Nadaljevanje in konec)

Ob idiličnih sanjah o popolnejšem svetu, kjer se vse razvija pod znakom lepote in ubranosti, pa je zabrneta pri Gorjupu tudi druga, v njegovem času pogojena trpkostna struna socialno kritičnega realizma, kar ga je približalo vsaj na videz Pilonu, vendar je obdržal tudi tu, če primerjamo njegove gostilniške prizore s Pilonom in njegovo kraševsko trpkostjo, še dolenjsko vedrost, in čutimo, da je bila ta poteza verjetno bolj literarnega izvora kakor globljega osebnega doživljanja. Gorjup je obetal tudi, da se bo razvil v globljem doživljanju zadržanega krajinarja. Tu se je najbolj neposredno izrazil vpliv Careninega izčiščenega kubizma, ki je oplodil tudi Pilon.

Prava sinteza njegovega umetniškega prizadevanja pa je nedvomno

oltarni prostor cerkve sv. Miklavža v sosesčini Gorjupove rojstne hiše v Kostanjevici. Odmevi vse dotedanje umetniške poti se tu združujejo v simpatično celoto, ki idealno ustreza zahtevam monumentalne pove-zave slikarje s prostorom, ki ga krasi tako, da v pravem pomenu besede likovno živi z njim, ga razlaga v sestavi in vsebinsko bogati. Z občudovanja vredno zrelostjo je tu začetnik rešil svojo nalogo. Ozko zvezo z Meštrovičevim dokazuje že plastični križani nad oltarjem. Kakor pogosto Meštrovič je tudi Gorjup tu osebno doživel to, kar je upodabljal, s tem da v tradicijski Kristusov obraz vpletel lastne poteze. Poleg Meštrovičevega deleža tudi v slikarskem delu pa ni mogoče prezreti odmevov pod Meštrovičevim vodstvom izvedene poslikave notranjštine cerkve sv. Marka v Zagrebu, ki jo je izvršil Josko Klja-

ković. Lahko pa rečemo danes, da stoji Gorjupovo delo enakovredno ob Kljakovičevem.

Globoko je doživel to slikarjevo češki slavist Frank Wollman, ki je po slikarjevi smrti 1935 v knjigi vtisov s pota po severozahodni Jugoslaviji zapisal o Gorjupu in njegovem Miklavžu: »Na majhnem prostoru je umetnik zajel morje evangelijske ljubezni in mogoče mu je ta Ljubezen olajšala prežgodnjo smrt kmalu po tem.«

V zadnjih letih življenja se je Gorjup uveljavljal na skupnih razstavah slovenskih umetnikov; 1.1929 je razstavil na grafični razstavi v Florenci, 1.1931 pa na pomladanskih razstavah v Toulonu v Franciji in v Beogradu. Čeprav mlad, si je priboril s svojim delom častno mesto v živahnem vretju slovenskega umetniškega življenja v petnajstih letih po prvi svetovni vojni. Zato upravičeno lahko ponovimo tožbo Gregorija Dolničarja tudi o Jožetu Gorjupu: Roža v polnem cvetju, prezgodaj utrgana!

FRANCE STELE

Spomenik preprost kot resnica

Nemški vojak Albert Neiminger je bil vojak pred Moskvo pisal svojim sorodnikom:

»Videl sem polk naših grenadirjev, ki naj prvi odkorakajo čez Rdeči trg, mimo groba njihovega Lenina... To je konec. Saj veš, da nisem eksaltiran mladenič, ne navdušujoči se nevednež. To je konec, Moskva je naša... Hitim. Jutri zgodaj ti bom pisal iz Moskve in opisal, kakšna je ta čudovita azijska prestolnica...«

Vojak Albert je res korakal čez Rdeči trg in po moskovskih ulicah kot se toliko njegovih tovarišev, toda z njimi nad glavno. Tako se

je pokazalo, da je bil vojak Albert Neiminger vendarle velik zanesenjak, kajti do Lenina sarkofaga nemška noga ni prišla.

Nepretrgana reka ljudi, ki je bila usahnila v letih vojne, spet nadaljuje svoj tek mimo Vladimirja Iliča Lenina. Naj bo dež ali sneg, naj bo temperatura nizko pod ničlo, sprevid se nikoli ne pretrga. Ljudje ure in ure čakajo v vrsti, ki se počasi pomika čez široki Rdeči trg s kovčki v rokah, z otroki v naročju, z berglami pod pazduho...

V dnevi ob proslavah Oktobra, ni vrsti konca ne kraja. Vleče se čez ves Rdeči

trg in se izgublja nekje daleč v stranskih ulicah. Marksiško sploh ne bo mogel videti obličja velikega vodje, kajti te dni vsa pota peljejo v Moskvo in iz nje v mavzolej.

Dva in pol milijona obiskovalcev na leto

Leninov mavzolej obišče na leto dva in pol milijona obiskovalcev. Številka bi bila gotovo še večja, ko bi bil mavzolej odprt ves dan.

Procesija ljudi, ki gredo skozi Leninov mavzolej, so pravzaprav nadaljevanje tistega nepretrganega spreveda, ki je dneve tekel mimo Leninevega mrtvaškega odra pozimi 1924.

24. januarja 1924 zvečer, tri dni po Lenini smrti, je arhitekt A. V. Šusev dobil nujno nalogo — da do trenutka Leninevega pogreba naredi načrt in zgradi na Rdečem trgu pod zidovi Kremlja začasni mavzolej z grobnico za truplo Vladimirja Iliča. Mavzolej je bilo treba postaviti, da bi skozi njega lahko šle množice ljudi, ki niso mogli o pravem času priti na pogreb, pa bi se radi poslovili od Lenina.

To noč je Šusev dolgo hodil po Rdečem trgu... Zgodaj zjutraj je bila idejna skica za mavzolej narejena. Ker je bil mavzolej projektiran le za nekaj časa, so ga zgradili iz lesa, materiala, ki je najlažji za obdelavo. Sedemindvajsetega januarja ob štirih popoldne je bila grobnica končana in je sprejela sarkofag z Leninovim truplom. Skozi stekleno odprt-

no na kovinskem pokrovu so ljudje lahko videli Lenino truplo do pasu.

Kolona obiskovalcev se je razila po Rdečem trgu. Spomladaj isto leto so začasni mavzolej zamenjali z novim, prav tako lesenim.

Leta 1929 je bil sprejet sklep, da namesto lesenega mavzoleja postavijo kamniti. Obenem so rekonstruirali ves Rdeči trg. Na obeh straneh Mavzoleja so zgradili tribune za 10.000 ljudi, uredili so grobove herojev revolucije, popolnoma prenovili kremelsko obzidje od spiskega do arzenalskega stolpa, porušili so Iverska vrata, spomenik Minjmu in Požarskemu pa so prestavili s sredi trga ob cerkev Vasilija Blaženega. Trg so tlačkali z granitnimi kockami in je dobil z mavzolejem na najvišji točki svoj slavnostni značaj.

»Preprost kot resnica«

Mavzolej je zelo preprost. Nekateri so mislili, da bi bilo treba spomin na velikega voditelja ovekovečiti z veličastnejšim in razkošnejšim objektom. Toda sedanjí mavzolej je vendar bližji značaju Vladimirja Iliča Lenina, o katerem je nekdo delavec rekel, da je preprost kot resnica. In prav tak je njegov mavzolej: najpreprostejša, obenem pa tudi ena od najlepših zgradb svetovne arhitekture.

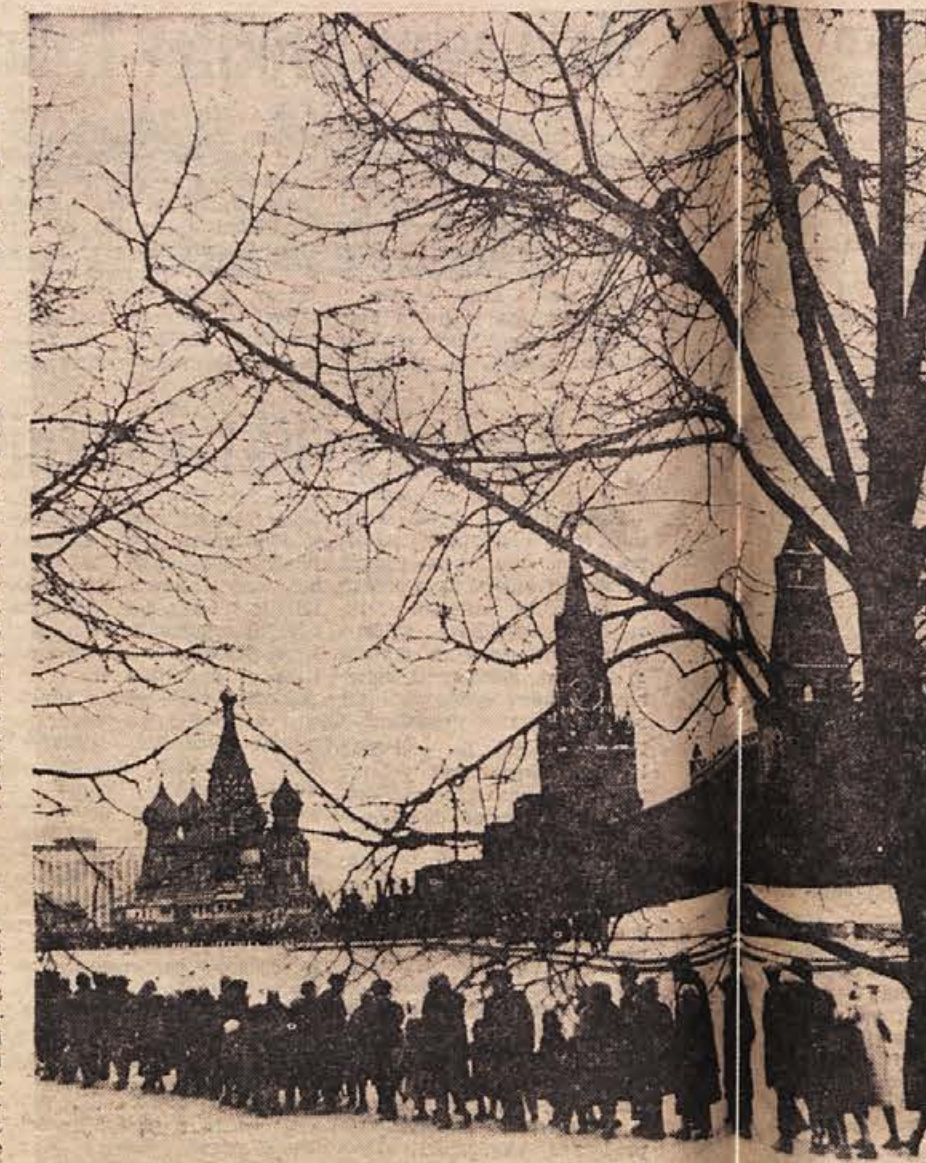
Poleti 1941, ko so začeli nad Moskvo odmevati sirene letalskih alarmov, so Lenino truplo prenesli začasno na Ural. Prenos je bil zelo težaven, vendar se je srečno končal. Aprila 1945 so Lenino truplo vrnili v Moskvo in 16. septembra isto leto je bil mavzolej spet odprt.

Ze 43 let se vrstijo ljudje mimo Leninevega sarkofaga, in brez mavzoleja si je Moskvo težko zamisliti.

Na Rdečem trgu stoji vojski slavnosti svetišče, mavzolej s truplom Lenina in preprosta cerkev Vasilija Blaženega. Ta je samo zgodovinski spomenik, pred mavzolejem pa je nepretrgoma vrsta ljudi brez konca in kraja.

BORA LALIC

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

Pogled na Rdeči trg v Moskvi. V ozadju desno Kremelj, pred njim mavzolej. (Foto: E. Selhaus)

Zaradi medveda postavil rekord

Medved je pripomogel, da je Kavčič prišel z Mestnega trga v Kočevje še enkrat hitreje, kot je za to razdaljo običajno.

Ko je v soboto, 21. oktobra, okoli 14. ure, mesec planincev Dušan Kavčič iz Kočevja v kočvo Planinskega društva na Mestnem trgu hrano in pijačo, je bil kar dobro volje, saj je pred odhodom iz Kočevja potegnil dve »spagiji« (spil dva kozarca žganja). S težkim nahrtnikom na ramah, da je hodil skladen v dve gubi, si je brundal neko pesmico in za mislijo gledal le predse na pot, ko je nenadoma zagledal pred seboj — medveda. Oba sta se bliskovito zvrnala oziroma postavila na zadnje noge.

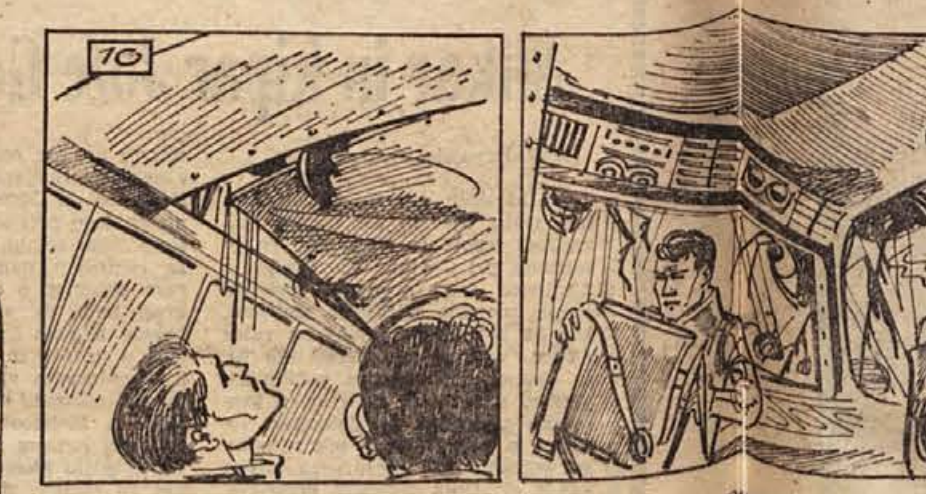
otroška konfekcija športne hlačke
Jufranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

Kdo se je bolj ustrašil, zgodovina ne pove. Pač pa je Kavčič povedal, da je videl na medvedovem trebuhu le belo tiso, potem pa jo je uveril proti Kovi. Tekel in skakal je, da mu steklenice v nahrtniku kar porvanjale. Ves se je ustavil šele v Kočevju. Podgorski ulici pri sedelniku planinskega društva Jožetu Adamcu, ki ga je izklesal z domačo »spagijo« in kasneje spet spravil k sebi.

Serbo pri uverjenosti z Mestnega trga, da je planinski rekorder, ni bil porabljen za najmanj 40 minut, on pa je pretekel v 20 minut.

NA ROJSTNI HISI skladatelja in akademika Marjana Kozine so v nedeljo dopoldne odkrili spominsko ploščo. Na sliki: med govorom dr. C. Cvetka, ki je znova predstavil zaslužnega Novomeščana njegovim rojakom. (Foto: M. Moškon)

POLJE »OMEGA«

10. V ladji je postalo temno. Nad oknom so se gnetli napadalci. Na stropu je zazijala razpoka. Ostra celjast črna bojevnikinja je odkrnila del pločevine. Iz razpoke se je poodila jedka tekočina. Zadušljiv, pekoč duh je napolnil ves prostor. Duh je bil podoben duhu mravljinčne kisline. No, ni bilo časa ugibati, ali je to res ta kislina in ali so napadalci samo orjaške mravljice ali pa so inteligentna bitja neznanega planeta. Eno je bilo jasno: dihati v ladji ni bilo mogoče! Morala sta ven kakorkoli!

Človeška ribica tudi v studencu
Človeška ribica, ki jo je našel Jože Krize iz Občice pri Dolenjskih Toplicah, ni prva, ki se je pojavila na Dolenjskem. Pred leti so jo našli tudi v studencu, ki na drugi strani zdravilškega vrelca odteka v potok Sušico. Ljudje so strmeli v nenavadno lepo živalco, šele tedanji šolski upravitelj jim je povedal, da je to človeška ribica, in svetoval, naj jo izročijo novomeški gimnaziji.

DRAGO GREGORČ

Proteza čiste vesti

Pred sodiščem v New Yorku je Mabel Tarant zahtevala ločitev zakona zaradi morebitne duševne krutosti. Teodor Tarant je vedno, kadar je odšel na potovanje, jemal s seboj ženinovo zobno protezo.

Trgovski potnik Tarant se je branil, da je to počel iz ljubeznivosti, ker je hotel preprečiti, da bi se žena med njegovo odsotnostjo sestajala z drugimi moškimi.

NE HODI DOMOV BREZ

SMEH STOLETIJ
Victor Hugo ni nič kaj rad videl, če so ga imeli za starega, vse dokler ni že močno ostarel. Ko se je v jeseni življenja vozil v poštni kočiji, je neka dama opazila, da nima sedeža, in je zato rekla hčerki: »Vstani, ljubi otrok, in prepusti svoje mesto staremu gospodu!«

Hugo je ni nič kaj ljubeznivo pogledal in v veliko zabavo sopotnikov in znancev dejal: »Ni potrebno, dragi otrok! Reci svoji ljubeznivi babici, da se nisem tako star, da ne bi mogel stati!«

Francoska pisateljica George Sandova se je seznanila z mladim nemškim skladateljem. Napisala mu je besedilo opere v francoskem jeziku in mladi komponist se je takoj lotil dela. V francosčini sicer ni bil posebno podkovana, toda zaradi spoštovanja do George Sandove je mislil, da mora uglasbiti vsako besedo. Tako je uglasbil za zbor tudi opazko: »Odide skozi zadnja vrata.« Sandovo je sprito te navdušenosti spreletela groza in zaklела se je, da ne bo nikdar več ničesar napisala za nemške skladatelje.

George Sandova je poročila svojo hčer s slavnim kiparjem Clésingerjem. Kot tašča je bila precej zahtevna, zato se ni razumela s svojim zetom. Zagrozila mu je, da se bo nad njim maščevala tako, da ga bo opisala v svojem romanu.

»Ne bom povedala vašega imena, toda vse vaše muhe bom opisala tako točno, da vas bodo vsi prepoznali.«

Clésinger je odgovoril: »Jaz pa bom naredil vaš kip z nago postavom in zastrtim obrazom, in vendar vas bodo vsi spoznali.«

NA ROJSTNI HISI skladatelja in akademika Marjana Kozine so v nedeljo dopoldne odkrili spominsko ploščo. Na sliki: med govorom dr. C. Cvetka, ki je znova predstavil zaslužnega Novomeščana njegovim rojakom. (Foto: M. Moškon)

človek ni ujetnik svojega planeta
Prispevek in predvidevanja sovjetskih znanstvenikov pri osvajanju vesolja

Piše: Djordje Milošević, prejšnji dopisnik Tanjuga iz Moskve

4. oktobra 1957 so svetu sporočili senzacionalno novico: Sovjetska zveza je izstrelila prvi satelit v vesolje.

Zelja, ki je stara kot človek, se je tega dne začela uresničevati. Človek ni več ali pa vsaj noče biti več ujetnik planeta, na katerem živi. Pričela se je kozmična doba.

Novica se je kot blisk raznesla po vsem svetu. Sovjetske agencije in radijske postaje so skoraj vsako minuto sporočale tako, kot da se nič drugega ne godi po svetu, kot da je vse drugo podrejeno temu pionirskemu podvigu človeškega genija.

Casopisi, so med seboj tekmovali, kdo bo prinesel bolj privlačne novice in več podrobnosti o poletu satelita. Sporočali so podrobnosti o prvem vesoljskem satelitu: težak je 83 kg njegov vojni red pa je povedal, da leti nad Južnim Atlantikom, Afriko in Azijo.

Na ulicah so se zbirali ljudje, se ozirali v nebo in mislili, da bodo videli satelit. Radijski sprejemniki centri so mrzlično iskali valovno dolžino, na kateri je vesoljski satelit oddajal znake, potem pa so te skrivnostne znake oddajali s pomočjo radijskih postaj. Kmalu so te znake ujeli tudi v sprejemnem središču agencije Tanjug v Beogradu.

Prvi vesoljski potnik

Vihar se še ni poleg, časopisje je še kar brnelo o prvem vesoljskem podvigu, ko so sovjetski znanstveniki že dosegli drugi uspeh. Samo mesec dni kasneje je bil iz nekega sovjetskega kozmodroma izpuščen drugi satelit — »Sopotnik II«.

Takrat je satelit ponesel v svojem tesnem in neproduktivnem prostoru tudi živo bitje: pesičko Lajko. Najstarejši in največje človekov prijatelj pes je bil žrtvovan, samo da bi nakazali poti v nadaljnjem osvajanju vesolja. Lajka je navdihnila pesnike, njeno ime je prešlo v zgodovino.

Zadnjega januarja 1958 je prišla tudi z druge strani Atlantika dolgo pričakovana novica: Amerikanci so spustili svoj prvi umetni satelit. To je pomenilo, da sta dve svetovni velesili hkrati poginili s svojimi programi in osvajanju vesolja, za kar sta žrtvovali ogromno denarja. Kasneje izstreljevanja umetnih satelitov so postala tako pogostna, skoraj vsakdanja stvar. Casopisna poročila so postala krajša, naslovi pa niso bili več tako senzacionalni.

Smer poletov: Mesec

In vendar se vesolje ni umaknilo s strani svetovnega tiska. Napovedane so bile nove senzacije. Govorili so o pripravah za prvi polet človeka z vesoljsko ladjo, o izstrelitvi prvega satelita na Mesec. Stabili znanstvenikov vseh vrst so pripravljali kozmonavte. Te urijo v posebnih središčih, v zelo strogem režimu in daleč od človeških oči.

Opolnoči 13. septembra 1959 je sovjetska kozmična raketa padla na Mesec. V zgodovini osvajanja vesolja bo ta dogodek in ta datum gotovo zavzel izredno pomembno mesto. Prvič v zgodovini je predmet, ki so ga izdelale človeške roke, padel na neko drugo nebesno telo.

Najbližji sosed Zemlje ni nič več nedosegljiv. Od tega trenutka je postal popolnoma otipljiv cilj, prva stopnica v raziskovanju kozmičnega prostiranja.

Moskva je 11. aprila 1961 opolnoči spala v svojem vsakdanjem snu. Po ulicah ni bilo ljudi, v podzemski železnici so ropotali zadnji vagoni z zakasnelimi potniki.

Samo na Rdečem trgu je bilo bolj živo kakor druge dni ob tem času. Popolnoma neopazno se je približala k Leninovemu mavzoleju manjša skupina ljudi; med njimi je bil tudi pilot Jurij Gagarin.

Nepoučenim ljudem se je ta skupina zdela čisto vsakdanja. Ni redkost, da mavzolej na Rdečem trgu obiščejo radovedni turisti ob vsakem času, podnevi in ponoči. Rdeči trg je namreč »Mekka«, ki jo obiščejo turisti vseh ras in barv kože, in so oboroženi s fotografskimi aparati in kamerami.

— A vi ste bili? Mislija sem, da sem nekoga povozila...
BREZ BESED

Odlikovanja in darila

Na slavnostni seji občinske skupščine v Brežicah je predsednik Vinko Jurkas izročil dvojce odlikovanj predsednika republike, Ignac Regovič iz Dobove je prejel orden za vojne zasluge s srebrnim mečem, Anton Harapin iz Globokega pa medaljo za vojne zasluge.

Na sejo so bili povabljeni tudi udeleženci oktobrske revolucije. To so Ivan Kostevec iz Pavlove vasi, Jože Kene iz Pišec, Ivan Klun iz Bušče vasi, Ivan Zajc z Velikega Obreža in Anton Krhne iz Trnaja. Dobili so spominska darila.

Namesto tisoč le 289 krvodajalcev

Zadnja krvodajalska akcija v brežiški občini spet ni izpolnila pričakovanj. Udeležba je bila kljub pozivom vseh družbenih organizacij zelo majhna. Čast občine so rešili mladinci in dijaki brežiške gimnazije ter kolektiva IMV. Tega, žal, ne moremo reči za kolektiv Tovarne pohištva, ki ni pokazal prav nobenega razumevanja do te humane akcije. Udeležilo naj bi se je tisoč občanov, prišlo pa jih je komaj 289. Tem večja najtoplejša zahvala občinskega odbora Rdečega križa.

Zahteva iz Samobora zavrnjena

Na zadnji seji temeljne izobraževalne skupnosti Brežice so obravnavali predlog srednjeročnega plana in se ustavili pri poglavju o razvoju šolstva v letih 1966-1970. Dana je bila tudi informacija o stanju šolstva v občini in šolskih uspehih ob zaključku lanskega šolskega leta. Poročilo je vsebovalo misli o šolski mreži, kadrih, učencih, predšolskem varstvu in posebnem šolstvu. Na seji so sprejeli finančni načrt temeljne izobraževalne skupnosti Brežice za drugo polletje. Člani skupnosti so se na koncu seznanili še z zahtevkom izobraževalne skupnosti Samobor za povrnitev stroškov šolanja otrok iz naše občine. Zahtevke je bil zavrjen.

V Velikih Malencah zidajo

Družbene organizacije iz Velikih Malenc bodo za občinski praznik odprle dva prostora za sestanke vaščanov. Ljudje so se sami lotili zidave. Hiša za družbene dejavnosti bo dokončana prihodnje leto. Vaščani ne bi čakali pomladi, če bi imeli že zdaj na voljo 300.000 S din. Upajo, da bodo prihodnje leto deležni nekaj pomoči. Za požrtvovalnost pri delu in koristno pobudo zaslužijo pohvalo.

Na ovinku v tovarnjak

27. oktobra zjutraj se je iz Brežic proti Dobovi peljal z osebnim avtomobilom Mirko Fridl iz Brežic. V Trnaju je sekal ovinek in se zalotel v tovarnjak, ki ga je pripeljal naproti Zvonko Vučajnik iz Malega Obreža. Voznik se ni poškodoval, na osebnem avtomobilu pa je za okrog 5000 Ndin škoda.

Tovornjak je pripeljal po sredini

29. oktobra popoldne se je proti Čatežu peljal z osebnim avtomobilom Ernest Perš iz Brežic. Pri mostu čez Savo je umaknil na skrajno desno stran in pri tem zadel ob ograjo mostu. Tedaj je naproti pripeljal tovarnjak Rado Kuševič iz Laduč, ker je vozil po sredini ceste, je zadel osební avto, in napravil za okrog 300 Ndin škodo.

SLAVNOSTNE SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE so se udeležili v soboto dopoldne tudi zvezni in republiški poslanci Spodnjega Posavja, predstavniki sosednjih občin, garnizije JLA iz Cerkelj ter člani raznih delovnih organizacij. (Foto: M. Vesel)

SREDNJEROČNI PLAN PRED ZBORI VOLIVCEV V OBČINI

Gospodarstvo v ogledalu perspektive

V obdobju, ki je sledilo gospodarski in družbeni reformi, zasledimo v gospodarstvu že kvalitetnejše spremembe, kot so povečanje produktivnosti in racionalnejše gospodarjenje z denarjem — Produktivnost se bo povečala za 0,7 do 11,3 odst. na leto

Občino Brežice štejemo med gospodarsko slabše razvita področja v republiki, saj je lani prišlo na prebivalca le 4083 S din narodnega dohodka. V naslednjih letih je pričakovati stopnjevani razvoj predvsem v turizmu, gostinstvu in trgovini, za kar so dani dobri naravni pogoji. Tudi kmetijstvo, zlasti zasebno, naj bi se pospešeno razvijalo, industrija pa naj bi z dolgoročno proizvodno politiko dosegla stabilizacijo.

Ob umerjenejši rasti gospodarstva pričakujemo, da se bo družbeni bruto produkt povečeval s stopnjo 7,3 odst. letno. V posameznih panogah je ta stopnja različna in se giblje od 0,9 v gozdarstvu, kjer zaradi velike izkoriščenosti gozdov ne moremo povečevati sečnje, do 13,3 odst. v gostinstvu, kjer so predvidene največje investicije. Povprečno stopnjo porasta bodo presegli le še v industriji, gradbeništvu in prometu.

Do leta 1970 niso predvidene večje razširitve obstoječih zmogljivosti ali izgradnja novih, kjer bi lahko zaposlili večje število delavcev, zato se bo letno povprečje zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva povečevalo le s stopnjo 2,3 odst. ali za 63 ljudi, kar je več kot za polovico manj kot v obdobju 1961-1965 (6,5 odst.). Ze nižja pa je stopnja povečanja zaposlenih v negospodarstvu, in sicer 1,2 odst.

Ker sta ustrezna kvalifikacija in izobrazba zaposlenih eden od pogojev za intenzivnejši način gospodarjenja, pričakujemo v tem obdobju menjavo strukture zaposlenih. To pa predvsem, ker kadrovska politika doslej ni bila zadovoljiva.

Izboljšani kadrovski sestav zaposlenih v gospodarstvu bo imel večji vpliv na povečanje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. Na vse to bodo vplivala tudi nova investicijska vlaganja. Od celotnih investicij družbenega sektorja v letih 1966-1970 (63.507.254 N din) odpade na gospodarstvo 71 odst. V pri-

merjavi s predhodnim obdobjem se bo vrednost investicij povečala za 14,6 odst. Pri tem vidimo, da so gospodarske organizacije planirale pretežno lastna sredstva.

Vsi omenjeni činitelji bodo vplivali na rast narodnega dohodka, ki se bo večal vzporedno z družbenim bruto produktom. Povprečna letna stopnja porasta ND naj bi dosegla 7,2 odst. Tako bi leta 1970 ustvarili v občini 138.353.000 N din narodnega

dohodka. Lani je znašal 104.598.418 N din.

Na nekoliko večji porast računamo v družbenem sektorju (7,3 odst.) zlasti zaradi večje rasti v gostinstvu, industriji in prometu. V zasebnem sektorju bo ta porast največji v kmetijstvu, ki je lani ustvarilo 81 odst. narodnega dohodka v okviru celotne panoge. Zato mu moramo nuditi več pomoči predvsem v obliki kooperacije in nasvetov za uvajanje rod-

V BREŽIŠKI OBČINI SO SLAVILI OBČINSKI PRAZNIK

Bogat in prijeten praznični teden

V Čateških Toplicah so odprli zimski bazen olimpijskih razsežnosti, kavarino za 55 obiskovalcev in bar za 85 gostov — V Bušči vasi so za praznik dobili vodovod — Občanom je na slavnostni seji skupščine zaželela še veliko uspehov delegacija iz Velike Plane

Veliko praznovanje je mino. V brežiški občini so se minuli teden zvrstile številne kulturne in zabavne prireditve. Z njimi so ljudje počastili občinski praznik in spomin na 50. obletnico oktobrske revolucije.

Uvod v praznovanje so napravili v Skopcih. V nedeljo, 22. oktobra, so odprli asfaltirano cesto skozi vas. Neizmerno so bili veseli, ko se jim je za praznik izpolnila dolgoletna želja. Asfaltno preprogo so dobili tudi na igrišču pred gimnazijo v Brežicah. Pri urejanju igrišča so se dijaki zelo potrudili.

V četrtek zvečer so Brežičani in okoličani do zadnjega kotička napolnili dvorano prosvetnega doma, kjer so z navdušenjem pozdravili predstav Cankarjevih »Hlapcev«. Prvič v tej gledališki sezoni je gostovalo v Brežicah celjsko gledališče.

Naslednje dopoldne je bila majhna slovesnost v pošlovnici »SLOVENIJA VINO«. V brežiškem obratu so odprli trenutno najspodobnejšo vinsko polnilnico v Jugoslaviji.

V prosvetnem domu je Posavski muzej uredil v mali dvorani v pritličju razstavo dokumentarnih fotografij o oktobrskih dogodkih v Rusiji pred 50 leti. Na tej razstavi so predstavili tudi udeležence revolucije iz brežiške občine.

Trgovsko podjetje KRKA je 27. oktobra odprlo uprav-

ne prostore v nadzidani trgovini na Cesti prvih borcev v Brežicah. Zvečer je bila v veliki dvorani prosvetnega doma slavnostna akademija, na kateri so se predstavili štirje pevski zbori iz občine.

Uvodno besedo je imel predsednik občinske konference SZDL Janez Pirnat.

Na dan občinskega praznika, 28. oktobra, so se zbrali odborniki in gostje na slavnostni seji občinske skupščine. Med gosti sta bila predsednik prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS Miloš Poljansek in pomočnik republiškega sekretarja za kulturo Boris Lipužič. Odborniki so ob tej priložnosti pozdravili v svoji sredi delegacijo iz bratske občine Velike Plane, udeležence oktobrske revolucije iz domače občine, starše padlih borcev Brežiške čete, predstavnike garnizije Cerkije, zvezne in republiške poslance ter zastopnike sosednjih občin.

Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je na slavnostni seji izročil odlikovanja predsednika republike. Prisrčno je čestital prisotnim udeležencem oktobrske revolucije in jim poklonil spominska darila.

Za praznik je čestital brežiškim občanom tudi predstavnik Velike Plane. Dejal je, da so njihovi občani veseli sodelovanja z Brežičani in da si želijo še nadaljnje ga zblíževanja na vseh delovnih področjih.

Polet mladih pred konferenco

V brežiški občini je 33 mladinskih aktivov. Večina vodstev je že sklicala letne konference. Ta teden se sestajajo aktivni v Brežicah, Dobovi in Črešnjicah. Člani občinskega komiteja ZM obiskujejo aktivne na vasi. Mladí so ta čas zelo zaposleni doma, zato jih predsedniki s težavo privabijo na konference. So pa tudi vodstva ponekod premalo prizadevna, zato so morali na primer v Arčičah in Sromljah konferenco preložiti na kasnejši čas.

V Skopcih so ustanovili nov aktiv. 26 mladink in mladincev je bilo pripravljenih vstopiti vanj in se lotiti organiziranega dela.

O poteku letnih konferenc, o pripravah na občinsko konferenco, o krvodajalski akciji, reorganizaciji ZK in pripravah na oddajo »Spó-

znajamo svet in domovino« je v sredo 11. oktobra razpravljali občinski komitej ZMS na razširjeni seji.

ŠVEDI SO SE
NADVSE
ZADOVOLJNI
POSLOVILI
OD TOPLIC

„Le kdaj pa
kdaj preveč
olja na solati“

Na tiskovni konferenci v Čateških Toplicah so 17. oktobra švedski gostje odgovarjali na vprašanja slovenskih in hrvaških časnikov. Z bivanjem v zdravilišču so bili izredno zadovoljni, in ko so vpraševalci želeli zvedeti tudi za pomanjkljivosti in vzroke morebitnega nezadovoljstva, so soglasno in malce hudomušno izjavili, da nimajo pripomb in da je bilo kvečjemu kdaj pa kdaj »preveč olja na solati«.

Izredno so pohvalili zdravstveno nego, zlasti individualen pristop zdravnika k pacientom, kakor tudi vse hotelske usluge. Zelo so jih navdušili skupni izleti na Bzelsko, v Kostanjevico in Pleterje, v Ljubljano, na Otočec in v Zagreb. Tudi prireditve v Toplicah so pozdravili. Zapel jim je Slovenski oktet, in obiskala jih je folklorna skupina I.G. Kovačić iz Zagreba.

V Čateške Toplice je poslala Švede njihova bolnica Linköping. Pacientov je bilo 55, spremljale pa so jih medicinske sestre, bolničarke in fizioterapevte. Med bolniki jih je bilo ob prihodu osem priklenjenih na posteljo. Vsem se je zdravje zelo izboljšalo in nekateri ponovno lahko stopijo na noge. Vsi po vrsti so presenečeni nad velikim zdravilnim učinkom hidroterapije in splošne nege. Prihodnje leto bi se mnogi spet radi vrnili. Takrat bi želeli imeti v sobah radijske sprejemnike, poleg zdraviliške zgradbe pa športna igrišča. Tudi kolesa za krajše izlete v okolico so pogrešali.

Z avtomobilom do bolnišnice

29. oktobra popoldne se je pripeljala prometna nesreča v Cerkeljevi ulici v Brežicah. 16-letni Bruno Filipčič iz Trnaja je brez vednosti staršev vzel dostavni avto. Z neprimerno hitrostjo je zavozil v desni ovinek na Cerkeljevi cesti. Ko ga je zaneslo na levo stran, je še močneje zavil v desno, se prevrnil in trčil v stebri pri vratih brežiške bolnišnice. Pri tem se je hudo poškodoval. Na avtomobilu je za 2000 Ndin škoda.

Z otvoritve ceste v Skopcih. Pionirka izroča šopek nageljnovega direktorju Cestnega podjetja Novo mesto v znak hvalečnosti občanov za dobro opravljeno delo. (Foto: J. Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

Berjakova mama

21. oktobra je v Krmelju preminila v 77. letu starosti Gizela Berjak, vdova po rudarju in mati devetih otrok. Zadnja leta je preživela pri svojih otrocih. Pred 13 leti je izgubila tudi moža.

Pokopali so jo v torek, 24. oktobra, na njeno željo na Mirni. Na zadnjo pot so jo spremlili številni znanci in prijatelji.

D. B.

Konferenca ZK v Sevnici

V soboto dopoldne, 28. oktobra, je bila v dvorani gasilskega doma prva seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri so obravnavali reorganizacijo ZK in idejne naloge pri uveljavljanju gospodarske in družbene reforme. Referat je imel sekretar občinskega komiteja Jože Bogovič. O seji bomo podrobneje poročali prihodnjico.

Zahtevam Studenčanov ni ugodeno

Ze dalj časa je od tega, odkar so na Studenec nekatere družbenopolitične organizacije razpravljale o dostavljanju pošte na Studenec. Zahtevali so, naj bi avtobus Gorjancev, ki pelje v Maribor, zjutraj oddal pošto na Impoljci, od koder bi jo odnesel pismonoša do studenške pošte. Na ta način bi lahko naslovilci prejeli pošiljke dan prej kot sedaj, ko pošto na Studenec prevaža iz Sevnice šolski avtobus. Ta avtobus pa pripelje na Studenec včasih šele ob 11. uri. Predvsem so težave v zimskem času, ko na Studenec sploh ne more priti.

Upravni odbor podjetja za PTT promet Novo mesto je o tem razpravljal in žal zahtevi ni mogel ugoditi, ker ima ta pošta malo prometa in posluje z izgubo, ki znaša letno okrog 24.000 N din.

Tržišče: malo prijav vinskega pridelka

Vinogradniki morajo tudi letos prijaviti vinski pridelek. Čeprav so letos večje količine na enega člana družine oproščene plačevanja zveznega prometnega davka, ljudje zelo malo prijavljajo. Do konca prejšnjega tedna je na območju tržiškega krajevnega urada prijavilo pridelka le 14 vinogradnikov. Res je, da so letos prodali precej grozdja, vendar je prijav mnogo premalo. Posebna komisija bo pregledala stanje in kršitelje kaznovala, zato je treba vino prijaviti. Čas za prijavo je do 1. novembra.

In vendarle ne samo o dinarju

Danes se bo sestala skupščina sevniske temeljne izobraževalne skupnosti, ki bo pretresla predložene teze o enotnih osnovah in merilih za financiranje šol. Na dnevnem redu bo tudi obravnavo zakona o varstvu otrok

Nalog na področju izobraževanja in šolstva je toliko, da se sevniski izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti velikokrat sestaja. Spodbudno je, da so začela pedagoška vprašanja že odpirati nenehno prisotne delovne težave. Kot je zadržala predsednica IO Elka Grilo, šolstvo ne bo dobilo manj, kot bi sicer dobilo iz občinskega proračuna, dotok dohodkov je dober in ni težav z nakazovanjem denarja.

Izvršni odbor je prepričan, da bi na osnovnih šolah potrebovali več kmetijskega pouka, ker tolikšen del ljudi živi od zemlje. Najprej bo pri starših ugotovil potrebe po tem dodatnem prostovoljnem pouku, zatem pa razpisal mesto kmetijskega strokovnjaka za poučevanje kmetijstva na več osnovnih šolah.

Za zdaj ni še ničesar narejenega na področju nagrajevanja prosvetnih delavcev,

kot so v soboto, 28. oktobra, ponovno ugotovili na seji občinske konference ZK. Prosvetni delavci bodo morali pri tem več narediti sami, saj je gotovo, da niso vsi učitelji enako prizadevni in uspešni. Čeravno je merila teže ugotoviti kot pri drugi vrsti dela, vendar obstaja jo tudi pri tem delu. V sevniski temeljni izobraževalni skupnosti se bodo teh stvari načrtneje lotili prihodnje leto.

Večer med krmeljskimi krvodajalci

V četrtek, 26. oktobra, je bila v Krmelju proslava krvodajalstva, katere so se udeležili tudi krvodajalci iz Tržišča in Sentjanja, predsednik ObS Franc Molan, zastopnik občinske konference SZDL tov. Stopar, predsednik občinskega odbora RK Rudi Lisec, direktor METALNE Vlado Senčar in drugi. Na svečanosti so bili tudi pisatelj Ingolič, pesnik Smit in tajnik Prešernove družbe tov. Dimc.

Po uvodni besedi predsednika krvodajalske komisije tov. Skočirja je bila podelitev značk za desetkratno in petkratno darovanje krvi. Na področju Krmelja so desetkrat dali kri štirje ljudje, petkrat pa kar 33. Zatem so

razdelili knjižne nagrade 12 učencem osnovnih šol, učenka Merica Fuks iz Tržišča pa je ob tej priložnosti prebrala svojo lepo nalogo o pomenu krvodajalstva, v dar pa je prejela knjigo Prešernove družbe o pionirski razstavi slik.

Še en mesec časa za kroniko

Ko se je pred kratkim v Sevnici sestala komisija, za turizem pri občinski konferenci SZDL, so člani menili, da je najvažnejša naloga pomagati zbrati čimveč podatkov in gradiva za sevnisko kroniko, ki bi predstavljala zaokroženo podobo o ljudeh in krajih v tem delu Slovenije. Gradivo naj bi zbirali še do začetka decembra. Komisija je tudi sklenila, da je treba sklicati turistična društva in skupaj z njimi načrtovati, kaj vse je treba narediti za lepšo podobo krajev. Po mnenju članov bi bilo treba spregovoriti tudi o tem, zakaj spreminjajo urbanistični načrt mesta Sevnice brez vednosti občanov.

S. Sk.

Za jarke in jame močnejši plug

Cesta Sevnica-Loka je vsa kotanjasta, da je prav nevarna za voznike motornih vozil in kolesarje. Treba jo bo urediti. Cestar Prašnikar je povedal, da so že poslali plug, ki bi cesto zoral, ko pa so ugotovili, da potrebujejo težjega in močnejšega, so se s prešibkim plugom vrnili. Vaščani Loke in Račice se že odločajo za samopripravek, s katerim bi asfaltirali cesti skozi obe naselji.

Oglašujte v DL!

SEVNIŠKI PABERKI

■ TUDI VRTAČA ZA POTREBE TURIZMA. Sevnisko turistično društvo je predlagalo, naj bi hrib Vrtača rezervirali za potrebe gradnje v Lutrave kleti, kjer bo v prihodnje postala najpomembnejša turistična postojanka v sevniski občini. Greč, ki naj bi bil zaščiten, je zdaj pod upravo kmetijskega kombinata.

■ MOST ZAPRT SE DO KONCA LETA. Pleskanje železniškega mostu čez Savo počasi napreduje. Most jo za prehod pešcev predvi-

doma zaprt še do konca letošnjega leta.

■ OBNOVITEV POTRDILO O POZNANJU PREDPISOV. Vsi vozniki motornih vozil, ki imajo potrdilo o poznavanju cestnoprometnih predpisov, posebej pa se mopedisti, morajo ta potrdila obnoviti do konca leta. Hkrati z vlogo prošnje morajo plačati še takso, priložiti dve sliki in zdravniško spričevalo. V novembru bodo začeli podaljševati vozniška dovoljenja vsem tistim, ki so jim že potekla. Zamudniki in tisti občani, ki so že dopolnili 65. leto, bodo morali priložiti tudi zdravniško spričevalo. Zdravniški pregledi bodo v zdravstvenem domu v Sevnici, za krajevni ured Sentjanja in Tržišče 5. novembra ob 8. uri naprej, za krajevni ured Sevnica in zamudnike pa 12. novembra. Ta dva dneva bodo pri AMD Sevnica na voljo vse tiskovine in fotograf.

ZA IZOBRAŽEVANJE BODOČIH MLADIH KMETOVALCEV

Zakaj nimamo šol za kmete?

Kmeta je treba tudi z znanjem usposobiti za sodobno obdelavo zemlje in sodobno kmetovanje — Začnimo s tem pri kmečki mladini!

Občina Sevnica je kljub vsemu še občina, kjer se skoraj polovico prebivalcev bavi s kmetijstvom. Analize so pokazale, da je na posevkih največ starih ljudi in otrok, medtem ko mladi odhajajo v centre. Da bi mlade ljudi pridobili tudi za obdelovanje zemlje, jih je najprej treba usposobiti za to, da bodo zemljo znali obdelovati tako, da bo tudi ta donosna. Ze lani se je delavska uni-

verza prizadevala, da bi tiste, tega pa je vedno manj prostih delovnih mest. ki so ostali po končani osemletki doma na kmetiji, izobraževala v sodobnem kmetovanju. Vendar pri tem ni imela preveč uspehov, ker ni bilo obiska, čeprav bi lahko pričakovali v Zabukovju, Bučki in Studencu, da bodo ljudje na taka predavanja z veseljem hodili, ker so kraji od Sevnice, kjer bi se lahko zaposlili, precej oddaljeni. Vrhu

Kako bo z izobraževanjem mladih kmetovalcev v letošnjem letu? Z izobraževanjem bodoših kmetovalcev bi morali začeti že v šoli, vendar za to ni najboljših možnosti, o čemer je obširno razpravljala na zadnji seji svet za izobraževanje. Predmetniki osnovnih šol so za vso republiko enaki in preobširni, da bi lahko dodatno uvedli še pouk kmetijstva. Nekateri so predlagali, naj bi otroci imeli kmetijske krožke. Sklenjeno pa je bilo, naj bi temeljna izobraževalna skupnost z upravitelji šol proučila možnost zaposlitve agronoma, ki bi predaval na vseh šolah o smetilstvu. Predvsem je to važno zaradi čedalje večjega uvajanja mehanizacije, umetnih gnojil, plandiv ipd.

Odstrlel je jelena

V nedeljo, 15. oktobra, je priredila lovsko družina Loka reden lov na zajce in fazane. Lovci Mavricij Jurkovšek iz Čelovnika nad Loko je opazil jelena, ki sta pridrela iz smeri Jurklostra. Prvi mu je ušel, drugega pa je zadel z dvema streloma. Očiščen je tehtal 127 kg. Lepi jelenovi rogovi bodo srečnega Jurkovška še dolgo spominjali na izredno lovsko doživetje. S. Sk.

Breg: zmanjkalo je denarja

Prebivalci Brega in Sentjurja so si večinoma s prostovoljnimi delom in prispevki zgradili gasilski dom, ki je vreden čez 10 milijonov Sdin. V njem nimajo prostora samo gasilci, marveč sta v domu tudi trgovina in večja dvorana za javne shode in prireditve. Kot se to rado dogaja, je tudi na Bregu zmanjkalo denarja, še preden je bil dom dograjen, tako da manjša dvorana, pisarna in prostor, namenjen za klub mladih, niso za vselitev. Za dokončno ureditev teh prostorov bi potrebovali še 700.000 Sdin, vendar tega ljudje ne morejo sami prispevati, ker jih čaka tudi gradnja novega vodovoda, ki bo zahtevala veliko denarja. Ker nabiralna

akcija ni dala sadov, so te dni sklenili zaprositi za pomoč občinsko organizacijo SZDL, da bi z njeno pomočjo je prišli do družbenih prostorov.

Nagrajene organizacije

Občinski odbor RK Sevnica je na zadnji seji za uspehe pri krvodajalstvu nagradil več osnovnih organizacij RK z denarnimi zneski. Nagrade so prejeli organizacije RK na Bučki, v Luki, Zabukovju, Krmelju, Sentjanju in Tržišču. Organizacijam naj bo nagrada spodbuda za delo v krvodajalstvu. S. Sk.

Vodna skupnost Dolenjske je začela popravljati strugo Mirne pod Tržiščem, kjer je voda že začela spodjedati cesto, ki pelje v Sevnico. Na sliki sta delavca Alojz Gričar iz Dol. Jesenice in Vinko Judež iz Gabrja, ki ugotavljata nagib nove struge, kamor bodo spuštali vodo, ko bo vsek dokončan. (Foto: M. Legan)

„Bili smo nepošteno izigrani!“

Občinska konferenca ZK: »S sklepom republiškega sekretariata za gospodarstvo se ne strinjamo!«

Direktor GG Novo mesto je dobil pred kratkim ultimatum pod grožnjo prijave javnemu tožilstvu, da mora te dni izvesti predajo zasebnih gozdov Gozdnemu gospodarstvu Brežice, kot to zahteva republiški sekretariat za gospodarstvo. Ko je Nace Dežman načel to vprašanje, je bila vsa razprava dlje časa preusmerjena na gozdove.

Ivan Gole: »Zakaj ne bi dogovorila na izvršnem svetu, ki je bil tik pred volitvami

in po katerem bi GG Brežice sporne gozdove začasno oddalo GG Novo mesto, tudi uresničili? Menim, da takšno početje vodilnih ljudi v sekretariatu ni na mestu. Gozdove so obljubili samo zato, da so volitve minile brez zapletov.«

Franci Kolar: »Gre za grobo kršitev samoupravne prakse.«

Riko Kolenc: »Izhajajte iz tega, kar je bilo obljubljeno,

pa ne uresničeno. Stvari prikažite predsedniku izvršnega sveta.«

Ciril Pavc: »Strokovni problem je prerasel v političnega. Bistvo je v tem, ali bo zmagalo kabinetsko stališče ali gospodarske utemeljitve in zdrava pamet.«

Na predlog Romana Ogrina je konferenca sprejela skupno stališče, da se ne strinja s sklepom sekretariata za gospodarstvo.

Reorganizacija ZK je v spremembi mišljenja

V soboto, 28. oktobra, je bila v Trebnjem prva seja občinske konference Zveze komunistov, ki je bila posvečena predvsem izvajanju gospodarske in družbene reforme. Na seji so izvolili nov občinski komitej ZK, v katerem so: Roman Ogrin, Janez Gartner, Ivanka Pavlin, Stane Hribar, Ivan Gole, Avgust Gregorčič, Jože Zorenč, Ciril Bukovec in Milan Turk; za sekretarja občinskega komiteja je bil izbran dosedanji sekretar Roman Ogrin. Konferenca je izvolila tudi člane petih komisij, sprejela delovni program in poslovnik občinske konference ter sklep o organiziranosti komunistov in delovanju organov ZK v občini. Seje sta se udeležila tudi Riko Kolenc in Jaka Žen, člana CK ZKS.

Roman Ogrin je podal obširen referat o idejno-političnih problemih pri izvajanju gospodarske in družbene reforme. Opozoril je na vrsto napaknih pogledov, na premajhno odločnost članov ZK ter na premajhno budnost pri nekaterih pojavih v življenju, na premajhen vpliv komunistov v več delovnih organizacijah v občini. Govoril je tudi o zunanje-političnih dogodkih in o naši zunanji politiki. Komunisti ne smejo stati ob strani in opazovati vrvež ter čakati, kaj se bo zgodilo; potrebna je akcija, je poudaril. Govoril je tudi o nerazumevanju bistva našega samoupravnega sistema in njegove vloge ter o poskusih skrivanja za odločitvami samoupravnih organov ter bežanja pred odgovornostjo. Na koncu je govoril o reorganizaciji ZK, kjer so za organizacijskimi spremembami na vrsti spremembe v dejavnosti, in novi vlogi ZK v sedanjih razmerah.

Jože Godnjavec je v razpravi menil, da po dveh letih re-

forme še danes v delovnih organizacijah premalo vedo o gospodarskih ukrepih in jih zato nenaadne težave preseneti. Po kolektivnih obstaja zmotna miselnost, da podjetij ni mogoče ukinjati in da bo mogoče že kako šlo. Podatki o znanjanih skladih, hkrati pa velike potrebe po rekonstrukcijah obratov kažejo, da vodstva podjetij marsikje ne gledajo dlje od jutrišnjega dne. To dokazuje tudi resnica, da se kljub mnogim ključem kadrovska zasedba bistveno ni spremenila.

Janez Gartner je govoril o dosedanjem idejno-političnem delovanju članov: »Nekatere osnovne organizacije so se spreminjale v diskusijske krožke, kjer si je vsak stvari po svoje razlagal, tako da so člani že začeli dvomiti o Zvezi komunistov, češ da samoupravne družbe ni treba voditi. Pojavilo se je malodušje in neprizadetost, kar je pospešilo še pretirana kampanjska kritičnost. Zadnje volitve so pokazale mnogo bolj spodbudno podobo. Nova re-

organizacija prinaša predvsem spremembe v miselnosti komunistov. V prihodnje bo treba biti bolj učinkovit in hiter pri ukrepanju, bolj prizadet, bolj delaven in idejno razgledan. Lotiti se bo treba tudi odločnejših idejnih spopadov,« je menil v razpravi.

Slavko Kržan je opozoril na pomanjkanje dolgoročnejših načrtov v delovnih organizacijah, ki premalo vedo predvsem o potrebah tržišča. Izobraževanje na delovnem mestu še vedno ne doživlja takega razmaha, kot bi ga lahko. Zasedanja samoupravnih organov so premalo pripravljena, v delovnih organi-

zacijah pa preveč popuščamo tistim, ki ne dajejo dovolj od sebe.

Sledila je obravnava o gozdovih v trebnjski občini, ki jo objavljamo posebej, za tem pa je direktor KZ inž. Slavko Nemanič govoril o tem, kako državne rezerve ne spoštujejo pogodb za krompir ter o težavah zaradi uskladiščenja pridelka, kar znova slabi vero proizvajalca v učinkovite posege v kmetijstvu. Janez Mihevc je govoril o kadrovskih vprašanjih v delovnih organizacijah, Anton Komar pa o vzrokih, ki preprečujejo, da mladi ne stopajo v večjem številu v vrste članov ZK.

M. L.

Ribniki nadomeščajo regulirano Mirno

Urejanje struge zmanjšuje življenjski prostor ribam, zato so se prizadevni mirenski ribiči lotili urejanja ribnikov

S prostovoljnimi delom zgrajeni ribnik v Prelesju je zdaj največjo letošnjo sušo. V njem je že videti lepe krape, ščuke in klene, ribnik pa je zelo primeren za ribiška tekmovanja. Pod mirenskim gradom so uredili drsni ribnik za krape, tako da v prihodnje mladice ne bo treba več kupovati drugod.

Struga Mirne bo prej ali slej urejena, saj to že leta zahtevajo gospodarstveniki, kmetje in komunalci, ureditve načrta pa omajuje le pomanjkanje denarja. Letos so zavržali tok Mirne že do vodne črpalke pod Do-

bom. Taka struga pa pomeni manjše možnosti za ribji svet, zato se je mirenski pododbor nekdanje velike ribiške družine Mirna, katere dokončna usoda še vedno ni znana, odločil gojiti ribe tudi v ribnikih.

S 500 prostovoljnimi delovnimi urami so člani tega najbolj delavnega pododбора letošnjo pomlad v opuščeni jami opekarne v Prelesju utrdili bregove in spustili vodo;

ribnik že daje prve sadove. Čeravno se ribniško dno še ni učistilo, je v ribniku že veliko rib, ki dosega težo blizu treh kilogramov.

V oktobru so pri tem ribniku priredili prvo tekmovanje in ribiški piknik. V dveurnem tekmovanju je zmagal Lino Brec, drugi je bil Janez Spiletič, tretji Božo Ponikvar. Milan Prijatelj je dobil ob tej priložnosti diplomu za vestno varovanje ribnika. Škoda, da na prireditvi ni bilo ribičev iz sosednjih ribiških pododborov, saj ima preleški ribnik vse možnosti, da se ob njem začne stalno ribiško tekmovanje.

Oblika uspešnega sodelovanja

Večina krajevnih skupnosti je začela delovati že v začetku 1966. Ukvarjale so se s popravili potov, urejanjem cest, z napeljavami vodovodov, asfaltiranjem ceste Trebnje - Mirna - Mokronog, urejanjem krajev, pokopališč, z elektrifikacijo in podobnim. Svojo dejavnost so financirale z dotacijami iz proračuna, s prispevki podjetij in s samoprispevki občanov, pa tudi z dohodkom od najemnine zemljišč SLP, ki so v njihovi upravi. Precejšen del denarja za popravila gozdih poti so dobile od GG Novo mesto.

Proslava 50-letnice Oktobra

Jutri in v nedeljo, 4. in 5. novembra, bosta v Trebnjem dve prireditvi v čast 50-letnice oktobrske revolucije. Prvi dan bo v avli osnovne šole sprejem za družbeno-politične delavce iz vse občine in slavnostna akademija s svečanim govorom, nastopom pevcev Mirenske doline in recitatorjev. V nedeljo se bo ob pol osmih zvečer v prosvetnem domu predstavil Oder

mladih, najbolj delavna kulturna skupina iz Novega mesta, z igro Federica Garcie Lorce: Dom Bernarde Albe. Vstopnice lahko že prej kupite v knjižarni.

Poravnalni sveti slabše?

Poravnalni sveti so koristen samoupravni organ pri reševanju sporov med občani. Živahna dejavnost poravnalnih svetov v občini Trebnje pa je zadnje čase precej zamrla. Vse kaže, da so jim krajevne skupnosti posvečale premalo pozornosti. Izvršni odbor občinske konference SZDL je zato sklenil prirediti posebno posvetovanje s člani poravnalnih svetov.

Vedno več mejnih sporov

Občinsko sodišče v Trebnjem mora reševati vedno več mejnih sporov in sporov zaradi služnosti, čeprav takih sporov še pred nedavnim ni bilo veliko. Lastniki postajajo vedno bolj občutljivi tudi zato, ker se vrednost zemljišč povečuje, reči pa je treba, da po drugi strani kršitelji mislijo, da lahko počno, kar se jim zljubi. Precej sporov zaradi meje ali služnosti pride po nepotrebnem pred sodišče, ker bi lahko bili rešeni s pametno poravnavo pred poravnalnim svetom. Naj omenimo samo znani spor za pot v Gorenji vasi, pri katerem je bilo za okoli 400.000 Sdin pravnih stroškov.

12 milijonov za stanovanja borcev

Komisija za skrb za borce je 17. oktobra sklenila, da bodo obiskovali vse borce kmete, ki imajo vložene prošnje za kredite ali pa imajo slaba stanovanja. Ugotovila bo stanje, nato pa bodo najbolj prizadetim razdelili razpoložljivi denar. Letos bo za preureditve stanovanj borcev kmetov na voljo 12 milijonov Sdin. Polovico tega zneska bo prispeval republiški sklad za borce, polovico pa občina Trebnje. S tem denarjem bodo rešili 25 zelo perečih stanovanjskih zadev kmetov borcev v trebnjski občini.

Lovci: sklad naj bo pri občini

Pred kratkim so se sestali lovci s področja trebnjske občine in razpravljali o nalogah na področju lovstva. Znova so ugotovili, da ima področje možnosti za turistično lovstvo, vendar je treba zanj še precej narediti, zlasti pa veliko vlagati. Po njihovem prepričanju naj bi bil sklad za gojenje divjadi pri občini in ne pri lovski zvezi, ki bi sicer zbrani denar samo vračala družinam.

Cesta do koč na Homu

Ljubitelji parave vedo povedati, kako mikaven je Hom, gričevje z gozdovi in vinogradi severno od Sentruperta. Odkar pa so Sentruperški lovci tam zgradili še lovsko koč, je Hom postal pribežališče lovcev, zakaj na tem področju je tudi veliko divjadi.

Težko pa je s potmi in cestami. Ko so lani gradili cesto na Okrog in Hrastrno, se je pokazalo, kako ljudje to potrebujejo, saj so zelo veliko pomagali. Prav gotovo so zato vesel novice, da bodo dobili še eno cesto, ki so jo začeli delati ta teden. Krožno bo povezovala več vasi in peljala v bližini lovske koč. Zanj bo precej prispeval GG Novo mesto, ki je doslej upravljalo z zasebnimi gozdovi na tem območju.

Ne drobiti, potem ni učinka!

Predsednik Ivan Janežič o najvažnejših nalogah mirenske krajevn skupnosti

»Da bi za dejavnost krajevn skupnosti dobili denar, smo pred kratkim potrkali na vrata vseh mirenskih podjetij, pri KPD na Dobu in pri KZ Trebnje. Naleteli smo na presenetljivo veliko razumevanje, zlasti zaradi tega, ker smo rekli: to in to bomo naredili, stane toliko, koristilo pa bo tudi vam in vašim delavcem. Odgovorni so nam zagotovili, da bomo dobili ali denar ali pa usluge v obliki prevoza. Gradbeno opekarsko podjetje 30 kamionskih ur, KZ Trebnje traktor in nakladalec, Dob dva kamiona in traktor, Dana denarni prispevek, Tovarna šivalnih strojev kovinsko ograjo za prehod čez Mirno itd. Z vsem tem so nas že razveselila podjetja,« je povedal Ivan Janežič, novi predsednik sveta krajevn skupnosti, ko smo ga pred kratkim obiskali.

Močno naraščanje prometa in vse manj ustrezne poti in ceste, so tudi v mirenski KS odrinile te probleme na prvo mesto. Kakšna je cesta Mirna-Selo, ki je na litjski strani dobro urejena, ve samo tisti, ki mora voziti po njej. Dosti boljše ni cesta Brezovica-Sevnica ali pot do koč na Debencu ali do mirenskega pokopališča. Te stvari, zraven pa še ureditev javnega smetišča, ki je zdaj dobil nov prostor v opuščeni ribniki desno od Fužin, in ureditev prehoda čez Mirno pri Dani, vse

to je dobilo mesto v kratkoročnem programu krajevn skupnosti, ki ga je svet obravnaval te dni.

Predsednik sveta KS meni, da je treba prekiniti z dosedanjim načinom razdeljevanja dotacije v okviru krajevn skupnosti, ko je vsaka vas nekaj dobila, ne oziraje se na pripravljenost vlaganja, da bi tudi sami kaj prispevali. Tako se je denar samo razdelil in ni dal ustreznega učinka ali vsaj ne tolikšnega, kolikšnega bi lahko. Dober načrt, ki sloni na pripravljenosti ljudi in

pameten prednostni red del — vse to bo v prihodnje lahko povečalo učinek dodeljenega denarja.

Mirensko krajevno skupnost že dolgo časa tarejo težave zaradi šolstva in otroškega varstva. Ljudi že mineva potrpljenje, zato sprašujejo, kje je tisti denar, ki ga zbirajo s samoprispevkom vseh prebivalcev trebnjske občine. Seveda ne gre tako naglo. Najprej je treba zbrati dovolj veliko vsoto, šele zatem lahko začne kopati. Kot je znano, je bilo posojilo že odobreno, člani sveta KS pa so si skupaj s predstavniki občine ogledali nova šolska poslopja v Velikih Laščah, Črnomlju in na Igu. Ugotovili so, da bi bila črnomeljska izvedba za nekaj popravil najprimernejša, ker bolj ustreza kot šola v obliki atrijske stavbe, ki je bila prvotno v načrtu. Graditi bodo začeli spomladi, v stari šoli bo dobil prostor otroški vrtec, s tem pa bodo imeli Mirencani dve pomembni pridobitvi hkrati.

M. L.

TREBANJSKE NOVICE

V ponedeljek seja skupščine

V ponedeljek, 6. novembra, bo v domu telesne kulture seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu bo obravnavanje in sprejem družbenega plana razvoja občine od leta 1966 do 1970, poročilo o zaposlovanju v občini, več predlogov odlokov, personalne zadeve in vprašanja odbornikov.

Danes seja občinske konference ZK

Danes, 3. novembra ob 9. uri, se bo v sejni sobi občinskega komiteja ZK začela prva seja občinske konference Zveze komunistov Kočevje. Na dnevnem redu bo razen izvolitev organov, ki bodo vodili sejo, še: sprejem poslovnika občinske konference, sprejem sklepa o oblikah in načinu organizacije komunistov v občini, referat sekretarja Staneta Lavriča »Idejno-politična vloga komunistov pri izvajanju gospodarske in družbene reforme«, razprava, volitve organov konference (komite, komisije) in sprejem kratkoročnega programa dela občinske konference.

Zapetljaji pri davku

V avgustu in septembru letos je kontrola uporabnikov ni. Večina napak je bilo ugotovila nekatere nepravilnosti v poslovanju delovnih organizacij (največ na področju gospodarstva) v kočevski občini. Večina napak je bilo ugotovljenih v zvezi s plačevanjem prometnega davka še po starih predpisih. Delovnim organizacijam, ki prometnega davka niso pravilno obračunavale, so bile izdane odločbe, naj plačevanje uskladijo s predpisi. Nekatera podjetja bodo morala ponovno napraviti obračune tega davka po dekadah, razen tega pa plačati obresti, če so davek nakazale prekasno.

570 m glavnega kanala

Prvi del glavne kanalizacije Kočevja na levi breg Rince je narejen. Kanal, ki je dolg 570 m, je speljan od raztežilnika pri kemični tovarni do Rince pod zapornicami. Dela so veljala 44 milijonov S din ali 13 milijonov več, kot so predvidevali. Podražitev je nastala predvsem zaradi dodatnih del, ki niso bili v predračunu.

V nadaljnji fazi gradnje kanalizacije na levem bregu Rince bo položenih še okoli 490 m kanala, se pravi, do montažnih hišic kemične tovarne, kjer bodo tudi čistilne naprave. Za nadaljevanje gradnje pa trenutno ni denarja.

Cene v Ribnici in Kočevju

Preteklo soboto so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
krompir	0,74—0,84	0,70
svetle zelje	0,55—1	1,00
krasno zelje	1,83	1,80
kisla repa	1,83	—
fižol v zrnju	4,30—4,95	—
čebula	1,68	1,70
česen	10,23	14,00
solata	2	2
paradižnik	2,25	2,70
paprika	—	1,93
korenje	1,84	1,50
petušilj	4,86	3,60
cvetača	—	2,60
spinača	—	2,50
ribe	7,35	—
jabolka	1,10—2,80	1
hruške	3,16	2,90—3,90
pomaranče	5,40	5,50
mandarine	7,20	6,70
limone	5,30	5,40
banane	5	4,80
grozdje	3,50	3,50
kostanj	1,35	2,20
jajca	—	—

(cena za kos) 0,64—0,76 0,70—0,80

S SEJE SVETA ZA KOMUNALNE ZADEVE V KOČEVJU

Kdo bo v bodoče vzdrževal občinske ceste?

Po dosedanjih predlogih naj bi občinske ceste vzdrževal: ali cestni sklad, ali Komunala, ali krajevne skupnosti, ali pa bi delo dali na licitacijo in ga odstopili najugodnejšemu ponudniku — Člani sveta se niso mogli odločiti za noben predlog — Nova razprava bo še ta mesec

O reorganizaciji službe za vzdrževanje občinskih cest je 26. oktobra razpravljala sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje. Sedem članov sveta je predlagalo oziroma razpravljalo kar o štirih različnih bodoče organizacije cestne službe. Sprejeta ni bila nobena. Sklenili so, da bodo o reorganizaciji te službe razpravljali ponovno v novembru.

Ceste četrtega reda in ostale občinske ceste vzdržuje podjetje Komunala. Za vzdrževanje občinskih cest je bilo doslej na razpolago premalo denarja; vendar bi bile tudi s tem denarjem ceste lahko bolj vzdrževane, če bi bili cestarji redno nadzorovani in če bi vedno vedeli, kaj morajo delati.

Ceste je potrebno vsekar bolj vzdrževati, zato so

bile predlagane naslednje štiri različne reorganizacije cestne službe:

— Cestno vzdrževalna služba naj bo pri cestnem skladu, ki bi zaposlil 12 cestarjev in delovodjo. Nekatera dela pa bi sklad še vedno naročal pri Komunali (oranje snega, dobava gramoza itd.). Za vzdrževanje cest in ulic bi porabili okoli 29 milijonov S din letno ali približno 11 milijonov več kot doslej.

— Vzdrževanje cest bi še naprej pustili Komunali in ji dali tudi več denarja.

— Ceste naj bi vzdrževale krajevne skupnosti (z enakimi ali morda več denarja, kot ga je bilo za vzdrževanje cest porabljenega doslej).

— Komunala, ki se zdaj ukvarja tudi s proizvodnjo, naj bi imela za komunalno dejavnost ločeno obračun-

ske enoto, nadzor nad opravljenim delom in porabljenim denarjem pa naj bi opravljale krajevne skupnosti in cestni sklad.

Vsaka izmed naštetih različic je imela svoje dobre strani:

boljša kontrola nad delom cestne službe; združena komunalna dejavnost; za vzdrževanje manj denarja, več pristojnosti krajevnim skupnostim, in hkrati prispevek k postopnemu odmiranju dr-

žave; boljša kontrola nad porabljenim denarjem in nad delom cestarjev itd.

V razpravi je nekdo nakazal še peto različico: naj bi vsa komunalna dela oddajali delovnim organizacijam in morda celo zasebnikom na podlagi licitacije, se pravi tistemu, ki bo za isto opravljeno delo zahteval najmanj denarja.

Iz razprave se je videlo, da želi vsak član sveta, da bi bile ceste kar najbolj vzdrževane. Predlogov o reorganizaciji cestne službe je bilo kar preveč. Zato ni čudno, da so razpravo za nekaj tednov preložili, medtem pa bodo podrobno proučili vse predloge.

Prekop že — kaj pa zapornice?

Rinža je prestopila bregove, napravila je škodo, to pa se bo ponavljalo, dokler ne bo prekopa — je pisalo v Dolenjskem listu. Res je, da Rinža prestopa bregove in dela milijonsko škodo, samo ne zaradi prekopa. Pred leti so bile zgrajene velike, lepe zapornice za precej milijonov. Morda zato, da nastaja zdaj ob naltvih milijonska škoda, ker zapornice (verjetno nia, rentabilne) nihče ne odpira. Če bi jih namreč odprli, bi voda odnesla preveč nesnage, blata, vodnega plevela, pa tudi ribe bi prelepo živele, medtem ko se ne bi imeli meščani in turisti ob čem zgražati, ko bi ne bilo gnojnice in poginulih rib...

FRANC GREGORČIČ

Vedno več denarja gre za vodo

Hotel bo letos plačal 62-krat več za onesnaženje vode — Prispevkov v zvezi z vodo je vedno več

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« v Kočevju je lani plačalo 66.000 S din prispevka Vodnemu skladu Slovenije, letos pa znaša prispevek kar 4.103.000 S din, kar pomeni, da je prispevek letos 62-krat večji.

Hotel Pugled je tako letos postal četrti največji plačnik tega prispevka v občini. Pred njim so le KGP, Rudnik in Melamin, za njim pa Tekstilana, LIK itd.

Zoper letošnjo odmero vodnega prispevka se je hotel pritožil, saj se mu nad 60-

kratno večji prispevek kot lani ne zdi pravično odmerjen. Povišani vodni prispevek bi pobral namreč prav ves denar, ki bi hotelu ostal, ker mu ni več treba plačevati obresti od poslovnega sklada.

Plačevanja teh obresti je občinska skupščina oprostilja vse gostinstvo zato, da mu bo ostalo več denarja za modernizacijo. Zdaj pa naj bi ta denar odnesla voda.

Vodna skupnost Ljubljani-ca-Sava in Vodni sklad Slovenije sta v zadnjih dveh le-

tihi precej prispevala za urejanje kočevske Rinže. Zaradi čistih računov, ki so podlaga za dobro prijateljstvo, pa bo verjetno le treba enkrat v zvezi z vodo »natočiti čistega vina«. Prispevkov v zvezi z vodo je namreč kar precej, saj podjetja plačujejo: splošni prispevek za Vodni sklad SRS, prispevek za onesnaženje vode, prispevek za melioracijsko območje (Vodni skupnosti Ljubljani-ca-Sava), vodarino, prispevek za razširitev vodovodnega omrežja, kanalino in morda še kakšnega.

KOČEVJE PRED 15 LETI

Od blatne vasi do lepega mesta

Ceste so bile mestu v sramoto — Tudi cestne razsvetljave ni bilo — »Ali res ni pomoči?« so spraševale »Novice« pred 15 leti

»Imeti bi morali zelo trdo srce, da bi se ti ne zasmilili ljudje, ki se mučijo in izogibajo blatnih poplav po ulicah Kočevja. Ceste so v takem stanju, da bi bile v sramoto najbolj zakoniti vasi. Vsi volilni sestanki in zbori volivcev nič ne pomagajo. Vse je opravljeno enostavno z izgovorom, da je za čiščenje ulic — premalo sredstev. Sicer so pričeli nasipati gramoz po glavni cesti, in to kar na blato. Nihče pa ni očistil obcestnih jarkov, ki so polni blatne brozge. Najbrž se ni ugotovljeno, kdo mora to čistiti. Po pločnikih je blata skoraj več kot po cesti, za kar poskrbijo brezobzirni avtomobilisti, ki drvijsko skozi mesto s tako hitrostjo, da brizgajo blato ne le po pločnikih, ampak tudi visoko po pročeljih komaj popravljenih hiš. Če srečaš ka-

kega brezvestnega soferja, ki si domišlja, da je nekaj več kot pešci, si še prej, preden se zaveš, do vratu ometan z blatom.

O vseh takih pojavih se je že veliko pisalo, pa brez uspeha. Bila je samo velika užaljenost nekaterih merodajnih. Občani so pa prepričani, da za strganje blata ne bi bilo potrebnih nekih posebnih problemov in kreditov, samo malo več volje in gospodarskega smisla ter obzirnosti do občanov, katerih upravičene želje bo treba končno le upoštevati. Novo tlakovani del ceste je tako blaten in zanemarjen, da se človek nehoti sprašuje, ali je bilo sploh potrebno žrtvovati toliko denarja.

S cestno razsvetljavo je isto. Nešteto odgovorov in zvrčanje krivde drug na

druga ne bo privedlo do uspeha. Prav gotovo je, da bi bila razsvetljava že urejena, če bi se občina energično zavzela. So to vprašanja, ki zadevajo občane v živo, zato je pa dolžnost občine, da najde pota in sredstva, da jih čim prej reši. Da to ni nepremostljiv problem, nam izpričujejo drugi kraji, ki imajo to že zdavnaj urejeno.

Kočevske novice
oktobra 1952, št. 49

Bilo je mogoče. S posebnim zadovoljstvom bere človek po 15 letih ta sestavek, ker nam kaže, da je mesto v tem času naredilo velik napredek. Žal se vsega tega čisto ne zavedamo. Ne zavedamo pa se tudi tega, koliko je družba žrtvovala, da bi občani prijetneje živeli.

ko.

»Dober večer!« — medved pa nič!

Siemenci so pogumni ljudje, toda še takšnega junaka obide strah, če se na samem sreča z medvedom. Te nadloge je v gozdovih na Siemenih in Šo bi nad Ortnekom vedno več. Ljudje pripovedujejo grozljive zgodbe o srečanjih s kosmatincem. Neki vaščan s Hudega konca se je po temi vračal skozi gozd domov. Ob poti je opazil temno postavbo in si mislil: »Tale se ga je pa nabral!« Ko je prišel bližje, je pozdravil, toda gled spaka: bil je medved! Nekaj je zagodrnjal in jo ubral v gozd. Hudo končan pa jo je ucvril proti domu in si je šele doma opomogel... Ljudje pravijo, da so kraji v okolici Siemen in Šobe »amedvedji narodni parki ter ugibajo, kdaj jih bo rešil velike nadože.

V. P.

Krvodajalci so spet dobili značke

V občini bo letos podeljenih skupno 139 značk krvodajalcev, od tega 45 zlatih

32 zlatih in 63 srebrnih značk krvodajalca so 27. oktobra podelile zastopnice občinskega odbora Rdečega križa Kočevje krvodajalcem, ki so doslej 10-krat oziroma 5-krat oddali kri. K slovesnosti v hotel Pugled so bili povabljeni dobitniki krvodajalskih značk iz mesta in bližnje okolice, medtem ko bodo ostale krajevne organizacije Rdečega križa (Stara cerkev, Kočevska reka, Vas-Para) podeljevale značke na svojih proslavah. Skupno bo v občini prejelo značke 139

krvodajalcev, od tega 45 zlatih.

Na slovesnosti ob podeljevanju značk je govoril tudi predsednik občinske konference SZDL Nace Karničnik, ki je med drugim poudaril, da je v kočevski občini že vsak dvajseti občan krvodajalec, če odštejemo otroke, pa že vsak štirinajsti, kar je znatno nad republiškim povprečjem.

Na proslavi so nastopili še harmonikarji glasbene šole in recitatorja osnovne šole.

Imena prejemnikov zlatih in srebrnih značk bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

So sklepi izpolnjeni?

Člani sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje so na zadnji seji zahtevali, da jim mora biti v bodoče pred vsako sejo dan pregled, kako so bili izvršeni sklepi prejšnje seje. Poudarili so, da je to potrebno zato, da imajo pregled, kako se sklepi izpolnjujejo, da lahko tolmачijo občanom, kako so sklepi izpolnjeni, in da hkrati vedo, zakaj kakšen sklep ni izpolnjen.

KOČEVJSKE NOVICE

„Raie farovž kot vodovod“

Pod tem naslovom je bil dne 17. septembra letos objavljen članek, ki se nam zdaj smešni, kot bi članek napisal, da se kmetje raje vozijo v gnojnem kosu kot v avtomobilu. Prav gotovo pa to ne drži, ampak igrajo glavno vlogo pri tem finančne razmere.

Naše župnije je stalo mogoče že 100 let. Med drugo svetovno vojno je bilo požgano. Gorniki smo se pripravljali že 20 let, da bi ga obnovili, seveda smo upali, na kakšno pomoč kot vojno odškodnino. Čakali pa smo zaman, zato smo se lotili dela sami in stavbo spravili pod streho. Vse to smo dosegli s prostovoljnimi delom in prispevki Gornikov in ostalih občanov, ki so nam mnogo pomagali, za kar se jim tudi zelo zahvaljujemo.

Smu pa tudi za gradnjo voda. O njem smo že večkrat govorili, nismo pa prišli še do sklepa o graditvi, ker nas od tega odvrtajo številke, ki jih vidimo po drugih krajih (50, 70, 80 milijonov) — to pa je veliko več, kot stane adaptacija župnije.

Prosili bi članke, naj bi se pozanimali, zakaj na Gori ne odkupujejo mleka, kot smo se na (dru)gih krajev. S ZDL letos dogovorili. Prisotni so bili zastopniki občin, skupa odbora SZDL, občinske skupščine in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega, kar bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon Sdin dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

GORNIK

Pripomba uredništva: To pismo nam je poslal nekdo iz Kračalov. Zelo je, naj ga ne podpisemo s njegovim imenom, ampak z »Gorniki«. Željo smo mu delno izpolnili in ga podpisali le z »Gorniki«, ker je pač podpis le en, in ne vsaj trije, kar bi opravičevalo množico. Na njegovo pobudo smo se pozanimali tudi pri kmetijski zadrugi

na Gori, zakaj na Gori ne odkupujejo mleka. Zvedeli smo, da ga ne odkupujejo zato, ker bi tu odkupili na dan le 150 do 300 litrov mleka, prevoz pa bi bil tako drag, da se odkup ne izplača. Zadruga je res objubila, da bo mleko odkupovala tudi na Gori, ko je uvedla novo odkupovalno progno: Zimariče—Sušje—Podkranec—Nova vas. Vendar pa ni časa, da bi zavili po mleko še na Goro, ker mora biti mleko najkasneje ob 9. uri v mlekarji v Novi vasi.

Vendar pa v zadrugi pravijo, da bodo tudi za Goro organizirali odkup mleka, ko bo izpolnjen samo eden eden naslednjih treh pogojev:

1. Če jim bo uspel dogovor s kmetijsko zadrugo Loški potok, da bi loška zadruga organizirala odkup mleka za to območje;

2. Če vaščani sami dostavijo mleko nekam na odkupovalno progno (Zimariče—Sušje—Podkranec—Nova vas) in

3. Če bi Gorniki oddali na dan najmanj 500 do 600 litrov mleka.

Za vodovod nam še ni uspelo dobiti povsem zanesljivih podatkov. Po teh, ki smo jih dobili, pa vodovod za Goro ne bi veljal 50 do 80 milijonov Sdin, ampak okoli 15 milijonov Sdin. V tem znesku pa ni vračunano prostovoljno delo. Veseli nas, ko dobimo kakšno pismo naših bralcev. Zato bi to priložnost izkoristili za spodbudo bralcem, naj nam še pišejo. Posebno si želimo vprašanj, ki zanj imajo vse občane ali vsaj večji del njih (na primer: odkup mleka, ostali odkupi, vprašanja v zvezi z delom raznih organizacij ali podjetij, o preskrbi prebivalstva, šolstvu, zdravstvu in o vsem ostalem). Na vsa vaša dobronamerna vprašanja bomo skušali dati pri pristojnih ljudeh odgovore. Vprašanja lahko pošljete na uredništvo Dolenjskega lista v Novem mestu ali še bolje: iz občin Ribnica in Kočevje na naslov Jože Primo, Ljubljanska cesta 33, Kočevje.

REFORMA POSTAJA VSAKDANJA PRAKSA

Je kriva tudi nesposobnost?

Reforma se je že uveljavila: v težjih pogojih se je celotni dohodek povečal — Zakaj se izdatki povečujejo tako hitro? — Rentabilnost se je zmanjšala — Za hitrejšo prilagajanje tržišča

Če pogledamo, pokazovalce gospodarskih gibanj v ribniški občini v letošnjem letu, zvedemo, da se je gospodarska reforma že povsem uveljavila. Reforma je tako postala sestavni del vsakdanjega življenja. Vendar pa, kljub temu da je razpoloženo delovnih ljudi v prid reformi, opažamo, da je še precej nejasnosti v naših kolektivih, s kakšnimi ukrepi in spremembami v proizvodnih programih

SZDL o kmetijstvu in šolstvu

V Ribnici je bilo 24. oktobra bazensko posvetovanje predstavnikov občinskih konferenc SZDL iz Kočevja, Grosupljega in Ribnice, katerega so se udeležili tudi predstavniki republiške konference SZDL Slovenije. Obravnavali so vprašanja s področja kmetijske problematike, šolstva in izobraževalnih skupnosti.

doseči večjo produktivnost in ekonomičnost, ki bo na višjem nivoju, kot pa je sedaj.

Kljub težavam so bili doseženi uspehi. Tako je celotni dohodek v prvem polletju tega leta v primerjavi z istim obdobjem lani porastel za 20 odst., podoben rezultat opažamo tudi v pokazovalcih za tretje četrtletje. Največji uspeh so dosegli v podjetju Pletilnica žičnih mrež v Sodražici, kjer se je dvignil celotni dohodek za 70 odst., medtem ko so pri Gradbeniku zabeležili padec skoraj za 20 odst. Zakaj tak padec v tem podjetju, ne bi razlagali, saj je splošno znano, da imajo velike težave.

Značilnost v naših podjetjih je ta, da v nekaterih gospodarskih organizacijah rastejo materialni izdatki, izdatki za osebne dohodke in druge izdatke hitreje kot celotni dohodek. Posledica tega je zmanjševanje čistega dohodka. Imamo pa tudi podjetja, kjer je porast proizvodnje takšen, da ustvarjajo več sredstev za sklade kot v preteklem letu.

Zaskrbljuje nas pa nekaj — upadanje rentabilnosti. Če bi iskali vzroke, bi jih morali iskati najprej v samih kolektivih ter zlasti v tem: ne dokončno izdelani instrumenti oblikovanja cen, nedosledna politika pri delitvi dohodka v nekaterih podjetjih, ko za vsako ceno vzdržujejo visoka povprečja osebnih dohodkov neglede na stanje v podjetju. Eden od vzrokov je tudi premajhna sposobnost gospodarskih organizacij, da bi bolj sledile integracijskim procesom in elastične prilagajale proizvodnjo potrebam domačega in svetovnega trga. S tem pa bi lahko načeli vprašanje pomanjkanja ustreznih strokovnjakov.

Pa še nekaj tare gospodarske organizacije, in te ne sa-

mo v naši občini: pomanjkanje obratnih sredstev in medsebojna zadolženost, ki ovira uspešno poslovanje.

Referendum v GRADBENIKU

Kolektiv ribniškega podjetja »Gradbenik« je imel 18. oktobra referendum, na katerem so odločali o nadaljnjem usodi podjetja. 87 odst. članov kolektiva je glasovalo za redno likvidacijo podjetja.

Člani Gradbenika želijo, da bi pristojni čimprej poskrbeli za novo obliko oz. dejavnost gradbeništva v Ribnici. Dokončno je treba odločiti ali se gradbena dejavnost in opekarna združita s stanovaljsko-komunalnim podjetjem ali pa se ustanovi novo gradbeno podjetje, ki bi ga sestavljala dosedanja Gradbenik in zidarska skupina Komunale.

Pred občnim zborom ObSS Ribnica

Občinski sindikalni svet Ribnica se pripravlja na letni občni zbor, ki bo v drugi polovici novembra. Tako so sklenili na zadnji seji predsedstva Obč. SS. V ribniški občini deluje 24 sindikalnih podružnic, ki so bolj ali manj uspešno delovale. Se vedno pa je premajhna samostojnost pri delu sindikalnih podružnic. To velja posebno za manjša podjetja in obrate, čigar sedeži so izven občine.

Članov sindikata imajo v občini okrog 1900, to je domala vse zaposlene. To predstavlja močno politično silo. Na predsedstvu so se podrobno pogovorili o tehničnih pripravah na občni zbor. Govorili so tudi o tekočih nalogah.

Obsojamo vojno!

Koordinacijski odbor za pomoč vietnamskim žrtvam ameriškega imperializma v Ribnici je organiziral na dan solidarnosti z bojem vietnamskega ljudstva, 21. oktobra, protestno zborovanje. Na zborovanju so obsodili ameriške imperialiste za gorje, ki so ga prizadejali vietnamskemu ljudstvu, in zahtevali, naj prenehajo z vojno.

24. oktobra, na dan OZN, pa je mladinski klub OZN Ribnica priredil v počastitev tega dneva v domu Partizana lepo uspešno akademijo.

S seje občinske skupščine Ribnica

30. oktobra je bila seja občinske skupščine Ribnica. Na njej so razpravljali o urbanističnem programu in ureditvenem zazidalnem načrtu za Ribnico in Sodražico, o realizaciji proračunskih dohodkov in izdatkov do 30. septembra letos in o izidu referenduma pri podjetju »Gradbenik«. Na dnevnem redu so bile še volitve in imenovanja. Podrobneje bomo o seji poročali v prihodnji številki našega lista.

KS mora dati svoje mnenje

Krajevne skupnosti v ribniški občini so prevzele novo nalogo. Vse vloge, ki jih pošiljajo občani na občinsko skupščino za znižanje davčnih obveznosti iz kmetijstva, bodo predhodno obravnavali svet krajevnih skupnosti in dali svoje mnenje svetu za družbeni plan in finance pri OS. Na ta način bo svetu za družbeni plan in finance omogočeno, da bo lahko res pravično odločal, komu naj se davek zniža. Krajevna skupnost Ribnica je med prvimi v občini že obravnavala več prošenj za znižanje davčatev in dala svoje mnenje. Prav tako tudi KS Dolenja vas.

Novi svet delavske univerze

19. oktobra so razrešili dolžnosti dosedanje članke sveta delavske univerze v Ribnici, ker jim je potekel mandat. Za novega predsednika sveta je bil izvoljen Stane Goršič. Na seji so ugotovili, da bodo morala podjetja dati več podpore za izobraževanje. Za zgled so dali KOVINSKO PODJETJE Ribnica, ki je poklonilo delavski univerzi za knjižnico 180.000 Sdin. Za učenje tujih jezikov je premalo zanimanja, znanje tujih jezikov pa bi zelo koristilo gostincem in trgovcem, ki se s tujimi kupci zdaj ne morejo nič pomeniti. Delavska univerza ima tudi letos v programu šiviljske in kuharske tečaje za podeželje.

V. P.

Hudi konec se lepša

V vasi Hudi konec so v zadnjih letih obnovili, povečali in polepšali že domala vse hiše. Vasi je znana iz dni NOB, ko je tudi prenekatara partizanska enota našla zatočišče. Starejši prebivalci vedo povedati veliko zanimivega iz tistih časov. Obnova in čiščenje stare hiše na Hudem koncu 9, ki je najstarejša hiša v vasi. Lepo izrezljani lesen nosilec, ki leže okoli te napol podre stavbe, pričajo o velikem smislu naših prednikov za lepoto. Ker je s Hudega konca lep razgled, bi bilo prav, ko bi to vasico turistični delavci Gregorije zajeli v svoje načrte.

V. P.

RAZŠIRJENA SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Mnogo pripomb k novem zakonu

Prispevek od katastrskega dohodka za zdravstveno zavarovanje kmetov naj odvajajo vsi lastniki zemlje — Lastniki do 10 arov zemlje naj bi bili oproščeni prispevkov — Občina naj plačuje za stare in onemogle kmete in svoje plačilo intabulira v breme posestva

Na razširjeni seji izvršnega odbora obč. konference SZDL v Ribnici 24. oktobra so obširno razpravljali o načrtu novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. K predlaganemu načrtu so imeli več pripomb. Načrt zakona govori, kdo je lahko kmetijski zavarovanec, nadaleje o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja kmetov, finansiranju, organizaciji zavarovanja itd.

V zakonskem načrtu je zapopadana kompleksna problematika zdravstvenega zavarovanja kmetov. Člani izvršnega odbora so se v načelu strinjali z novim predlogom, dali pa so nekaj pripomb, tako na primer predlagajo, naj bi prispevke od posekanega lesa ne odvajali v sklad zdravstvenega zavarovanja lastniki gozda — kmetije, temveč gozdna organizacija, ki gospodari z gozdovi.

Nadalje so k načrtu zakona predlagali, naj bi minimalni prispevek od katastrskega dohodka od zemljiške

posesti v sklad zavarovanja kmetov odvajali vsi lastniki zemlje, tako čisti kmetje kot ostali (obrniki, delavci, uslužbenci, upokojenci itd.). Prispevek, ki bi ga zbrali, naj bi uporabili predvsem kot pomoč za finansiranje zdravstvenega varstva kmečkih otrok do 15. leta starosti in kmetov in njihovih članov, starih nad 65 let. Lastniki zemlje, ki nimajo več kot 10 arov (ohišnica), naj bi bili tega prispevka oproščeni.

Udeleženci seje so bili mnenja, naj republika s posebnim zakonom določi obseg zdravstvenega varstva kmetov, ker tega v načrtu zakona še ni.

Bili so tudi mnenja, naj bi občina delno ali pa v celoti krila prispevek za stare in onemogle kmete, ki sami niso več zmogni obdelovati zemlje in zato tudi ne plačujejo prispevke. Ker pa so ti ljudje lastniki posestev, naj občina za te in podobne izdatke knjiži kot dolg lastni-

ka njej na njihovo lastnino. Sinovi in hčere oz. ostali dediči pa morajo po smrti lastnikov najprej poravnati dolg občini, če hočejo dedovati posestva. Govorili so tudi o izterjatvi prispevkov in predlagali OS, naj bi leta po svojih organih pobirala redno in dosledno, da ne bi več prišlo do zaostankov in neljubih rubežni.

— r

Letos precej manj ostanka dohodka

Skupščini zmanjkalo časa za razpravo o gospodarstvu, katerega položaj pa ni rožnat — Najbolj uspešno so do polletja gospodarili v Pletilnici žičnih

Poročilo o gibanju gospodarstva v I. polletju ugotavlja, da se je letos ostanek dohodka v gospodarskih organizacijah zmanjšal za več kot četrtino — seveda, če primerjamo z istim obdobjem lani.

Hkrati je bil letos zabeležen za 20 odstotkov večji celotni dohodek (v Pletilnici žičnih mrež celo za 70 odstotkov večji), za 24 odstotkov večja porabljena sredstva in za 27 odstotkov večji izdatki za osebne dohodke. Število zaposlenih je ostalo približno isto.

Ostanek dohodka je precej znižan v vseh gospodarskih organizacijah. Izjema je spet Pletilnica žičnih mrež, kjer se je skoraj za enkrat povečal.

Gospodarske organizacije kažejo premajhno odločnost in sposobnost za osvojitve novih tržišč, za povečanje obsega proizvodnje in za zniževanje stroškov.

Te in še nekatere druge pomanjkljivosti so v gospodarskih organizacijah že vrsto let. Občinska skupščina in družbeno-politične organi-

zacije so sprejele za njihovo odpravljanje že vrsto sklepov in priporočil, vendar jih delovne organizacije v glavnem niso upoštevale.

Slabši rezultati so tudi posledica nekaterih dobrih in slabih strani naših novih gospodarskih ukrepov. Ponekod so slabosti tudi slučajne ali pa samo sezonskega značaja, saj dosegajo gospodarske organizacije ribniške občine v drugi polovici leta vedno boljše rezultate kot v prvi.

O tem poročilu bi morala na zadnji seji razpravljati tudi občinska skupščina. Vendar se je razprava pri nekaterih drugih, tudi pomembnih točkah tako zavlekla, da bodo odborniki obravnavali to poročilo na eni prihodnjih sej.

Še ena gasilska brizgalna

Gasilsko društvo Vinica — Zapotok je kupilo novo motorno brizgalno, ki je stala 1.800.000 Sdin. Denar so zbrali vaščani obeh vasi sami

bile tudi nekatere druge ekipe (Tržič, Celje, Rudar itd.). Ribniški rokometarji pravijo, da bodo to krizo preboleli. Pozimi bodo več vadili, spomladi pa se bodo nekateri člani ekipe že vrnili od vojakov. Trenutno je cilj ribniških rokometarjev, da se obdržijo v slovenski ligi, prihodnje leto pa bodo posegli v boj za najboljša mesta na tabeli.

Deseto mesto na lestvici, ki ga zasedajo ribniški rokometarji, je torej uspeh, saj nastopa pravzaprav druga ekipa.

V taki krizi, kot so trenutno ribniški rokometarji, so

Prihodnje leto v boj za vrh tabele

Ribniška rokometna ekipa je letos oslabiljena — Krizo bodo preboleli in posegli v boj za najvišja mesta

Ribniškim rokometarjem letos ne gre. Lani so bili tretji v republiški rokometni ligi, letos pa so globoko na dnu tabele. Kje so vzroki za tak padec?

Glavni vzrok je, da je odšlo letos iz Ribnice kar 7 igralcev, ki so nastopali v rokometni ekipi. Štirje so šli k vojakom, trije pa na šolanje v Ljubljano.

Razen tega letos nastopa-

ta v slovenski rokometni ligi tudi ekipi, ki sta že lani nastopali v zvezni ligi, in sicer Rudar iz Trbovelj in Sile. Za prva mesta je zato letos več kandidatov.

Deseto mesto na lestvici, ki ga zasedajo ribniški rokometarji, je torej uspeh, saj nastopa pravzaprav druga ekipa.

V taki krizi, kot so trenutno ribniški rokometarji, so

Semičani so proslavljali

V soboto, 28. oktobra, so na proslavi krajevnega praznika Semičani do zadnjega kotečka napolnili dvorano v domu heroja Jožeta Miheliča. Med gosti je bil tudi republiški poslanec tov. Leopold Krese. Učenci osnovne šole so pod vodstvom prof. Anice Snoj uprizorili lep program, v katerem so sodelovali z recitacijami in igrico. Ob koncu so pevci moškega pevskega zbora GRAFIKA iz Ljubljane pod vodstvom prof. Franca Mileka zapeli nekaj pesmi. Po proslavi je bila v domu Partizana družabna prireditev, na kateri so gasilci točili dobro vino in sekali pečenko. P. D.

Posvet s predsedni- ki KO SZDL

Pred kratkim so se v Črnomlju sestali predsedniki krajevnih organizacij SZDL ter se pogovarjali o pripravah na krajevne konference, ki bodo novembra in decembra. Na vseh bodo obravnavali predvsem vprašanje kulturne dejavnosti in delo mladine. Seje krajevnih odborov so že v teku, na njih pa določajo vsebino konferenc in delovne programe za bodoče obdobje. Na posvetu v Črnomlju so načeli tudi vprašanje odškodnine, povzročene z vojaškimi vajami, ker je v več krajih škoda večja, kot so računali.

Zahvala VELETEKSTILU

Belokranjska zemlja je pustila in njenim prebivalcem ne nudi veliko. Veliko je še siromašnih krajev, med katere spada tudi Sinji vrh, visoko med hribi. Iz tega okolja je 86 šoloobveznih otrok, ki morajo vstajati zgodaj zjutraj, ko je še mrak, domov pa se vračajo pozno popoldne. Marsikateri med njimi ni primerno oblečen ne obut. Prav zato smo vaščani Sinjega vrha hvaležni podjetju Veletekstil, ki je naše otroke obdarilo z oblačili.

Tekmovali bodo za Župančičevo nagrado

V Črešnjevcu pri Semiču so imeli pred kratkim mladinsko konferenco, na kateri so v prisotnosti predstavnikov drugih organizacij ocenjevali delo, ki je bilo v minule obdobju manj uspešno. Za predsednico novega aktivja je bila izvoljena učiteljica Tatjana Kain. Obširni program, ki so ga sprejeli, zajema organizacijo več predavanj o zunanji politiki, o problematiki v občini, o lepem vedenju itd. Računajo tudi na več izletov, sportnih tekmovanj in plesnih večerov. Posebno pa so se zavzeli za sodelovanje na natečaju za Župančičevo nagrado, kjer bodo tekmovali z dramsko skupino in instrumentalnim ansamblom. Na konferenci so se dogovorili tudi za vodstvo mladinskega kluba. S prostovoljnim delom so klub uredili, zdaj pa so določili še dežurstvo. K raznim popravilom televizorja in pri nabavi inventarja jim bo pomagala vaška organizacija SZDL.

Prisotni so mladinsko konferenco na Črešnjevcu dobro ocenili, saj je lep primer zavzetosti za delo in sodelovanja mladih z vasjo.

NOVICE
črnomaljske komune

V soboto, ko so v Semiču slavili krajevni praznik, je podjetje Klavnica in mesnica Črnomelj odprlo najso-
dobneje urejeno mesnico. (Foto: Ria Bačar)

Z NEDAVNE LETNE MLADINSKE KONFERENCE

Bogata dejavnost črnomaljskih gimnazijcev

V preteklem šolskem letu je izvenšolska dejavnost zelo napredovala — V prihodnje je potrebno rešiti vprašanja nadaljnjega študija, štipendiranja in zaposlovanja — Ob koncu še resolucija!

Mladinski konferenci na črnomaljski gimnaziji so prisostvovali tudi gostje, med katerimi so bili ravnatelj gimnazije prof. Janez Kamlič, predsednik občinskega komiteja ZMS Stane Movrin,

načelnik kluba JLA tov. Crnič in še drugi povabljeni. Po poročilu predsednika aktivja so dijaki ugotovili, da je bila aktivnost v preteklem šolskem letu znatno večja kot prejšnja leta. Delovali sta dve idejni jedri: marksistični krožek, v katerem so imeli več predavanj, in klub mladih predavateljev, ki je skrbel za mladinske ure.

Klub OZN je prenehal delovati zaradi maloštevilnega članstva, vendar bi ga kaza-

lo obnoviti. Kulturna sekcija je pripravljala plesne in druge prireditve, razen tega pa urejala šolsko glasilo »Plamen«. V športni sekciji je bil najdelavnější odbojarski klub. Redne treninge so obiskovali fantje in dekleta. Sami so zgradili tudi pomožno igrišče. Na gimnaziji v Muški soboti so fantje in dekleta dosegli lep uspeh, fantje pa so se udeležili tudi republiškega prvenstva srednjih šol v Ljubljani, kjer so se uvrstili na 5. mesto, odigrali pa so še nekaj prijateljskih tekem s pripadniki garnizije Črnomelj. Rokometiški so sodelovali na turnirju v počastitev dneva mladosti, z ekipo TVD Semič pa je bilo odigranih nekaj tekem v košarki.

V atletiki so se izkazala posebno dekleta. Na krosu v Novem mestu so dosegla 1. mesto, na srednješolskem prvenstvu Dolenjske pa so bile druge, fantje pa so se tedaj plasirali na tretje mesto. Tatjana Tisu in Anica Križan sta bili uspešni tudi na zletu »Bratstva in enotnosti« v Banjaluki.

Dekliški pevski zbor je sodeloval na literarnem večeru, ki ga je gimnazija priredila v počastitev obletnice Pre-

šernove smrti, nastopile pa so tudi na interni prireditvi ter na celjskem festivalu.

Počitniška zveza je bila v svojem delu precej nesamo-
stojna, medtem ko so bili taborniki dobro organizirani. Mladinski aktiv je sodeloval tudi na vseh črnomaljskih proslavah, na javni radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«, pri sprejemu rekrutov ter pri sprejemu zvezne štafete. Ob volitvah so mladinci in mladinske okrase li volišče v mladinski sobi ter pomagali pri organizaciji jurjevanja. Zelo dobre stike je imela gimnazijska mladina z garnizonom JLA, sodelovanje s Klubom belokranjskih študentov pa je bilo sibožje, ker so visokošolci močno obremenjeni z delom.

Na konferenci so poudarili, da bo treba v prihodnje vso pozornost posvečati reševanju problemov v zvezi z nadaljnjim študijem, štipendiranjem in zaposlovanju. V razpravi, ki se je razvnela po izvolitvi novega odbora, je sodeloval tudi ravnatelj gimnazije, ki je poudaril, da je prva skrb dijakov učenje, razen tega pa naj bi se zavzemali za humane odnose med seboj in v širši družbeni skupnosti.

Ob koncu konference je bila izglasovana še resolucija, s katero so črnomaljski gimnazijci obsodili nasilje v svetu in vietnamsko vojno.

M. HUTAR in
A. LATERNER

**SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE**

Metrsko blago, posteljnino, zavese, konfek-
cijo in preproge nudi na 8-mesečno brez-
obrestno posojilo

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V KRONIKI SMO zadnjič pomotoma zapisali, da je Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost podražil kino vstopnice od 300 na 400 Sdin, kar pa ne drži. Obiskovalci kina bodo morali od 1. novembra dalje plačevati zavstopnice le 30—40 Sdin več kot doslej.

■ ASFALTIRANJE ULICE heroja Starše od »Lovskega roga« do BELTA je v polnem teku. Prestavili so še vodovodno napeljavo in odpravili nepregledni ovinek pri Doltarju. Z nasipom so omilili tudi strmi klane pri Belokranjki. Z asfaltiranjem bodo začeli sredi novembra. Za modernizacijo te ulice bosta veliko prispevali podjetji BELT in LIC.

■ STP POTROŠNIK je odkupil zemljišče pri Železnici v Črnomlju, kjer namerava zgraditi sodobno trgovino pohištva. Potrošniki to zamisel toplo pozdravljajo.

■ KLAVNICA IN MESNICA Črnomelj bi lahko posodila svoje prodajalne mase ali pa zgradila kakšno novo in večjo mesnico. Tako menijo potrošniki, ki morajo v dnevnih in tedenskih konicah nemalokrat v gneči čakati na meso.

■ RAZBUJALCE ZARNIC javne razsvetljave v Loki so že izdelali in bodo predani sodniku za prekrške. Krajevna skupnost ima z vzdrževanjem javne razsvetljave velike izdatke, zato je pač treba mladim objestnežem, ki povzročajo škodo, krepko stopiti na prste. Občani naj morebitne kršilce takoj prijavljajo varnostnim organom.

■ KOŠKOV ZA SMETI, ki so razmeščeni po ulicah v Črnomlju mnogi nočejo videti in mečejo smeti in odpadke kar po tleh. Občane prosimo, naj tega ne delajo, saj bo v mestu potem več reda in snage.

■ KRAJEVNA SKUPNOST je k vesti o poškodovanih pločnikih, ki smo jo priobčili zadnjič, po-
jasnila: Takoj, ko bo ocenjena škoda, bo pločnike popravilo Komunalno podjetje ki takšnih popravil ne sme opravljati, dokler ne prejme naročila. Za vzdrževanje dela namreč ni denarja.

S SOBOTNE OBČINSKE KONFERENCE ZK V ČRNOMLJU

Mladim bolj odpreti vrata v ZK

O liku komunista, osebni odgovornosti in delu v obdobju po reorganizaciji ZK je bilo na črnomaljski konferenci največ govora. — Stališče: mladim na široko odpreti vrata v organizacijo, obenem pa sproti obračunavati z napakami članov Zveze komunistov — Sekretar novega komiteja je postal Jože Vajs

Sobotni konferenci sta prisostvovala tudi člana izvršnega komiteja CK ZKS Tilka Blaha in Leopold Krese. Po sprejetju sklepa o oblikah in načinu organiziranja komunistov so sprejeli poslovnik občinske konference, sodelila pa so poročila. O delu v minule obdobju je poročal sekretar Milan Malešič. Franc Košir je poročal v imenu kontrolne komisije, Jože Gregorič pa je podal poročilo revizijske komisije.

V razpravi je več govornikov poudarjalo, da je potrebna večja odgovornost v delu komunistov, nekateri pa so

se zavzemali tudi za izboljšanje, utrjevanje samoupravljanja in za sprejem novih članov. Ob tej priložnosti so obsodili razmere v zdravstvenem domu in jasno povedali, da komunisti v tej delovni organizaciji niso odigrali svoje vloge. V razpravi je bilo izrečenih vrsto že znanih, večkrat povzanih načelnih misli, med diskutanti pa so nekateri tudi zelo konkretno in na nov način govorili o napakah in bodočem delu. Menili so, da se je že tudi v preteklosti načenjalo vprašanje odgovornosti posameznih komuni-

stov, toda ob tem je navadno prišlo do naštevavanja zaslug prizadetega, in ker je bila vmes še familiarnost, je akcija zvođenela.

Konferenca je ugotovila, da je v vrstah ZK premalo občanov, zlasti mlajših ljudi, saj je na področju celotne občine okoli 600 komunistov. Glede tistih posameznikov, ki so zadnja leta zapustili organizacijo, pa so ugotovili, da gre v glavnem za ljudi, ki so se hoteli okoristiti ali pa so bili užaljeni, ker Zveza komunistov ni hotela zastaviti svojega vpliva za reševanje njihovih osebnih zadev.

Zavzeli so stališče, da je treba poslej vrata v organizacijo na široko odpreti in predlagati v članstvo zlasti mlajše, sposobne ljudi, ki so se izkazali s svojim delom bodisi v družtvih ali na delovnem mestu. Obenem s tem pa nameravajo sproti razčiščevati napake komunistov in obračunavati s tistimi, ki delajo drugo kakor pa govore, ter morebiti s svojim vedenjem v službi ali v zasebnem življenju kvarijo ugled organizaciji.

Konferenca se tudi ni ognila vprašanju reforme. V zvezi s tem so dejali, da za kadrovske strukture niso storili toliko, kolikor bi bilo potrebno narediti na področju, ki nosi pečat manjše razvittenosti. Ker pa številno strokovnjakov ni zadostno, včasih pa tudi znanje sedanjih ni zadovoljivo, ni čudno, če v vsej občini ni ene gospodarske organizacije, ki bi imela izdelan 5- ali 10-letni razvojni načrt. Ob koncu je govoril še Leopold Krese, nato pa se je v imenu konference in dosedanjega občinskega komiteja Zan Skrinjar toplo zahvalil sekretarju Milanu Malešiču za požrtvovalno delo v dveh mandatnih dobach. Za sekretarja novega komiteja je bil nato izvoljen Jože Vajs, gozdarski tehnik iz Črnomlja. Konferenca je poslala tudi pozdravno brzojavko predsedniku Titu.

Slaba pot do tovarne BELT je bila v Črnomlju večleten problem, pred kratkim pa je le prišlo do preureditvenih del. Večji stroji, s katerimi oblikujejo traso novega dela cestišča, privabljajo vedno več otrok, zato bi morali paziti, da ne bo prišlo do nesreče. Dela so v načrtu krajevne skupnosti, ki jih bo financirala s prispevkom občanov in s pomočjo kolektivov BELT in LIC. (Foto: Ria Bačar)

Za reveže se lepo zavzema soseska

Na področju metliške občine dobiva 30 ljudi stalno mesečno socialno podporo, toda če se ne bi zanje zavzemali tudi dobri sosedi...

Potrebam socialnega varstva v metliški občini je bilo letos namenjenih dobrih 37 milijonov S din, kar je precej več kot lani, vendar v resnici socialno varstvo ni prav nič na boljšem. V tej vsoti so vračunane tudi priznanenine, katerih je bilo lani le za 19 milijonov S din, letos pa odpade zanje 25 milijonov S din. Zaradi tega socialna služba v nekaterih primerih ne more pomagati z drugim kot z dobro besedo.

Na področju občine dobiva 30 ljudi stalne mesečne socialne podpore od 1000 do 7000 S din. Prošenj za nove podpore je še nekaj, vendar novim prosilcem prav zaradi stiske z denarjem ne morejo ugoditi, čeprav vedo, da bi bili potrebni pomoči.

Svež veter v metliškem DPM

Vsakdanja praksa terja več skrbi za razvoj mladega rodu

Občinska zveza društev prijateljev mladine v Metliki obstaja sicer že dalj časa, vendar se v preteklosti z delom ne more pohvaliti. Ker življenje samo nalaga društvu vsak dan nove naloge v skrbi za otroke in mladino, so pred kratkim nedelavne članice odbora zamenjali z novimi.

Pretekli teden se je novi odbor sestel, kot gosta pa sta se udeležila seje tudi predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije tov. Sagadinova in še en član republiške zveze. Razpravljali so o otroškem varstvu, ki je v Metliki še prav na začetku poti. Predšolska varstvena ustanova deluje v neprimerljivih prostorih, varstvo šolskih in skrb za pošolske otroke pa sta tudi še potrebna pomoči. Ugotavljali so, zakaj na nekaterih šolah delujejo šolske kuhinje, na drugih pa ne, ter sklenili, da bodo ustanovili pionirske komisije po vseh odborih DPM.

V razpravi o delovanju društev DPM so zavzeli stališče, da je treba poživiti delo v društvi Podzemelj, Suhor in Metlika, medtem ko naj bi v manjših krajih, kot so Božakovo, Drašiči itd., delovali le podobori DPM pri šolah, ki bi pomagali pri organizaciji raznih akcij.

Predsednik občinske zveze DPM Miloš Tancig je izjavil, da se bo resno zavzel za ustanovitev krožkov. V sodelovanju s šolo in tovarnami bi po njegovem mnenju lahko delovali strelski, šahovski in modelarski krožek. Prav tako meni, da bi bilo koristno v Metliki ustanoviti lutkovno gledališče.

O omenjenih načrtih za bodoče bo odbor še razpravljaj, skušali pa jih bodo čim prej uresničiti.

233 hektarov gozda zastonj

Z odlokom občinske skupščine Metlika je odslej paša in košnja v stelnjinskih okoliših Primostka in Podzemlja prepovedana, ker bi sicer živina in kosa uničila naravni podmladek smreke in bora. Podmladek, velik 5 do 30 cm, je gost in zdrav, zato bi bilo res škoda, če ga ne bi varovali in s tem omogočili na-

Na podzemeljski šoli je začelo v letošnjem šolskem letu delovati šolsko športno društvo. Po pouku vadijo na zasilnem igrišču pod vodstvom učitelja telesne vzgoje Petra Trinka. (Foto: Ria Bačer).

vata od občine 5000 S din, večino hrane pa jima dajo gospodinje, pri katerih sta nekaj delali. Gornikova iz Bojanje vasi, stara in napol slepa, dobiva le 6000 S din podpore; tudi zanjo skrbi večina soseska.

Težave imamo s starejšimi Cigani. Dvema že več let dajemo socialne podpore, novih pa načelno ne odobravamo. Spoznali smo, da bi se neredno življenje v ciganskih družinah, popivanje itd. še bolj razpaslo, če bi stari dobivali vsaj nekaj tisočakov na mesec. Mlajši Cigani, člani njihovih družin, bi potem sploh ne bili voljni delati.

Vsem nujno potrebnim pomoči pa dajemo tudi občasne podpore. Te so deležni predvsem stari in onemogli občani, družine alkoholikov in hudo bolni. Največ občasnih podpor razdelimo v jesenski in zimski sezoni za nakupovanje drv, čez leto pa se teh izdatkov izogibamo.

Z avtom podrl pešca

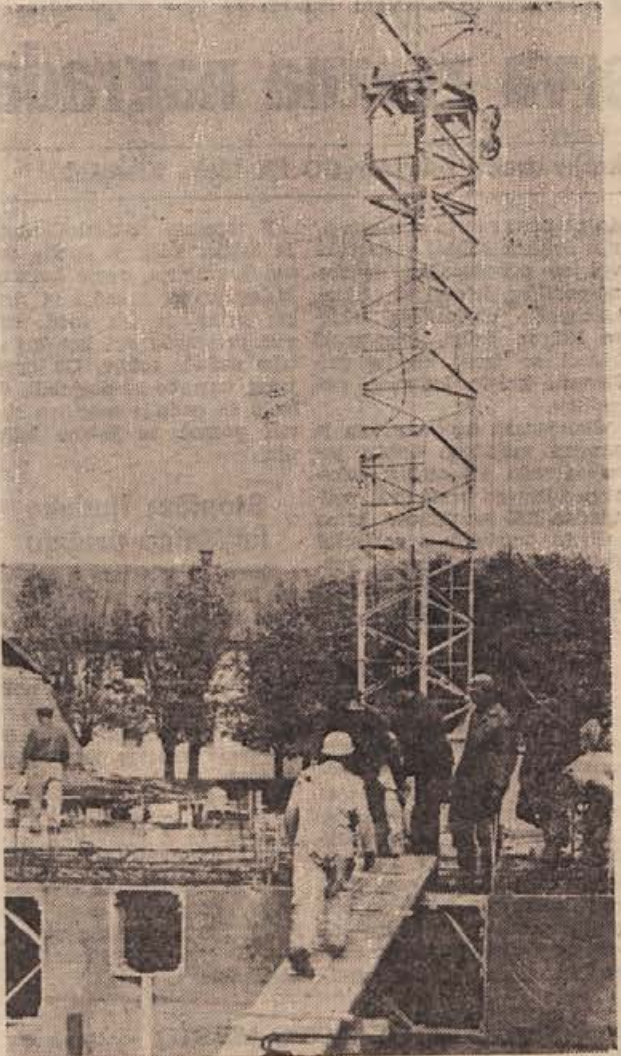
24. oktobra dopoldne se je Jože Šuklje iz Trnovca pripeljal z osebnim avtom na Mestni trg v Metliko. Na desnem robu ceste je opazil pešca Josipa Peršiča iz Dol. Stranice pri Ribniku. Ko je dal pešcu znak, da se bo peljal mimo, se je le-ta zmedel in skočil pred avto. Vozilo je pešca zbil, da si je poškodoval nogo in so ga odpeljali v bolnišnico.

Izobraževalna skupnost spet pastorek

Do konca septembra je metliška temeljna izobraževalna skupnost dobila le 101 milijon Sdin namesto 135 predvidenih milijonov

Ivan Zele, poslanec prosvetno-kulturnega zbora SRS in ravnatelj metliške osemletke, je na zadnji občinski seji protestiral, ker je izobraževalna skupnost letos prejela spet mnogo manj sredstev, kot je bilo planirano. To pa se je dogajalo tudi že prej, ko je obstajal še sklad za šolstvo.

Izpad skoro 26 milijonov S din ob tridesetletju pomeni, da manjka za 3-mesečne osebne dohodka vseh prosvetnih delavcev v občini. Poudaril je, da doslej zaradi tega materialnih izdatkov sploh ni bilo mogoče uresničevati in da ima izobraževalna skupnost za 10 odstotkov manj sredstev, kot znaša

SGP Pionir iz Novega mesta je v Metliki začelo graditi nov stolpič. Novo stanovanjsko naselje bo že letos dobilo še en 20-stanovanjski blok. Zgrajen bo le do strehe, ob nastopu prihodnje gradbene sezone pa bo do dela nadaljevali. (Foto: Ria Bačer)

povprečen izpod občinskih izdatkov.

Ker je za prevoze otrok v šolo že zmanjkalo denarja, se otroci vozijo k pouku na račun posameznih šol. Ob vsem tem pa se po šolah še kopičijo neplačani računi. Metliška osnovna šola je že zdaj dolžna za več kot 2 milijona Sdin, postopoma pa plačuje le tiste račune, ki so tik pred tožbo.

»Naj mi ne zameri občinska uprava,« je dejal tovariš Zele, »ače se mi zdi, da je izpad sredstev pri njej malo premajhen v primerjavi s šolstvom.«

Glede na resnost prikazane položaja v šolstvu je bilo nato sprejeto priporočilo, naj bi v naslednjih mesecih izobraževal-

ni skupnosti redneje in pravičnejše nakazovali sredstva.

Veliko boljše, kot je bilo

Preureditve, ki sta jih bili deležni obe stavbi podzemeljske osnovne šole, so razmere v marsičem spremenile - šolarji pa sprašujejo, kdaj bo malica

V osnovni šoli Podzemelj se pouk odvija še vedno v dveh stavbah: v stari in novi šoli. Šola je sicer popolna osemletka, v kateri je 189 učencev, vendar imajo le 7 oddelkov. Prvi in drugi razred imata letos začasno kombiniran pouk, ker je ena učiteljica obbolela. V obeh razredih je le 39 otrok.

Obe šolski stavbi sta lani

Prošnja krvodajalcem

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki prosi vse krvodajalce, naj se 14. novembra ob sedmih zjutraj zberejo pred hotelom Bela krajina. Od tam se bodo z avtobusom prepeljali v Novo mesto, kjer jim bodo v bolnišnici odvzeli kri. Za zadnjo krvodajalsko akcijo se je prijavilo 61 ljudi. Naj bi tudi tokrat število krvodajalcev ne bilo manjše!

Novi komite ZK v Metliki

28. oktobra so na 1. seji občinske konference ZK v Metliki sprejeli poslovnik konference in sklep o tem, da bo ZK organizirana v metliški občini po teritorialnem in proizvodnem načelu. Na konferenci so izvolili tudi nov občinski komite ZKS. Za političnega sekretarja je bil izvoljen Franc Vrvišar, za članice komiteja pa Jože Došen, Franc Jakljevič, Zvone Jerman, Jože Jankovič, Mimica Molek, Anton Muc, Anton Pezdirc, Slavo Prevalšek, Andrej Smuk in Ivan Zele. O poteku konference bomo poročali več v prihodnji številki.

Gripa jim ne bo prišla do živega

Društvo upokoјencev v Metliki je tudi letos za svoje članice organiziralo zaščitno cepljenje proti gripi, ki je zlasti za starejše ljudi še posebno nevarna. Obvestili so svoje članice, da predvidevajo zdravniški letos močnejši naval gripe, vendar se je prijavilo v vsej metliški občini samo 15 interesentov. Deloma je majhno število posledica naglice glede prijav, deloma pa upokoјence moti razmeroma visoka cena. Za cepljenje prispeva namreč socialno zavarovanje le polovico stroškov, 1400 do 1500 Sdin pa mora plačati vsak sam.

SPREHOD PO METLIKI

DO METLIŠKEGA POKOPALIŠČA so pred kratkim delavci Komunalnega podjetja položili vodovodne cevi. Čeprav do dneva mrtvih po njih še ni pritekla voda - napeljava morajo montirati še v mrtvačnici - vsaj v prihodnje ne bo treba hoditi ljudem skora 150 metrov daleč na javno pipo. Obenem je Komunalno podjetje, ki takšnih po-nabavilo pesek, ki so ga svojci umrlih posuli po poteh in okoli grobov.

METLIŠKO POKOPALIŠČE je postalo pretesno. Ker pa v bližnjem času ni misliti, da bi izbrali zanj nov prostor, bo treba starega razširiti. Nameravajo ga raztegniti na bližnji Malešičev vrt, ki ga bo treba odkupiti, jarek oziroma bivošo vodo pot med pokopališčem in vrtom pa bi zasuli. Z zemljo, ki ostaja pri novih gradnjah, bi zravnali tudi ostali valoviti del vrta, hkrati pa bi zgradili nov zid. Tako bi bil problem metliškega pokopališča rešen za prihodnje desetletje in morda še za kaj dalj.

CESTNO PODJETJE iz Novega mesta, ki je asfaltiralo cesto ob novih blokih, sedaj odvaša velike kupe zemlje, ki so se pri prejšnjih cestnih delih nagrmadili okoli stanovanjskih blokov. Zem-

ljo okrog hiš bodo zravnali in napravili zelenice in nasade.

MED BORSTKOM IN CESTO, ki drži na železniško postajo, naj bi po dopolnjenem urbanističnem načrtu, ki je bil sprejel letos, stalo deset družinskih hiš. Parcele so bile takoj prodane in razen enega so poleti vsi lastniki pričeli graditi. Do vseh gradbišč je položena vodovodna napeljava. Dve hiši sta že pod streho in prav tako je zadnje mesece v neposredni bližini zrasla tudi nova hiša Martina Stefanica.

VEČERNO SOLO, ki jo obiskuje 26 učencev, je odprla ljudska univerza v Metliki. Ker je večina učencev zaposlena v domačih tovarnah, v katerih delajo en teden dopoldne, drugi teden pa popoldne, so temu primerno prilagodili tudi šolski urnik. Tako imajo obiskovalci večerne šole pouk vsak drugi teden, in sicer po šest ur na dan. Pouk bo trajal do junija prihodnjega leta.

doživeli večja popravila: do trajane in vegaste hodnike iz slabe opeke so zamenjali s terasno tlakom; letos so zamenjali tudi vso električno instalacijo, ter notranjost šole prebelili. Delovni pogoji so nedvomno veliko boljši, kot so bili, še vedno pa morajo nekateri otroci od daleč hoditi peš v šolo in tudi šolska kuhinja letos še ni začela delovati. Šolskih prevozov ne morejo organizirati, ker prihaja iz posameznih oddaljenih krajev le nekaj otrok, zakaj pa malice še nimajo, pa v pisarni šole niso vedeli povedati.

Na šoli se zadnje čase tudi vse bolj razvija izvenšolska dejavnost v krožkih. Letos so začeli delovati še športni, dramski in fotokrožek. V njih se zbira precejšnje število otrok, ki koristno ter pod nadzorstvom prebijejo del prostega časa.

MALI OGLAS,

Ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prejete ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužben in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

Škocjanu prva zvezna nagrada

Nagrado 300.000 Sdin je izročil sekretar GO RK Maks Klanjšek

Sekretar glavnega odbora RK Slovenije Maks Klanjšek je 24. oktobra izročil podmladkarjem RK na osnovni šoli v Škocjanu prvo zvezno nagrado 300.000 Sdin za uspehe v izboljševanju šolske prehrane. Izročilci nagra-

de za prvo mesto v tekmovalni šolski kuhinji v Jugoslaviji so prisostvovali družbeno-politični delavci iz občine, zastopniki občinskega odbora RK in drugi. Škocjanski učenci so imeli ob tej priložnosti krajšo kulturno prireditve.

Škocjanska osnovna šola je povsem zasluženo dobila prvo nagrado. Po zaslugi celotnega šolskega kolektiva, podmladka RK in učencev, ki so se zelo potrudili v nabiralni akciji za šolsko kuhinjo, imajo učenci te šole zelo bogate in neenolične malice.

V jesenski nabiralni akciji je šolska kuhinja dobila več ton krompirja, večje količine kislega zelja, grozdja in drugih pridelkov ter med drugim pripravila več kot 700 litrov sadnih sokov. Ob sprejemu nagrade so obljubili, da bodo še nadalje marljivo zbirali pomoč za šolsko kuhinjo.

Stopiče: ljudsko knjižnico urejajo

Stopiška šola ima v pritličju lep prostor za knjižnico. Tam zdej urejajo šolsko knjižnico, ki ima okoli 1500 knjig, in ljudsko knjižnico, ki ima okoli 600 knjig. Knjižna polica so naredili sami prosvetni delavci. V tem prostoru nameravajo kasneje urediti tudi klub.

Most v Dobravi popravljen

Ob koncu oktobra so v Dobravi popravili most čez Krko. Razen drugega so odstranili rjo in prepleskali železne dele.

Proslava oktobrske revolucije

V Zuežemberku sta krajevni organizaciji SZDL in ZB te dni priredili proslavo v počastitev. Slavnostni govor je imel predsednik KO SZDL Ciril Kosmina, šolska mladina pa je izvedla kulturni spored. Med slavnostjo je tajnik občinskega ZZB Franc Škof iz Novega mesta razvil prapor krajevne organizacije ZB in ga predal v varstvo predsedniku KO ZB Stanetu Gorinšku. Za zastavonošo so imenovali Jakoba Goloba, za namestnika pa Jožeta Smrketa in Lojzeta Pucija. Po proslavi so prikazali slovenski film »Trenutki odločitve«.

M. S.

Pet novih mostov

Na območju krajevnih skupnosti Škocjan so letos zgradili pet manjših betonskih mostov: Na cesti Dule-Mačkovec, čez potok pod Zloganjemem, med Goriško vasjo in Gabernikom, dva pa na cesti Škocjan-Osrečje. V Dol. in Gor. Dulaš, Goriški vasi, Osrečju in drugih vaseh so popravili poti. Pri delih sta pomagala krajevna skupnost in brežiško gozdno gospodarstvo.

OBČINSKA KONFERENCA ZK NOVO MESTO

Zelo malo o novih delovnih metodah

Zveza komunistov bo v novomeški občini organizirana tudi v bodoče v večjih podjetjih in na terenu — V razpravi je bilo porabljenega veliko časa za sicer zanimive ugotovitve o samoupravljanju, zato pa je bilo povedanega zelo malo o tem, kako naj ZK z novimi delovnimi metodami doseže večji idejni vpliv v družbenem življenju

Prve seje občinske konference ZK v Novem mestu sta se kot gosta udeležila člana CK ZK Slovenije dr. Franc Hočvar in Bogdan Osolnik. Na konferenci so sprejeli poslovnik, sklep o teritorialnem in proizvodnem načinu organiziranosti ZK, razpravljali so o poročilu dosedanjega političnega sekretarja Slavka Zierkelbacha, potrdili poročilo revizijske in kontrolne komisije ter izvolili nov komite in organe konference. Za novega političnega sekretarja ZK je bil izvoljen Slavko Vute, direktor Zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu.

V razpravi je bilo največ govora o samoupravljanju, pri tem pa so opozorili na dve stvari: vedenje v delovnih organizacijah je preveč pomešano s samoupravljanjem; in druga ugotovitev: samoupravljanje je v delovnih organizacijah preveč zaprtost, širši družbeni vpliv nanj pa je v sistemu onemogočen.

Upravno vodenje, pomešano s samoupravljanjem, odpravlja osebno odgovornost v strokovnih in upravnih

službah podjetja. Zaprtost samoupravljanja v delovnih organizacijah pa dopušča, da posamezniki ali skupine uporabljajo samoupravljanje kot ščit tudi takrat, kadar uveljavljajo osebne interese. Ob tem so širši samoupravljalni organi (organi krajevnih samouprave, občinska skupščina itd.), ki so dolžni povezovati delovanje samoupravljanja, brez moči. V sistemu namreč ne poznamo pripomočkov za njihove učinkovite posege. Posledica tega

je neučinkovitost samoupravnega sistema. Zaprtost samoupravljanja v delovnih organizacijah pa je tudi ena glavnih ovir za integracijo in za širše povezovanje našega zelo razdrobljenega gospodarstva.

Samo delavec v proizvodnji je osebno odgovoren za napake, vsi drugi pa se radi skrivamo za kolektivno odgovornostjo, za napakami v sistemu in podobnim. Vsako izgovarjanje na sistemske rešitve hroni delovanje in zavzetost ljudi ter komunistov in prav zato se mora ZK povsod zavzemati za uveljavljanje osebne in neposredne odgovornosti.

Na konferenci so obsodili samovoljne sklepe o znižanju članarine, ki so jih sprejeli v nekaterih organizacijah. Zveza komunistov je organizirana sila, zato ne more kar tako mimo pravil in statutarjih določil, ki obvezujejo vse članstvo in vse organizacije.

Prva seja konference bi v zvezi z reorganizacijo v ZK morala nakazati nove delovne metode, ki naj pripomorejo k okrepljeni idejni vlogi Zveze komunistov v sedanjem času. O tem je bilo povedanega, žal, zelo malo, ker je bila večina časa porabljena za razpravo o samoupravljanju. Tov. Bogdan Osolnik je, govoreč o tem, poudaril, da bide ZK danes boj na zelo široki fronti. Dolžni smo pomagati vsakemu posameznemu komunistu, da se bo počutil sposobnega za ta boj. Pri iskanju novih delovnih oblik naj zato organizacije s svojimi pobudami, s sprotnim reagiranjem in akcijo, ne pa s čakanjem na direktive, ustvarjajo večji vpliv Zveze komunistov na vseh področjih družbenega življenja. To bomo dosegli samo, če bomo v organizacijah ZK ustvarili organizacijsko povezanost in iz nje naredili organizacijo, ki se enotno bori in enotno živi in deluje.

M. J.

Z NEDELJSKE PROSLAVE V TOVARNI ZDRAVIL KRKA: predsednik novomeške občinske skupščine Franci Kuhar je pravkar prerezal trak pred vhodom v novi oddelek za proizvodnjo antibiotikov. (Foto: Mirko Vesel)

„KRKA“ — presenečenje leta!

(Nadaljevanje s 1. str.)

tudi v socialističnem gospodarstvu človek, človek — strokovnjak, tisti činitelj, za katerega moramo nalagati največ sredstev. Če nalagamo v človeka, za nove strokovnjake, se nam bodo take naložbe prej ali slej bogato obrestovale. Zelo poučno je tudi razmerje v tovarni KRKA glede visokostrokovnih in strokovnih kadrov. Osnovni razlog doseženih uspehov je torej treba iskati v skrbnih in vsestranskih dosedanjih pripravah, v dosedanjih naložbah, predvsem pa v vaši skrbi za ljudi, za vzgojo kadrov.

Ne samo osebno, temveč tudi v imenu izvršnega sveta Slovenije čestitam za dosežene uspehe in vam želim, da bi to pot nadaljevali in tudi v bodoče dosegali mnogo novih uspehov!

Vendar se je letos izredno pestro in svečano praznovanje občinskega praznika novomeške občine začelo že nekaj dni prej. V ponedeljek so v študijski knjižnici Mirana Jarca odprli razstavo »100 let slovenske drame«. Oder mladih je tiste dni začel gostovati po občini s Tavčar-Marinčevno igro »Otok in struga«.

V četrtek zvečer se je v spodnji dvorani Dolenjske galerije zbralo precej prijateljev in znancev pokojnega skladatelja Novomeščana Marjana Kozine. Po uvodnih besedah ravnatelja Dolenjskega muzeja prof. Janka Jarca je o Kozini govoril dr. Dragotin Cvetko, univerzitetni profesor in vodilni slovenski muzikolog. Otvoril je prisostvovala tudi Kozinova družina iz Ljubljane. Bogata in lepo urejena razstava je prevzela vse obiskovalce. Odprta bo do sredine novembra.

Ob 20. uri isti dan je v zgornji dvorani, kjer je še vedno odprta čudovita Gorjupova razstava, koncertiral »Trio Lorenz« iz Ljubljane. Novomeško »kulturno« občinstvo se je tokrat slabo odrezalo, saj je bilo navzlic priznani kvaliteti tria več kot pol dvorane prazne.

V petek dopoldne sta predsednik občinske skupščine Franci Kuhar in predsednik občinske konference SZDL Slavko Dokl izročila 25 občanom odlikovanja predsednika republike. Opoldne je bil pri predsedniku občine sprejem za dr. Davorina Groša ob njegovih 70-letnici, zvečer pa so v Dolenjski galeriji podelili letošnje Trdinove nagrade. V soboto je bila v Gradnem muzeju odprta razstava »Pionirji zbirajo gradivo o NOBa. Razstavo je odprl Ivan Grašič, prisostvo-

val pa ji je tudi narodni heroj Franc Kresc-Očban. Ob desetih je bil v Ločni ogled novega obrata antibiotikov za kolektiv tovarne KRKA, zvečer pa je v domu kulture gostovalo slovensko narodno gledališče iz Ljubljane s Cankarjevimi »Hlapci«.

Na dan praznika, v nedeljo jutraj, je bil ogled novih prostorov študijske knjižnice, potem pa se je v domu kulture začela slavnostna seja občinske skupščine. Predsednik Franci Kuhar je govoril o hitri rasti gospodarstva v občini, nato pa so na predlog odbora za proslavo občinskega praznika podelili spominsko plaketo. Novega mesta tovarni KRKA v znak priznanja za izredno hiter in uspešen razvoj.

Po slavnostni seji so na hiši »Na vrati«, v kateri se je rodil Marjan Kozina, odprli skladatelju spominsko ploščo. Ploščo je odkril predsednik občinske skupščine Franci Kuhar, po odkritju pa je govoril v imenu društva skladateljev Slovenije še ravnatelj slovenske filharmonije dr. Ciril Cvetko. Odkritja se je udeležil mimo številnih drugih Novomeščanov, Marjanovih svojcev in uglednih gostov iz Ljubljane tudi akademik Božidar Jakac, ki se zdravi v Laškem.

Ob 11. uri so v Ločni slovesno odprli objekte novega obrata antibiotikov tovarne zdravil KRKA. Pred novim poslopjem je navzoče pozdravil predsednik delavskega sveta podjetja inž. Silvo Oblak. Med številnimi uglednimi gosti so bili tudi podpredsednik izvršnega sveta SRS dr. France Hočvar, član zveznega izvršnega sveta inž. Marko Bulc, članica republiškega izvršnega sveta Zora Tomič in popredsednik zveznega sveta za zdravstvo in socialno varstvo magister Pavlov. Po govoru, v katerem je čestital kolektivu KRKE za veliko delovno zmago, je predsednik občinske skupščine prerezal trak, pritisnil na gumb na komandni plošči in tako svečano spustil v tek zamotane mehanizme novega obrata. Gostje so si potem v spremstvu direktorja tovarne magistra Borisa Andrianiča, šefa obrata antibiotikov inž. Zamole in drugih strokovnjakov ogledali prostore in naprave celotne ločenske tovarne.

Medtem je na Glavnem trgu novomeška godba na pihala izvajala promenade koncert, na različnih krajih v mestu pa so se odvijale številne športne prireditve: v »Teku po ulicah Novega mesta« je pri moških zmagal Josip Drviš (JLA), pri dekletih pa Katja Močnik.

Na balinarskem turnirju na Loki je zmagala LOKA pred ZELEZNICARJEM iz Novega mesta. Na šahovskem hitropoteznem dvoboju, ki je bil v šahovskem domu med reprezentancama Kočevja in Novega mesta, so zmagali gostje iz Kočevja z rezultatom 28,5:22,5. Na zaključku delavskih športnih iger, ki se jih je udeležilo 600 tekmovalcev iz 27 delovnih organizacij, so podelili v sindikalnem domu priznanja zmagovalcem. Počkal skupnega zmagovalca je osvojila športna ekipa tovarne zdravil KRKA.

Na slavnostnem kosilu opoldne na Otočcu so posamezniki v svojem imenu in v imenu svojih kolektivov še vedno navdušeno čestitali strokovnjakom KRKE.

direktor kolektiva zadruge »METAL« iz Zagreba je čestital delovnemu kolektivu tovarne zdravil KRKA za zgodovinski praznik, ko je začela obratovati prelepa in moderna tovarna oz. njen oddelek za antibiotike. Posebej je poudaril, da so spremljale to veliko investicijo mnoge težave, ki pa jih je kolektiv s sodelavci vedno in svojim vodstvom znal vedno pravočasno premagati. Naša farmacevtska proizvodnja je dobila z otvoritvijo današnjega objekta nove pomembne zmogljivosti s sodobno tehnologijo na področju tetraciklične farmaceutike. Kolektivu tovarne in vsem občanom Novega mesta je nato zaželel novih uspehov, KRKI pa se je še posebej zahvalil za dobro sodelovanje ob uresničevanju doseženih del v novi tovarni. Hkrati se je zahvalil tudi kolektivu in predstavnikom ENERGOINVESTA iz Sarajeva.

»METAL« iz Zagreba je tudi ob tem primeru dokazal, da so naši kolektivi sposobni, da uresničijo najbolj zapletene zaupane jim naloge. Direktor Josip Katulić, dipl. inž., je nato podelil kolektivu KRKE umetniško sliko.

Tudi predstavnik podjetja ENERGOINVEST je čestital kolektivu KRKE in izročil spominske albume. — Kolektivu in gostom je na kosilu spregovoril tudi generalni direktor KRKE mag. ph. Boris Andrianič.

S svečanim kosilom, sestavljenim izključno iz dolenjskih specialistov, se je pred tako pestrim zborom gostov dostojno odrezal tudi kolektiv nove restavracije na Otočcu.

V okviru praznovanja občinskega praznika so v torek odprli tudi obnovljeni ljudski knjižnici v Smihelu in Bircni vasi.

TRDINOV NAGRAJENEC prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja, se podpisuje v spominsko knjigo Trdinovih nagrad. Nagrade je razdelila prof. Ema Musser, predsednica sveta za kulturo in prosveto pri Obs. (Foto: Marjan Moškon)

Odlikovanci, družbeno-politični in drugi javni delavci med slavnostjo ob podelitvi odlikovanj v Dolenjski galeriji. (Foto: Ivan Zoran)

Odlikovani meščani Novega mesta

Odlikovance je sprejel predsednik Obs Novo mesto Franci Kuhar

Predsednik občinske skupščine v Novem mestu Franci Kuhar je 27. oktobra dopoldne v Dolenjski galeriji izročil zaslužnim občanom odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Josip Broz-Tito. Po podelitvi odlikovanj je priredil predsednik Kuhar za odlikovance kratek sprejem.

Novomeško gasilsko dru-

štvo je bilo odlikovano z redom zasluge za narod s srebrnimi žarki. Red dela z zlatim vencem so prejeli: doktor Erna Primožič, dr. Davorin Gros in Jože Pekolj. Z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo je bil odlikovan Alojz Kos. Red dela s srebrnim vencem so dobili: Ernest Bele, mgh. Hedvika Bergmann, Gabrijel Damjano-

vič, Stefan Galič, Slavko Kumej, Jože Kenda, Franc Kogoj, Vlado Mali, dr. Marina Masten, Ludvik Simonič, Alojz Udovč in dr. Velena Zakrajšek-Sever. Z medaljo zaslu-ge za naroda je bil odlikovan Rudi Nanger, z medaljo dela pa: Vilma Božeglav, Jožefa Gričar, Marija Grubar, Franc Ivanetič, Marjan Moškon, Andrej Pelko, Jože Rotar in Ana Kavčič.

OB CESTI HEROJEV V NOVEM MESTU

Nova samopostrežna trgovina

Novo »DOLENJKINO« trgovino bodo predvidoma odprli v decembru

Naposled bodo dobili trgovino tudi prebivalci Mestnih njiv, tega severovzhodnega naselja Novega mesta. Ob Cesti herojev, poleg Novakove gostilne, so začeli pred kratkim pripravljati temelje za novo samopostrežno trgovino trgovskega podjetja DOLENJKA. Trgovino bodo predvidoma odprli v drugi polovini decembra.

Samopostrežni paviljon oz. provizorij, ki se bo razprostiral na 225 m², bo preskrboval potrošnike s specerijskim blagom, sadjem, zelenjavo, kruhom, mlekom in svežim mesom. Prebivalcem Mestnih njiv, stanovalcem ob Cesti herojev, bližnje Ločne

in drugih krajev bo s tem precej olajšano nakupovanje predmetov za vsakdanje preživljanje.

Postavitve, oprema in ureditev okolice stavbe bodo veljale okoli 43 milijonov S din. Stavbne elemente za montažni način gradnje in opremo

bo dobavilo mostarsko podjetje »SOKO«, ki se je s pogodbo obvezalo, da bodo dela končana v devetdesetih dneh. Če bo med gradnjo lepo vreme in če SGP Pionir, ki nastopa kot kooperant, ne bo imelo ovir, bodo samopostrežno trgovino odprli čez dva meseca. Paviljon bo imel tudi dovolj prostorno skladišče in hladilno komoro.

Predvidevajo, da bo ta prodajalna ustvarila na mesec 20 milijonov S din prometa, zaposlovala pa bo deset ljudi.

Brusniška pošta v novih prostorih

Sredi novembra se bo brusniška pošta preselila v stavbo kmetijske zadruge, kjer imajo že prostore krajevni urad, krajevna skupnost in druge družbeno-politične organizacije in kjer je tudi ena učilnica osnovne šole.

Kratke iz Straže

GLASBENI POUK V DOMU — V straškem zadružnem domu že nekaj časa poučuje v glasbi tamkajšnje učence glasbeni učitelj iz Novega mesta.

ZELJA ZA DPM — v Straži želijo ustanoviti društvo prijateljev mladine. Pobudniki so se že začeli dogovarjati s prosvetnimi delavci iz Vavte vasi.

POT POPRAVLJAJO — Vaščani Rumanje vasi že nekaj tednov popravljajo eno najslabših poti skozi naselje. Za ta dela so si preskrbeli veliko materiala.

STANOVANJ PRIMANKUJE — V Straži, ki dobiva vsako leto nove priseljence, primanjkuje stanovanj. Menijo, da bi bilo potrebno sezidati še kakšen blok.

Mesto, da je človeka sram!

V Novem mestu bi lahko marsikaj uredili tudi brez milijonov

O čistoči Novega mesta bi se dalo veliko povedati, pa žal vse preveč molčimo. Opažamo, kako malo je našim meščanom — ne vsem — za zunanjo podobo njihovega naselja, hkrati pa smo priče vedno večjemu številu obiskovalcev in gostov iz tujine.

Muzejska ulica je slabo vzdrževana. Kdor gre po njej, se mu pod nogami valijo kamni, kot bi se vzpenjal na Gorjance. Vanjo zaide veliko ljudi, saj sta tu Dolenjski muzej in Dolenjska galerija, ki s svojimi razstavami in zanimivostmi privabljata ne le domače (učence, dijake, ljubitelje likovne in glasbene umetnosti in druge), marveč čedalje bolj tudi tuje obiskovalce. Ta ulica pa slovi tudi po neprijetnih presenečenjih. Kaj rado se zgodi, da dobiš iz tega ali onega okna jabolčni ogrizek v glavo, skozi vrata pa zleti tudi kakšna ciga-

retna ali vžigalična škatla, večkrat pa tudi cigaretni ogorek.

Na Cesti komandanta Staneta je pešec lahko deležen nezaželenih prihe. Stranka, ki stanuje v hišni mansardi, najbrž zliha vodo v žleb, to pa opravi tako nerodno, da pljusne voda na cesto. (Tako prho je dobil tudi pisec teh vrstic.)

Okolica Doma kulture je vedno nasmetena, četudi jo hišnik vsak dan skrbno očisti. Pod zidom pri domu leže odpadki, papir, stare vstopnice za kino in podobna šara, ki ne spada tja. Čečkanje po

zidovih in stebrih, po plakatih in drugih javnih obvestilih ni lepa navada. Citalniška ulica pa je celo postala javno stranišče. Tudi trava in plevel, ki obraščata hiše, ne lepšata mestne podobe. Kaj je hišnemu lastniku tako težko z motiko to odstraniti in vreči na smetišče? Kaj je res treba čakati, da to opravijo komunalni delavci? In kakšen je naravni park Ragov log! Klopki so razbite, na mnogih mestih jih sploh ni, mizic nikjer, kjer pa je še klopca, je okrog nje navlača, da je človeka sram, ko to vidi.

Težka socialna problematika

Osnovna organizacija zveze slepih Novo mesto, ki zajema območje sedmih občin, ima 106 članov. Med temi jih je precej zaposlenih, nekaj upokojenih, velika večina pa prejema socialne podpore.

Na zadnjem občnem zboru, ki je bil v nedeljo, so poudarili zelo pereče vprašanje: socialne podpore, ki jih prejema člani organizacije, namreč ne krijejo osnovnih živ-

ljenjskih potreb. To zadeva še posebno tiste člane, ki potrebujejo pomoč drugih oseb. Z delom organizacije so bili v glavnem zadovoljni. Želeli pa bi več pomoči od širše družbene skupnosti, zlasti kadar gre za pomoč pri uveljavljanju osnovnih življenjskih zahtev.

Na občnem zboru so izvolili novo vodstvo, ki je zaupano Jožetu KLANČARJU. Sd

5000 UR V VODOVODNIH JARKIH

Konji na udarniškem delu pri Grmovljah

Tri vasi pri Škocjanu si napeljujejo vodovod — Vsak dan v oktobru povprečno po 20 ljudi na delu — Traso so vrezovali konji

Več kot 30 Grmovelčanov Zavinku in Grmovljah bo je 26. oktobra dopoldne poimelo vodovod, brž ko bodo glabljal vodovodni jarek na strmini, kakšnih štiristo metrov nad Zavinkom. Pri tem delu so uporabili tudi konje. Kar nenavadno je bilo videti preznjenega vranca, vprežnega v plug, v skoraj meter globokem in širokem jarku. S plugom, ki ga je vlekel par konj, so vrezovali in poglabljali jarek še naprej proti Grmovljam.

Kot skoraj vsak dan, odkar so pričeli delati, je delovišče tudi ta dan obiskal občinski odbornik, predsednik krajevne skupnosti Škocjan in pobudnik ter organizator del Pavle Zupet. Opazovaje marljive Grmovelčane s kraja, od koder je lep razgled proti Škocjanu in okolici, je razlagal:

»Okoli 70 hiš v Stari vasi,

Delo s konji. Dela nenavadno hitro potekajo, kar pa je tudi razumljivo: ljudje bi radi imeli čimprej vodovod tudi v hiši.

V Grmovljah računajo, da bodo izkopavanje jarka končali v nekaj dneh. Potem bodo sezidali rezervoar, ki bo imel dovolj vode tudi v primeru, če bi vodovod iz Grmovelj podaljšali še v kakšen kraj.

ZARES GLOBOKO ORANJE — S konjem gre hitreje, so si rekli Grmovelci, ko so prejšnji teden kopali skoraj meter globok in več kot pol metra širok vodovodni jarek na pobočju nad Zavinkom. Tako globoko do zdaj v teh krajih še niso orali. Delo s konji je bilo prav tako brezplačno. (Foto: Ivan Zoran)

Novomeška kronika

NOVEGA TAJNIKA OBS DUŠANA ZUPANCA je v torek, 31. oktobra, predstavil občinskim uslužbencom podpredsednik občinske skupščine Avgust Avbar.

KOSARICE Z ROZAMI SO PRODAJALI v ponedeljek, torek in sredo dopoldne na Glavnem trgu pred cvetličarno in v cvetličarni, pri kiosku nasproti KZ ob Cesti komandanta Staneta, pri kiosku pred hotelom Metropol in na tržnici.

ZALNE SVEČANOSTI SO BILE v sredo, 1. novembra, na novomeškem in šmihelskem pokopališču. Svečanosti so priredile organizacije Zveze borcev.

FLOČNIKE SO POPRAVILI pred občinskim praznikom na Glavnem trgu vzdolž Ceste komandanta Staneta in drugod.

KNJIGE PO ZNIZANIH CENAH so začeli prejšnji teden prodajati pred prodajalno Mladinske knjige na Glavnem trgu. Leposlovne in druge knjige so bile po 50, 100 in 200 S din.

OBČINSKA KOMISIJA ZA SOLSKO prehrano je 27. oktobra sklicala posvet s predstavniki sol, na katerem so med drugim povedali, da je v prvem nadstropju slaščičarne na Glavnem trgu predvidena dijaška restavracija. Restavracijo naj bi začeli

urejati predvidoma prihodnje leto.

V KANDIJ JAVNA RAZSVETLJAVA večkrat ugasne, prav tako na mostu in na Glavnem trgu. Ljudje negodujejo, temo pa izrabijo avtomobilisti, ki nekontrolirano dirkajo po cestah sem in tja in ogrožajo javnost.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodilo so: Marija Pršina iz Jerebove ulice — dečka, Olga Simič z Ljubljanske ceste 15 — Blaža in Jožica Mrvar s Šmihelske ceste — Boža.

ZIVILSKI TRG JE BIL v PONEDELJEK pa tudi v torek dobro založen. Napredaj so bile razne povrtine, zelenjava, koštanj, fižol, jajca in podobno. Cene se od prejšnjega tedna niso bistveno spremenile. V ponedeljek in torek so na tržnici prodajali tudi vence, šopke, košarice s rožami in drugo cvetje za dan mrtvih.

TV-RADIO

Slavko Petre

Partizanska 7 — tel. 21-597

Premirje v ženski ligi

V ženski republiški rokometni ligi so končali z jesenskim delom tekmovalstva. Dekleta BREŽICE so ponovno blestele in zasluženo »vrgle sidro« na tretjem mestu. Za uspeh zaslužijo iskreno priznanje. Obe moški ekipi sta tokrat klonili. Ribničani so Trboveljčane pestili v prvem delu igre. Kasneje so nekoliko zamenjali strune, pa so jim rudarji zaigrali »knapiško«. Slovejgračani, ki slojijo kot izkušeni strelci, so preizkušali svoje sposobnosti pri vratarju Brežic. Kakor z vsako ekipo, ki ima ni dorasla, so tudi tokrat pospravili Brežičane z precejšnjo zalogo zadetkov. Ta poraz pa ne pomeni neuspeha, ker imajo domačini najboljši napad v ligi. V dolenjskem »plavalno-rokometnem« srečanju ni bilo zmagovalca. Kot kaže, so Grosupeljsani le boljši plavalci od Novomeščanov.

Slovenj Gradec - Brežice 19:9

V predzadnjem kolu moške republiške rokometne lige so Brežičani gostovali v Slovenj Gradcu, kjer so se pomerili s lanskim republičkim prvakom. Enakovredni s domačini so bili le v prvem delu igre, v drugem pa so popolnoma popustili. Za Brežice so igrali: Mars, Rovar, Setinec 2, Kuvica, Avsec 1, Bosina 3, Jurišič, Novak II., Pavlič 3 in Novak I. Gledalce opozarjamo na šafeto Delo-sport, ki bo to nedeljo v Brežicah.

V. P.

Ribnica - Rudar 17:13

V počasni in ne posebno zanimivi tekmi so domači izpustili priložnost, da obračunajo s solidno ekipo Rudarja iz Trbovelj. V prvem delu so domači igralci pokazali dokaj dober rokomet, v drugem delu pa so gostje zlahka zmagali. Za Ribnico so igrali: Kersnič I., Matelič I., Kersnič II., Andolšek, Joras, Mikulčin I., Ponikvar 3, Radič 2 in Glavič.

Krško - Kranj 19:13

Zadnja tekma jesenskega dela rokometnega prvenstva, ki so jo odigrali domači igralci v Krškem.

ODBOJKA

Liga: kocka je padla

To nedeljo so zaključili s tekmovalni v odbojkaških ligah. Novomeščani niso odšli na prvenstveno srečanje v Maribor. Srečali so se doma z odbojkarško ekipo Veteranov, ki so jih v tekmi lela premagali s 3:2. Odbojkarjem z Kočevja je uspel tudi zadnji met. Verjetno so si priborili mesto v višjem republičkem tekmovalstvu, kar pomeni velik uspeh športa v Kočevju. Trebanjci so obračunali s Kamno gorico in zasedli 3. mesto, kar je tudi lep uspeh za dolenjske odbojkarje. Odbojkarji gredo na zimski počitek.

Trebnje - Kamna gorica 3:1

V zadnjem kolu tekmovalstva v republiški odbojkaški ligi je moštvo TVD Partizan iz Trebnjega v privlačni igri v radovijski telovadnici premagalo moštvo Kamne gorice s rezultatom 3:1 (15:5, 18:16, 8:15 15:9).

S tem se je končalo tekmovalstvo, v katerem sta oba dolenjska zastopnika igrala pomembno vlogo. Pravzaprav je škoda, da so prav Trebanjci odšli iz Kočevja dve odlični točki, tako da se do zadnjega kola ni moglo reči, kdo bo prvak v ligi in kdo bo šel v prvo slovensko ligo, kjer bo izpadlo edino dolenjsko moštvo - Novo mesto.

TVD Partizan Trebnje je dosegel 12 zmag in 4 poraze in s prednostjo štirih točk zanesljivo zasedlo tretje mesto. Šele v jesenskem delu se je moštvo zavedelo, da bi lahko poseglo tudi v boj za najvišji naslov, vendar je bilo takrat še pozno.

M. L.

Veterani - Novo mesto 3:2

V soboto popoldne sta se na odbojkaškem igrišču na Luki pomerili ekipi Veteranov in ekipa Novega mesta. V drugi in zelo

je obetala lep rokomet, saj je Kranj drugi na prvenstveni razpredelnici. Partizan je vse svoje moči vložil proti koncu igre in zmagal. Največ zasluga za zmago ima vratar Škoberne, ki je odlično branil. Zmaga je plod dobre igre rokometarjev in podpore številnih gledalcev. Za Partizan so igrali: Škoberne, Kovačič, Arh, Roman 2, Humar 1, Jankovič, R. Iskra 7, Slamnik 2, Sulc 3, Levčar in S. Iskra.

S. I.

Grosuplje - Novo mesto 13:3

V nedeljo so novomeški rokometarji gostovali v Grosupljem. Sodnik je tekmo pri rezultatu 13:3 za domačo ekipo prekinil, ker je bilo igrišče zaradi blata in vode neprimerno za igro.

P.

Kranj - Brežice 19:13

Zadnja nedeljo je bilo na sporedu končno srečanje jesenskega dela ženske republiške lige. Brežičanke so gostovale v Kranju, od koder so odnesle obe točki. Za Brežice so igrali: Božičnik, Bužančič 2, Molan 2, Mišič I. 5, Kolar 3, Mišič II. 2, Engel, Zorko in Slak.

V. P.

Na tradicionalnem teku po ulicah Novega mesta je teklo 32 tekmovalcev, ki so se odlikovali z veliko borbenostjo (Foto: S. Dokl)

NOGOMET

Novomeščani samo do remija

Srečanje zadnjih dveh na nogometni razpredelnici se je končalo z zasluženim delitvijo izkupička. Novomeščani so namreč odšli s Kamničanom dragoceno točko in tako postali »kralji remijeve«, saj imajo kar štiri. Ob tem pa so edini brez zmage! Belokranjci, ki so gostovali v Izoli, so nekoliko prepoceni, »prodali svojo kožo«. Štirje zadetki v njihovi mreži so nekoliko preveč, saj so v prvem delu igre »vrtili« domačine, kakor so hoteli. Tudi oni bolehalo za isto bolezen, niso kot Novomeščani. Znaajo igrati nogomet, ne znajo pa doseči zadetka. V glavnem pa velja pravilo: igra se pozabi, zadetki pa ostanejo. Zlasti je prijetno, če so ti v nasprotnikovi mreži!

Celulozar - Osankarica 2:1

V glavnem srečanju med vodečimi moštvili celjske nogometne podzveze med Osankarico iz Slovenske Bistrice in nogometiški Celulozarja se je končalo z zasluženim zmago Krčanov z 2:1. Ze v prvem delu igre sta domača igralca Klinar in Sianojevič povedla Celulozarja v vodstvo 2:0. V drugem delu igre pa je srednji napadalec gostov zmanjšal rezultat na 2:1, ki se ni spremenil do konca tekme. Pri domačih so se posebno izkazali Rabič, Zorko in Krstič, kakor tudi vratar Vukočič, ki je branil dva zelo močna udarca.

v. n.

Rog - Novo mesto 1:3

Nogometno srečanje med ekipo Roga iz Kočevja in mladinci Novega mesta se je končalo z zmago gostov. Zmaga mladincev Novega mesta je zaslužena. Odlikovala se je vsa ekipa in zaslužila pohvalo.

J. M.

Brežice - Štore 5:1

Pred maloštevilnim občinstvom so nogometiški Brežice v nedeljo dosegli že peto zaporedno zmago. Najboljši pri domačih je bil Belko, ostali pa so bili povprečni. Tokrat je Djokič dosegel 4 zadetke, enega pa Kandič.

V. P.

ATLETIKA

Drviš in K. Močnik zmagala

Na letošnjem tradicionalnem teku po ulicah Novega mesta je nastopilo 32 tekmovalcev iz Kočevja, Trbovelj, Novega mesta in JLA. Tok je bil kljub slabemu vremenu zanimiv. Pri moških je proti pričakovanju zmagal Stjepan Drviš (JLA), pri dekletih pa kot po navadi Novomeščanka Katja Močnik.

Moški 1000 m: 1. Stjepan Drviš (JLA), 2. Metod Žušek (Kočevje), 3. Tone Medvešek (Trbovelje). Ženske 500 m: 1. Katja Močnik (Novo mesto), 2. Marija Bratkovič (šola za zdravstvene delavce), 3. Marjeta Martinčič (gimn. Novo mesto).

Kočevje zmagalo v šahu

V nedeljo je bil v Novem mestu šahovski povratni dvoboj med ekipama Kočevja in Novega mesta. Tekmovalci so igrali na sedmih deskah. Zmagala je ekipa Kočevja s 26,5:22,5. Za Kočevje so nastopili: Ivič 5,5, Cimer 4,5, Kaničnik 4, Zupane 3,5, Fraznik 3, Obradović in Gornik 3, za Novo mesto pa: Penko 6, Šunjič 6, Šporar 4, Nagel 3, Sitar 2, Stokanovič 1,5 in Hrovatič.

Po končanem dvoboju so se igralci obeh ekip pomerili še v brzoturnirju. Med dvajsetimi igralci je zmagal Ivič.

Vrstni red: Ivič 16,5, Penko 15,5, Šunjič 15, Nagel 14, Šporar in Cimer 13,5.

JP.

Za najboljše tekmovalce so podelili praktične nagrade »Novoteks«, »Krkac« in »Laboda«.

sd

Športni dan v Črnomlju

V oktobru so na poklicni šoli v Črnomlju priredili prvi športni dan. Na programu je bilo atletsko tekmovalstvo. Rezultati tekmovalstva: 100 m: 1. Persič 14,7, 700 m: Mihelič 2.05,0; 1000 m: Brinc 2.50,9; daljina: Zarkovič 4.90 m in višina: Palčič 1.60 m.

J. D.

Športni dan TSS Krško

Na srednji tehnični šoli v Krškem je bilo organizirano prvenstvo šole v atletiki. Vsak dijak je sodeloval v dveh panogah. Ekipno je zmagal 4. razred. Rezultati tekmovalstva: 100 m: 1. Medvešek 12,0; 300 m: Medvešek 37,9; krogi: Pečar 13,10; daljina: Kokalj 5,80; višina: Kokalj 1,63.

S. I.

Loka zmagovalca v balinanju

Balinarski klub Pionir je organiziral na Luki v počastitev občinskega praznika in 20-letnice podjetja balinarski turnir. Na njem so sodelovali novomeški klubi Loka, Zelezničar, Pionir in Celulozar iz Krškega.

V srečanju za prvo mesto je Loka premagala Zelezničarja, Celulozar pa Pionirja s 13:12. Za zmagovito ekipo so nastopili Šturm, Cvar, Škerlj in Zupančič.

(en)

Kje in kdo to nedeljo?

V drugi slovenski nogometni ligi se bosta srečala Bela krajina in Piran ter Nanos in Novo mesto. — V moški republiški rokometni ligi bo Slovan iz Ljubljane imel v gosteh Ribnico, Brežice pa plujsko Dravo. — V ljubljanski conški rokometni ligi se bodo srečali: Olimpija-Ljubljana: Krmelj, Duplje: Krško, Novo mesto: Medvode in Sentvid: Grosuplje.

KEGLJANJE

PIONIR prvi

Prvo mesto v kegljaški ligi Novega mesta je osvojila ekipa PIONIRJA, ki je zbrala 14 točk. Enako število točk je dosegel tudi KK Vseh devet, vendar je odločala razlika podrtih kegljev. V drugi ekipni sta dosegla Toplice in Krka po 12 točk, prvo mesto je zaradi boljše razlike osvojil KK Toplice, ki bo prihodnje leto tekmoval v višjem tekmovalstvu.

J. M.

Drugo mesto za kegljačice

V Ljubljani je bilo preteklo nedeljo republiško kegljaško prvenstvo za ženske dvojice, ki je bilo tudi obenem kvalifikacijsko tekmovalstvo za državno prvenstvo v Slavonskem Brodu. Odlično sta se uvrstili kegljačici Kočevja Andolškova (410 kegljev) in Šercerjeva (384 kegljev) na drugo mesto. Par Ščap in Potočnik je zasedel 12. mesto.

A. A.

Zmage favoritov

V 3. in 4. kolu kegljaške lige so se srečali favoriti in vodeli v medsebojnih igrah.

Rezultati v A skupini: Starih devet: Pionir 355:474, Zelezničar: Vseh devet 452:467, Sentjerne: Luknja 344:418, Vseh devet: Pionir 450:516, Zelezničar: Starih devet 461:288, Luknja: Vseh devet 432:457, Vodijo Vseh devet, Pionir in Zelezničar s po 12 točkami. Rezultati v B skupini: Toplice: Bolnišnica 353:335, Elektro: Krka 0:50, Krka: Iskra 373:377, Bolnišnica: Elektro 50:0, Vodijo Toplice in Krka s po 12 točkami.

JM

Izberimo športnika Dolenjske!

Pred koncem leta bomo objavili tradicionalno anketo za izbor »športnika Dolenjske« v letu 1967. Dragi bralci, vsak teden vas bomo v našem listu spomnili na najpomembnejše dosežke naših športnikov, da se boste lažje odločili, ko boste izpolnili anketo. Tako vam želimo pomagati, nikakor pa nimamo namena vplivati na vašo odločitev.

Marjan Špilar

Telesnovzgojni učitelj Marjan Špilar iz Novega mesta je v preteklem letu dosegel nekaj lepih uspehov. Kot član državne reprezentance je v metu kopja dosegel največji uspeh na mednarodnem atletskem dvoboju v reprezentanci Svace v Celju - osvojil je prvo mesto. Orodje je vrغل nad 71 m daleč. Takšen met je še večkrat ponovil. Da se ni poškodoval, bi verjetno orodje letelo tudi več kot 75 metrov.

Marjan prenaša svoje izkušnje tudi na mlajše atlete in dosega z njimi izredne uspehe. Kot tekmovalca celjskega Kladi-varja v prijateljskih srečanjih nastopa za barve Novega mesta in Dolenjske.

MARJAN ŠPILAR

V nedeljo dopoldne so v sindikalnem domu v Novem mestu podelili priznanja športnikom iz delovnih organizacij, ki so tekmovali na letošnjih športnih igrah. Na sliki vodje zmagovitega ekip (od leve proti desni): JANKO GOLES (NOVOLES), MARJAN GREGORČIČ (KRKA) in MILAN MATJAŠIČ (PIONIR).

(Foto: S. Dokl)

KRI KIREŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Milka Janežič, Vera Gričar, dr. Dragan Zatežič, dr. Ivo Podgajec in Vida Kren, člani kolektiva zdravstvenega doma Novo mesto; dr. Zeljko Sribar in Marjan Cesar, člana kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Alfons Čučnik, član kolektiva Hmeljnik, Novo mesto; Marija Dolenjskec in Lado Unetič, člana kolektiva PTT Novo mesto; Zinka Jarc, Kosića Virant in Franc Kotnik, člani kolektiva občinske skupščine Novo mesto; Dragica Perić, Karel Bartolj in Vinko Dragman, člani kolektiva osnovne šole Katje Rupena, Novo mesto; Ludvik Kebe, član kolektiva zavoda za zaposlovanje delavcev Novo mesto; Viktor Kranjc, upokojenec iz Novega mesta; Ivan Campa, upokojenec iz Novega mesta; Jožica Klajder in Anica Janko, člani kolektiva centra za socialno delo Novo mesto; Marija Gršič, upokojenka iz Metlike; Alojz Čajko, Jože Princ, Jože Senica in Franc Murn, člani kolektiva Iskra, Žužemberk; Janca Beljka, član kolektiva ŽTP Novo mesto; Franc Beg in Stane Hren, člana kolektiva Elia, Novo mesto; tni Jože Kure, član kolektiva GG Novo mesto; Pepca Galje in Franc Kuplenik, člana kolektiva Novotek, Novo mesto.

Spolne bolezni

V vsakem časopisu že beremo o naraščanju spolnih bolezni. Vzroki za ponovno razširjanje že skoraj zatrtih bolezni prav gotovo niso samo eni, pač pa gre za skupino vzrokov, od katerih vplivajo nekateri v določenih okoliščinah bolj, drugi pa manj. Ni moj namen spuščati se v razpravljanje o tem pojavu, dovolj bo, če omenim hiter razvoj prometa, večji prihod tujcev v naše kraje, alkoholizem, nepravilno pojmovanje spolne sproščenosti, negativen vpliv zanemarjene vzgoje mladih ljudi itd. O vsem tem se v zadnjem času povsod dosti piše.

V naših krajih sicer nastopajo štiri vrste spolnih bolezni, vendar dveh praktično ni. Zato se bomo zadržali pri kapavici in sifilisu, ki sta najbolj pogostna in ki ju je vedno več. Kapavica je veliko več kot sifilis, vendar sta obe bolezni v porastu, če primerjamo število obolenj zadnjih let.

Kapavica ali gonoreja povzroči pri moškem po dveh do desetih dneh po okužbi gnojenje sečne cevi. Bolnik opazi gnojen izcedek, posebno zjutraj, pri opravljanju potrebe pa ga sečna cev močno peče. Pri ženi lahko obole žleze ob vrodu v nožnico, pa tudi notranja rodila. Seveda se lahko tudi pri moškem vnetje razširi v spolne žleze, v takem primeru ima bolnik vročino. Povzročitelj bolezni je okrogla klica, gonokok, ki ga lepo vidimo pod drobnogledom, če pregledamo bolnikov gnoj. Kdor se noče zdraviti, se mu lahko vnetje spremeni v kronično, ker se gnojenje vsidra v razna kotička spolnih organov, odkoder okužba neprestano grozi. Brez zdravljenja zapusti bolezen je navadno hitro, ozdravljenje popolno, če zdravnik poišče je navadno hitro, ozdravljenje popolno, če bolnik poišče zdravnika pravočasno. Pri kronični obliki pa posledice pač ostanejo, čeprav bolezni ni več.

Sifilis ali lues povzroča posebna svedrastva klica, spiriheta palida. Tudi to klico si lahko ogledamo pod drobnogledom. Deset dni do tri tedne po okužbi se pojavi na spolovilu ali v bližini izpuščaj ali ranica, ki ima trde robove, je navadno ovalne oblike in v velikosti graha, se sveti kakor mast, in kar je zelo značilno, ne boli. To velja za oba spola, za moške in za ženske. Ta ranica se počasi zazdravi. Približno šesti teden pa se začne drugi stadij bolezni: najprej zatečejo krajevne bezgavke, pojavi se poseben izpuščaj. Tudi zatečene bezgavke niso boleče in se nikdar ne zagnoje. Navadno potem zatečejo vse bezgavke, ki jih moremo otipati. Izpuščaj je podoben tištemu pri kozah ali ošpicah. Ta doba sifilisa traja do štirih let, pozneje pa se razvije tretji stadij, ki nastopi lahko dve leti po okužbi, lahko pa šele čez 15 let, pa seveda vse vmesno dobo tudi. Povzročitelj so sedaj izginili iz kože v notranjost telesa. Nastanejo večje ali manjše mrtvine tkiv, od velikosti pšeničnega zrna pa do velikosti kurjega jajca ali še celo večje. Ker so prožne kot kavčuk, zmehčano mr. ali še celo večje. Ker so podobno tekočemu kavčuku, jim pravimo gume. Taka guma spremeni vsako tkivo, ki ga napade, v mrtvino, ga uniči. Pozneje se lahko razvije še uničenje možganskega tkiva in hrbtenjače. Tedaj govorimo o sifilitičnem ohromevanju z okvaro duševnosti in o sušenju hrbtenjače.

V vsakem primeru je zdravljenje sifilisa dolgotrajno, in če bolnik ni prišel k zdravniku pravi čas, tudi lahko zamujeno. Vsaj popolnoma odpraviti razdejanje, ki ga je bolezen povzročila v telesu, ni več mogoče. Ker se zaradi okužbe razvije v krvnem serumu posebna snov, je dokazovanje in kontrola bolezni sorazmerno lahka. Bolezen ne povzroča jalovosti, zato imajo lahko sifilitični starši otroke, in so se z boleznijo rodili. Pri takih otrocih se razvije seveda le drugi stadij in potem naprej.

Brez dvoma je zdravljenje spolnih bolezni nujno, še več po zakonu obvezno. Oboleni se zdravijo v posebnih oddelkih zdravstvenih domov, v dispanzerjih za spolne bolezni. Tajnost obolenja je seveda zadržana.

H koncu še to: spolne bolezni se prenašajo s spolnim ob-
čevanjem z okuženo osebo, izredno redko pa tudi drugače.

Dr. Božo Oblak

Kuharske bukvice

Ocvrti krompirjevi rogljički

Speci ga kakor navaden kruh.

Napravi iz krompirjevega testa majhne rogljičke ali kletelke, jih pavaljaj v raztepenem jajcu in kruhovih drobtinah in ocvrti na masti.

Krompirjeve polpete

Iz testa, ki je namenjeno za štruklje, lahko napravimo tudi polpete ali hlebčke in jih spečemo na bolj obilni masti na obe strani lepo rumeno. Med testo vmešamo lahko tudi drobno sesekljane ostanke raznega mesa. Če ga prepražimo s čebulo in česnom ter peteršiljem na masti, iz tega in krompirjevega testa oblikujemo nedežne in jih spečemo na masti, olju ali maslu.

Krompirjev kruh

Vzemi pol litra bele moke, 2 dkg kvasa in osem debelih olupljenih krompirjev. Skuhaj, ohladi in nastrgaj. Iz mešanice: sol, janež, dva rumenjaka, eno celo jajce in 14 dkg raztopljenega surovega masla zgneti testo in ga pusti shajati. Potem ga še enkrat premesi in pusti v štručnici ponovno shajati.

Krompirjevi zrezki

Nareži iz prst debelega krompirjevega testa za otroško ped velike četverkotnike, ki jih po sredi dvakrat narežeš s koleščkom za testo kakor flancate. Speci jih na masti, da bodo na obeh straneh lepo rumeni.

KROMPIRJEVI SVALJKI

Krompirjevo testo zvaljaj z roko v daljše, za prst debele klóbace, ki jih potem narežeš za dolžino prsta. Skuhaj jih v slanem kroupu in dobro ocede ter preplakni z mrzlo vodo. Potem jih malo prepeci na masti z nekaj žlicami kruhovih drobtin.

KROMPIRJEVA POTICA

Napravi krompirjevo testo in ga razvaljaj. Potresi ga z ocvrtimi in prepraženimi kruhovimi drobtinami. Nato zvij testo v potico. Deni jo v pekačo, z mastjo pomazano, in speci v pečici. Takšno potico jemo toplo.

PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 32

POVEČUJE OBRETI ZA DEVIZNE RAČUNE OBČANOV:

- za vloge na vpogled od 4 % na 6 % (4 % v devizah in 2 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 13 mesecev od 6 % na 7 % (6 % v devizah in 1 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 24 mesecev na 7,5 % (6 % v devizah in 1,5 % v dinarjih)

Vsa vplačila in izplačila z deviznega računa izvršuje banka brezplačno.

Obresti za hranilne vloge: - vloge na vpogled

- 6,25 %

- vezane vloge preko 13 mesecev

- 7 %

- vezane vloge preko 24 mesecev

- 7,5 %

Vsak vlagatelj pri naši banki, ki ima hranilno vlogo v višini Ndin 1.000,00 ali več, je zavarovan za primer nezgode.

Vabimo vas, da nas obiščete v naši banki v Ljubljani, Titova 32, kjer vam bomo posredovali podrobnejše informacije o varčevanju, deviznih računih in drugem.

PREKINITEV NOSEČNOSTI JE MEDICINSKI UKREP V KORIST NOSEČNICE, ZANJO MORAJA OBSTAJATI DOLOČENE MEDICINSKE, SOCIALNE OZIROMA PRAVNE INDIKACIJE

Kdaj dovoliti splav?

Pričakujemo temeljni zakon o pogojih za prekinitev nosečnosti

Nič novega ne bomo odkrili, če povemo, da so splavi zelo pereč družbeni problem pri nas. Ponekod pride na en porod kar dva splava. Splavi so veljali družbo v Sloveniji samo v letu 1965 pet milijonov N din. Veliki nevarnosti za zdravje in celo življenje prizadetih žena se pridružuje še velika družbena škoda zaradi invalidnosti in zmanjšane delovne sposobnosti mnogih žena, kar je lahko dolgotrajna posledica splavov, in končno tudi njihov vpliv na našo populacijsko perspektivo.

Toda kljub tako velikemu družbenemu pomenu ureja to vprašanje za zdaj samo uredba o pogojih in postopku za dovolitev splava (Ur. list, FLRJ 9/60). Le-ta določa, kdaj se splav lahko dovoli, kakšen je postopek za dovolitev, katere so pristojne ustanove itd. Uredba pravi med drugim, da se splav lahko dovoli:

- kadar se z zdravniško znanostjo ugotovi, da drugače ni mogoče rešiti ženske življenja ali odvrti nujne škode njenemu zdravju med nosečnostjo, porodom ali po porodu;

- kadar se da z zdravniško znanostjo sklepati, da se bo zaradi bolezni staršev rodil otrok s hudimi telesnimi ali duševnimi hribami;

- kadar je nosečnost posledica določenih kaznivih dejanj;

- kadar se da utemeljeno pričakovati, da bi zašla noseča ženska zaradi otrokovega rojstva v hude osebnostne, družinske ali gnotne razmere, ki jih ni mogoče drugače odvrniti.

jih lahko ureja samo zakon. Poleg tega je po mnenju zveznega izvršnega sveta potrebno urediti s takim zakonom še nekatera druga vprašanja, ki so se pojavila ob uporabi sedanje uredbe.

Osnovna izhodišča, po katerih naj bi budoči zakon dovoljeval prekinitev nosečnosti, naj bi bila podobna kot v uredbi: prekinitev nosečnosti je medicinski ukrep v korist nosečnice, zanjo morajo obstajati določene medicinske, socialne oziroma pravne indikacije; prekinitev nosečnosti določa ustrezni organ po predpisanem postopku.

V predlogu je rečeno, naj bi ta zakon dovoljeval prekinitev nosečnosti v primeru, če to zahtevajo medicinske indikacije in če bi nosečnica zaradi rojstva otroka zašla v hude osebnostne, družinske ali materialne razmere.

Tudi predlog za novi zakon vsebuje obveznost zdravstvenih in drugih delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito matere in otroka, da v okviru svojih pravic in možnosti opozarjajo noseče ženske na možnost in metode, preprečevanja nezaželene nosečnosti in na škodljive posledice, ki lahko nastanejo pri prekinitvi nosečnosti. Podobno določilo ima 14 člen prej omenjene uredbe.

Kontracepcijo v zakon!

Menimo, da bi moral novi zakon ravno tej preventivni posvetiti največjo pozornost. Če se ne bo mogel spuščati v podrobnosti, pa naj vsaj za veže republiško zakonodajo da se podrobneje ukvarja s tem. Kontracepcija, ki je dolžna pri nas mnoge polemike, se še ni mogla razviti tako na široko, kot bi želeli (kajti sicer se ne bi ukvarjali s tolikšnim številom splavov), in nujno terja tudi učinkovito pravno podporo. Toda ta podpora naj ne bo le v tem, da kontracepcijo uredba vprašanja, ki

skušamo zagotoviti predvsem obvezne materialne osnove pa tudi najbolj učinkovite organizacijske oblike. K. L.

Požar pri Starih žagah

18. oktobra zvečer je začelo goreti v gospodarskem poslopju Jožeta Cerneta na Novi gori pri Starih žagah. Zgoreli so moped in nekateri drugi predmeti, vredni okoli 1.500 N din. Cernetovi so ogenj kmalu opazili in ga pogasili. V preiskavi so dognali, da sta požar zanetila mladoletna R. P. iz Starih žag in B. Š. z Malega Riglja. V Cernetovo poslopje sta prišla zato, da bi iz mope-da vzela bencin. Ker sta svetila ž vžigalnikom, se je bencin pri pretakanju vnel.

Volan vašega avtomobila ne bo več tresel — vožnja bo varna in udobna!

To pa le potem, ko boste zaupali

uravnateženje koles

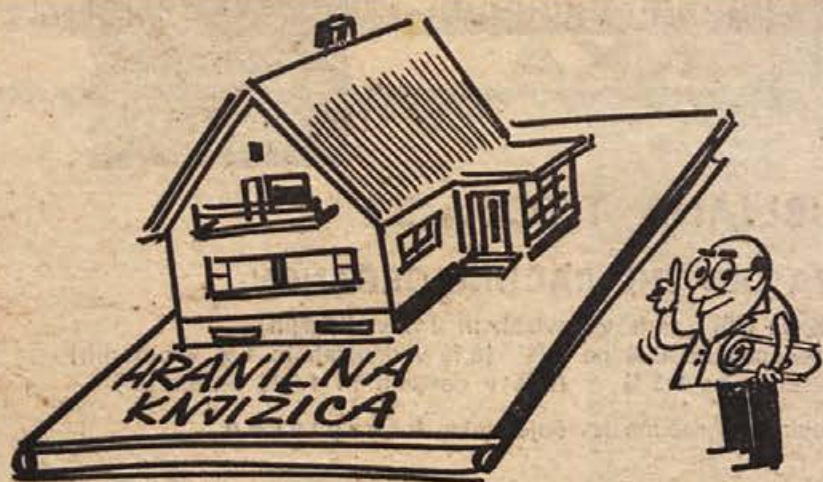
avtomehanični delavnici

SGP „PIONIR“

v NOVEM MESTU

ki bo delo opravila NA NAJNOVEJŠEM avtomatičnem stroju HPA!

- delo za eno kolo samo 5 Ndin
- uteži: 1 kos 2 Ndin

Gradbenik Pepe pravi: najsolidnejši temelj za novo hišo je
hranilna knjižica

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO!

Dobite jo v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in v Metliki ter pri vseh poštah na področju teh občin!

Vsak pameten človek, ne le gradbenik Pepe, pa pravi po 1. avgustu 1967 tudi tole:

»Zdaj se še posebno izplača varčevati v domačem denarnem zavodu! Obresti za navadne vloge so povečane na 6,50%, za vezane vloge pa celo do 8%!«

IN NIKAR NE POZABITE: Dolenjska banka in hranilnica zelo ugodno obrestuje tudi vaše vloge na deviznem računu — od 4 do 6% na leto!

130.000 ljudi prebere Vaš oglas v **Dolenjskem listu**

Za sodoben
okus...

Izključni proizvajalec
v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

Komisija za delovna razmerja trgovskega
podjetja na debelo in drobno

„DOLENJKA“

Novo mesto

O B J A V L J A

za prodajalno »STRAŽA« v Gornji
Straži

prosta delovna mesta:

1. poslovodje
2. dveh prodajalcev

Pogoji:

pod 1. VKD trgovske stroke s 5 leti prakse ali
KD trgovske stroke s 3 leti prakse;

pod 2. KD trgovske stroke (živilska ali mešana).
Na prosta delovna mesta se sprejmejo delavci za
nedoločen čas, razen na eno delovno mesto pod 2.,
ki se sprejme za določen čas.

Za vsa prosta delovna mesta je določeno poizkusno
delo.

Rok za vlaganje prijav je 8 dni od dneva objave.

ŽIVILSKI KOMBINAT

ŽITO Ljubljana,

ŠMARTINSKA 154

IN

PEKARNA TREBNJE

NA DOLENJSKEM

o b v e š č a t a

vse poslovne stranke, da se je pekar-
na Trebnje s 1. oktobrom 1967 pripo-
jila k živilskemu kombinatu »ŽITO«,
Ljubljana, in bo poslovala odslej kot

ŽITO Ljubljana,

DELOVNA ENOTA PEKARNA TREBNJE

Vse poslovne stranke naprošamo, da odslej naka-
zujejo svoje obveznosti do pripojene pekarnice na
žiro račun kombinata »ŽITO« pri NB Ljubljana
št. 501-1-161/1.

Cenjenim strankam se priporočamo za nadaljnje
uspešno poslovno sodelovanje.

»ŽITO«, LJUBLJANA

KMETIJSKA ŠOLA GRM,
Novo mesto

p r i r e j a

**šolo za mlade
kmetovalce**

Rok za prijave je do 15. novembra 1967.

Pogoji: kandidati morajo imeti opravljenih vsaj
6 razredov osnovne šole.

Pisni prijavi priložite zadnje šolsko spričevalo
in kolek za 50 Sdin.

Šola bo trajala 2 leti, pouk pa bo samo v zimskih
mesecih.

Podrobnejše informacije dobite na šoli in v 43. šte-
vilki DOLENJSKEGA LISTA.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih
sredstev pri

Cestnem podjetju v Novem mestu
razpisuje

LICITACIJSKO PRODAJO za:

izključna cena:

1. osebni avto ZASTAVA 1300,
letnik 1965, v voznem stanju,
z radioaparatom 20.000 Ndin

2. dva poltovorna avtomobila
IMV-KURIR,
nevozna po 4.000 Ndin

3. ŽELEZNO BLAGAJNO 600 Ndin

Prodaja bo v ponedeljek, 13. novembra 1967, v
Stranskih obratih Cestnega podjetja v Novem mestu,
v Bučni vasi; pričetek ob 9. uri. Vsi zainteresirani mo-
rajo pred pričetkom licitacije plačati kavcijo v viši-
ni 10% od izključne cene, oziroma predložiti blanco
barirani ček. Kupnino in 20 odst. prometnega davka
mora kupec plačati takoj po licitaciji. Ogled pred-
metov je mogoč vsak dan od 6. do 14. ure v prostori-
h uprave podjetja oziroma v Stranskih obratih
podjetja v Bučni vasi.

Informacije dobite po telefonu: Novo mesto 21-571
ali 21-085.

POZIV

Delovne in druge organizacije ter občane pozivamo,
da do 10. novembra 1967 prijavijo pri pristojnih kra-
jevnih uradih, v Novem mestu pa v sprejemni pi-
sarni uprave občinske skupščine škodo, ki jim jo
je povzročila Jugoslovanska ljudska armada s svo-
jimi vajami v času od 12. do 31. oktobra 1967.

Prijav, vloženih po 10. novembru 1967, pristojni
organi ne bodo obravnavali.

Številka: 8-01/63-2

Datum: 30. 10. 1967.

**Oddelek za upravno-pravne
zadeve občinske skupščine
Novo mesto**

Kmetijska zadruga Trebnje

razpisuje v nedeljo, 5. novembra 1967,

licitacijo

za naslednja osnovna sredstva:

Stanovanjska hiša Trebnje 35

— ob 8. uri

**Del gradbene parcele št. 1734/1 k. o.
Mirna**

— ob 10. uri

**Del gradbene parcele št. 1009/1 k. o.
Medvedje selo**

— ob 9. uri

**Gospodarsko poslopje — hlev v Šent-
rupertu**

— ob 11. uri

Licitacije bodo na kraju samem.

**Za mlatilnico, traktor »Zadrugar« in
kosilnico BCS**

bo licitacija v Mokronogu ob 12. uri.

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

razpisuje

na podlagi sklepov seje z dne 29. 6. in 24. 8.
1967, v zvezi z določili zakona o prometu
z zemljišči in stavbami

JAVNO DRAŽBO

za prodajo:

1. poslovne zgradbe KU Cerklje ob Krki
št. 26 s funkcionalnim zemljiščem in
drvarnico.

Izključna cena znaša 56.800,— Ndin;

2. treh stavbišč za gradnjo enodružin-
skih stanovanjskih hiš v k. o. Cerklje
(pri KU), vsaka parcela v približni
izmeri 7 a.

Izključna cena za 1 m² stavbišča je 10,— Ndin;

3. stanovanjsko-poslovne zgradbe na Ča-
težu ob Savi št. 33 (KU — ob avto
cesti) s pripadajočim zemljiščem.

Izključna cena znaša 130.000,— Ndin.

Dražba bo 14. novembra 1967 ob 8. uri pri KU
Cerklje št. 26 za nepremičnine pod 1. in 2.; ob 11.
uri pri KU Čatež ob Savi za nepremičnine pod 3.
Vsak dražitelj mora ob pričetku dražbe položiti
10-odst. varščino v gotovini.

Obširnejše podatke o javni dražbi lahko dobe inte-
resenti pri premoženjsko-pravni službi občinske skup-
ščine Brežice, soba št. 23.

Oddelek za gospodarsko-upravne zadeve

labod
NOVO MESTO

**Najkvalitetnejše moške in otroške
srajce v modernih deseni in krojih!**

„Zdaj ga bom pa ubil!“

Stepla sta se najprej v gostilni, potem pred domačo hišo in končno še v zdravstvenem domu

Vsa zadeva se ni popolnoma raziskana, saj so zaslizane le nekatere priče, zato bomo podrobne podatke o obeh udeležencih krvavega pretepa izpustili. A. Z. je ondan pil v neki gostilni v okolici Kočevja. V gostilno je prišel F. I. in mu zabrusil:

— Tebe so pa takrat premalo nabunkali. Nisi vreden drugega, kot da bi te ubili.

— To tebe nič ne briga. Pojdi stran! — mu je vrnil A. Z. Ker besede niso pomagale, se je A. Z. celo presedel k drugi mizi.

F. I. pa je prišel za njim in ga udaril po obrazu. Potem se je začel ravs brez priče, ker je gostilničarka zbežala. Ko se je po nekaj minutah vrnila, sta se onadva še tepla v veži, ki je bila že vsa krvava in pretepača seveda tudi.

Gostilničarka, ki je premagala prvi strah, je zgrabila F. I. za ovratnik in ga potegnila na dvorišče ter zaklenila vrata.

F. I. se zdaj ni mogel več tepsti z A. Z., zato se je spravil nad njegovo golemo, ki je bilo zunaj, in ga krepko obrcal, metal ob tla, končno pa ga je pustil uničenega sredi ceste. Potem je dejal:

— Zdaj pa grem pred stanovanje A. Z. Počakal ga bom in ubil!

V neki drovarnici je vzel kol ali morda sekuro (ne ve se še, kaj je bilo) in napadel A. Z., ko se je ta vračal proti domu. A. Z. je dobil le en udarec, potem pa je ušel v svoje stanovanje.

Pri sosedih je potem F. I. jemal sekire in nože, da bo šel nad A. Z., vendar so mu nevarna orodja vaščani sproti jemali iz rok. Medtem je nekdo obvestil miličnike, ki so oba strpali v vmarico, seveda vsakega v svoj prostor.

A. Z. so miličniki pustili v zdravstvenem domu, F. I. pa odpeljali na postajo milice. Se prej so naročili dežurni bolniški sestri, naj pošlje po F. I. šele ko bo A. Z. zapustil zdravstveni dom. No, potem je res prišel rešilni avto in pripeljal F. I. Vendar prežgodaj! A. Z. je bil še v zdravstvenem domu. Ko sta se zagledala, se je spet začel pretep in miličniki so morali ponovno posredovati.

Miličniki bodo zadevo še raziskali in predali krivca sodniku za prekrške ali celo tožilcu.

Na Gor. Kamencah uboj

13. oktobra je na kirurškem oddelku v novomeški bolnišnici umrl Anton Medved, 40, iz Gor. Kamenc pri Novem mestu. Medved je podlegel poškodbam, ki jih je dobil v noči od 8. na 9. oktober.

9. oktobra okoli 8. ure so Medveda našli hudo poškodovanega na tleh pred njegovo hišo in ga odpeljali v bolnišnico. Glede na poškodbe in okoliščine menijo, da je bil Medved napaden. Tako sodijo tudi sosedje. Preiskava se nadaljuje.

Požig na Dolžu

18. oktobra okoli 19.30 je na Dolžu gorel vinski hram Franca Lukšiča iz Iglenika. Škodo so ocenili na 700.000 S din. Menijo, da gre za požig.

Obsojen, ker je žalil JLA

Franc Kuhelj je v dobriški gostilni sramotil in žalil oficirja JLA

Okrožno sodišče v Novem mestu je pred kratkim obsodilo na 4 mesece zapore, pogojno za dve leti, Franca Kuhelja, ključavničarja iz Ljubljane, ki je začasno na delu v Nemčiji.

13. julija zvečer je namreč vinjen prišel v dobriško gostilno »Skrjaneca« in ko je videl tam rezervnega poroč-

Grdo je izkoristil gostoljubje

Husein Bečić je v Krškem okradel svoja rojaka

Zaradi velike tatvine v Krškem se je moral pred kratkim zagovarjati pred novomeškim okrožnim sodiščem Husein Bečić iz okolice Tuzle, delavec brez zaposlitve,

Ukradel 314 tisočakov

20. oktobra dopoldne je neznanec vdrl v stanovanje Cite Gorenc, podnajemnice v hiši Ignaca Rabzela v Dobravi pri Škocjanu. Poiskal je skrite ključke, prišel v sobo, s silo odprl omaro in iz nje vzel 314.000 S din.

ki je bil že nekajkrat kaznovan zaradi kaznivih dejanj zoper imovino.

Ceprav je pred senatom trdil, da Krškega še nikoli ni videl in da je potoval skozi Slavonijo le k vojakom, je bila veriga dokazov o njegovi krivdi sklenjena.

Ugotovljeno je bilo, da je obtoženec lani jeseni pripotoval v Krško, kjer ga je spravil na prenočevanje v Pionirjev samski dom v Reki rojak Letić, ki ga je priporočil upravi kot rojaka. Po nekaj dneh bivanja v Pionirjevem domu pa je Bečić 13.

novembra lani vlomil v zaklenjeno dvokrilno garderobno omaro ter vzel iz nje moške hlače, 2 srajci in športno torbo (vredno okoli 20.000 S din), last Save Letića, ter 8600 dinarjev, 2 perlon srajci, čevlje in suknjič (v vrednosti 26.000 S din) na škodo Avdića Halida.

Okrožno sodišče v Novem mestu je obtoženca spoznalo za krivega in ga obsodilo na 1 leto in 3 mesece zapore, oškodovancema pa mora razen tega povrniti vrednost za ukradene stvari. Sodišče ni našlo v prid Bečiću nobenih olajševalnih okoliščin.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 5. NOVEMBRA

9.35 POROČILA (Ljubljana)
9.40 NA OBISKU V SLOVENSKE BENEČIJE — oddaja narodno zabavno glasbe (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Zagreb)
10.45 NE CRNO, NE BELO — oddaja za otroke (Beograd)
11.30 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serijski film (Ljubljana)
12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (Zagreb)
16.00 SLOVENSKE ANSAMBLI TEKMUJEJO — javna radijska oddaja (Ljubljana)
17.15 CLOVEK S FILMSKO KAMERO — vzhodnonemški dokumentarni film (Ljubljana)
19.10 DOLGO, VROČE, POLETJE — serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIK CAK (Ljubljana)
20.50 ZABAVNO-GLASBENA ODDAJA (Beograd)
21.50 Ivo Andrić: MOST NA DRINI — oddaja st. Sarajeva — (Ljubljana)
22.05 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

PONED., 6. NOVEMBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.40 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRABE (Beograd)
11.40 LEPOTA IN ZDRAVJE MOJH ZOB — TV v soli (Ljubljana)
14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.50 RUSCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.55 POROČILA (Zagreb)
17.10 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
17.25 RISANKE (Zagreb)
17.40 KJE JE, KAJ JE — oddaja za otroke (Beograd)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.30 ZADNJI DAN, PRVI DAN — poljski serijski film (Ljubljana)
19.00 PORTRIT PROF. ING. OL RILA JEGLIČA (Ljubljana)
19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (Beograd)
19.40 ZBORI SAMOUPRAVLJAVCEV — aktualna tema (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.25 KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE — prenos iz športne dvorane Tivoli (Ljubljana)
21.40 GREH — kulturni film (Ljubljana)
22.05 POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 7. NOVEMBRA

11.00 SLOVENSKA SEJA OB 50. LETNICI OKTOBRISKE REVOLUCIJE (Beograd)
16.30 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
16.40 PRENOS PARADE OB 50. LETNICI OKTOBRISKE REVOLUCIJE IZ MOSKVE — (Ljubljana)
18.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
19.25 POZDRAV Z AUBORE — prenos iz Leningrada (Inter-vizija)
19.45 CIK CAK (Ljubljana)
19.55 ODMEV OKTOBRA V SLOVENSKEM LEPOSLOVJU — (Ljubljana)
20.40 KRIZARKA POTEMKIN — sovjetski celovečerni film — (Ljubljana)
22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 8. NOVEMBRA

11.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 GLODALČEK MISKO — serijska lutkovna igra (Zagreb)
17.25 POPOTOVANJE PO AZIJI — serijski film (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 ZDROŽENJE RADOVEDNE ŽEV — oddaja za otroke — (Zagreb)

19.00 20 MILLIONOV — reportaža (Beograd)
19.30 KJE JE TA ŠIRNI GOZD — film s festivala »Sov in ribolov« (Ljubljana)
19.50 LESNI SEJEM — reportaža (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 RDEČE, MODRO, ZELENO — glasbena revija sovjetske TV (Ljubljana)
21.40 SRCE — MEDNARODNO SO-DELOVANJE — iz cikla — »Sree — znanosti« (Ljubljana)
22.40 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

CETRTEK, 9. NOVEMBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 NEMSCINA (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Ljubljana)
14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.45 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 LEPOTA IN ZDRAVJE MOJH ZOB — TV v soli (Ljubljana)
17.05 POROČILA (Ljubljana)
17.10 TIK TAK: MALA LUPINIOA — II. del (Ljubljana)
17.25 PIONIRSKI TV STUDIO — (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 PO SLEDEH NAPREDEKA — (Ljubljana)
18.35 GODALA V RITMU (Ljubljana)
19.00 DEŽURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)
19.40 TV PROSPEKT (Zagreb)
19.54 PROPAGANDNA MEDIGRA (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Beograd)
21.10 RISANKA (Ljubljana)
21.20 KAPETAN KAPETANU — predstava Ateleja 212 (Beograd)
22.30 TV DNEVNIK (Beograd)

PETEK, 10. NOVEMBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRABE (Beograd)
14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRABE — ponovitev (Beograd)
17.25 POROČILA (Beograd)
17.30 ODDAJA ZA OTROKE STUDIA SARAJEVO (Beograd)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 ZAPLESITE Z NAMI — 10. oddaja (Ljubljana)
18.50 REZERVIRAN CAS (Ljubljana)
19.05 BREZ PAROLE — mladinska oddaja (Ljubljana)
19.35 CIK CAK (Ljubljana)
19.40 REZERVIRAN CAS (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 ZLATA PRAPROT — češka filmska bajka (Ljubljana)
22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
22.30 DUBROVNIŠKE POLETNE PRIREDITVE — Koncert S. Richterja (Zagreb)

SOBOTA, 11. NOVEMBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
17.40 VSAKO SOBOTO — pregled TV sporeda (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 LUTKOVNA PREDSTAVA — (Beograd)
19.15 SPREHOD SKOZI ČAS — (Ljubljana)
19.40 CIK CAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 LJUBEZEN, OH, LJUBEZEN — humoristična oddaja (Beograd)
21.40 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serijski film (Zagreb)
22.10 GIDPON IZ SCOTLAND YARDA — serijski film — (Ljubljana)
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

Gnusen zločin pri Beli cerkvi

(Nadaljevanje s 1. str.)

Ker pa mu je zbežala, je napadel Jeničevo in jo z nožem dvakrat zabodel. Hočevarjeva je videla, da je Lenart vrgel ob tla še otroka, zato je hitro stekla k hčeri in v nukinji, na kraju dogodka pa so se začeli zbirati tudi drugi vaščani. Lenart je medtem pobegnil.

Lenarta so iskali od četrta do nedelje, 29. oktobra

Z avtomobilom v železen drog ob cesti

Vladimir Zupanc iz Sotelskega se je 24. oktobra zjutraj peljal s osebnim avtomobilom iz Brezalnice proti domu. Ker je cesta kotanjasta, je hotel nadzirati steklenico olja, ki jo je imel na sedelu, da ne bi padla. Pri tem pa je dejal zaneslo v desno, da se je zaletel v železen električni drog ob cesti. Voznik se je poškodoval po bradi, na vozilu pa je za okrog 6000 Ndin škoda.

zvečer, ko so ga s pomočjo ogorčenih občanov naposled okoli 23. ure našli in aretirali. V priporu je Lenart dejanje skesano priznal, vendar se še zagovarja, da je bil k dejanju napeljan. Nadaljnja preiskava bo dokazala, ali so njegove trditve resnične.

dar se še zagovarja, da je bil k dejanju napeljan. Nadaljnja preiskava bo dokazala, ali so njegove trditve resnične.

Poslovno sodelovanje
veletrgovine
MERCATOR
in perutninarstva
»KRAS« — Pivka,
vam odslej omogoča
sveže piščance po
9 Ndin KILOGRAM
v prodajalnah

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 3. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.25 Rozika Koritnik poje slovenske narodne pesmi. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Mirko Mikolč: Predvideno dogajanje ozimnicam. 12.40 Čez hrib in dol. 13.30 Priporočila vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turist. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih krizpotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Glasbeni cecili. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 4. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 11.15 Kar po domače. 12.10 S koroske v Makedonijo... 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milica Oblik: Oskrbovanje črnega ribeza poslimi. 12.40 Popevke iz studia. 14. 13.30 Priporočila vam... 14.05 Od melodije do melodije. 15.45 Naš podlistek — S. Babel: Rdeča konjenica. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prispelo. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Tukomovanje ansamblov. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljen-

NEDELJA, 5. NOVEMBRA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli to-bogan. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Franček Sajce: Upor v Kandijski decembra 1918. 10.45 Nedeljski mozalk lepih melodij. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.50 Pesem godal. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Vsevolod Viš-njevski — Gerhard Rentzsch: Vojakova pot. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer.

PONEDELJEK, 6. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiev. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 11.50 Kmetijski nasveti — dr. Janez Brilec: Zajedavske bolezni pri živalih. 12.40 Pojeta šentjernejski oktet in Jože Černe. 13.30 Priporočila vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Koncert znamenitih opernih pevcev. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Pojo Los Paraguayos. 20.00 Na predvečer velikega jubileja. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 7. NOVEMBRA: 8.00 Z našimi solisti v slovenskih operah. 9.25 Belokranjske narodne v priredbi Marijana Vodopivca. 11.00 Poročila — Turistični napotki za

tujce. 12.10 Radovan Gobec: Svobodna zemlja — kantata za soliste, zbor in orkester. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franjo Jurhar: Gozdna stelja. 13.30 Priporočila vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na svideenje! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV — Ljubljana. 18.45 Družba in čas. 19.15 Minute z zabavnimi zbori. 20.00 Radijska igra — John Reed-Duško Car: Deset dni, ki so pretresli svet.

SREDA, 8. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.10 Slovenski ansambli in pevci zabavne glasbe. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Lojze Briški: Založno gojenje v sadovnjakih. 13.30 Priporočila vam... 14.05 Igramo za razvedrilo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš podlistek — A. Solohov: Zrebiček. 17.05 Mladina sobi in vam. 18.15 Odskočna deska — tretja vrsta. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Richard Wagner: »Walkires« — radijska priredba opere.

CETRTEK, 9. NOVEMBRA: 8.00 Iz romantičnega opernega repertoarja. 9.25 Srbska narodna kola Djordje Karaklajića. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.10 Prizor »Tlačinca«. 12.30 Kmetijski nasveti — prof. Ivo Jelačin: Tradicija živinorejskih organizacij v Sloveniji. 12.40 Igra ameriški pihalni orkester. 13.30 Priporočila vam... 14.45

Traktor se je prevrnil na njivo

Ivan Požum iz Podgorja se je 23. oktobra dopoldne peljal s traktorjem s Senovega proti Velikemu Kamnu. Na traktorju je bil tudi pomočnik Ivan Macur iz Mrčnih sel. Na ravnem delu 4,5 metra široke ceste je iz neznanega vzroka zapeljal na desno in se s traktorjem prevrnil na njivo. Ivan Macur je dobil hude poškodbe po glavi in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, voznik pa ima lažje poškodbe po obrazu in prsih. Na traktorju je za okrog 500 Ndin škoda.

Vožnja po levi strani se je slabo končala

Marija Poček iz Globokega se je 29. oktobra proti večeru peljala s osebnim avtom iz Brežice proti Globokemu. V Brezini ji je pripeljal naproti po levi strani mopedist Anton Kostrove iz Brežice. Voznica je iz bojazni pred trčenjem zavozila na levo stran, vendar se je mopedist kljub temu zaletel v desno stran avtomobila ter obležal nezvesten. Odpeljali so ga v brežiško bolnišnico. Na vozilih je za okrog 350 Ndin škoda. Mopedistu so odvzeli krl.

RADIO BREŽICE

PETEK, 3. NOVEMBRA: 18.00 do 19.30 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariši, to ne zadeva tebe!

NEDELJA, 5. NOVEMBRA: 11.00 — Poročila — Marija Cvejanov: Srednjeročni plan razvoja občine Brežice do 1. 1970 (zdravstvena dejavnost in socialno varstvo) — Ta teden v Delavski enotnosti — Maks Toplišek: Kaj smo storili v letošnji turistični sezoni na našem območju — Za naše kmetovalce: inž. Olga Lupšina — Skropljenje sadnega dravja. — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapis: Velike oktobrske revolucije se spominja udeleženelec Anton Krhne iz Trinja — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. — 12.45 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 7. NOVEMBRA: 18.00 do 19.00 Reportaža ob letošnjem praznovanju velike oktobrske revolucije — Nove plošče Jugotona — Tedenski športni komentar — Iz naše glasbene šole — Obvestila in filmski pregled. 19.00—19.30 — Glasbena oddaja: Iz naše diskoteka beat glasbe.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 3. novembra — Silva Sobota, 4. novembra — Karel Nedelja, 5. novembra — Savina Ponedeljek, 6. novembra — Lenart Torek, 7. novembra — Zdenka Sreda, 8. novembra — Bogomir Četrtek, 9. novembra — Nevenka

CESTNIKE

Dragi in dobri mami Ivanki Grli, ki živi v Nemčiji, želita za njen rojstni dan še mnogo zdravil let hčerka Zofka in sin Ivan. Enako Drago, Marica, Marjana, Vilma in Sini. Lep pozdrav stu, Cvetki, Anici, Tomažku in Gustiju.

PREKLICI

Jakob Dergane, mizar iz Malin 13, p. Semič, preklucijem, kar sem trdil o zasebnem tožilu Jožetu Plutu iz Božič vrha 6, p. Subor pri Metliki, dne 3. septembra 1967 v gostilni Petra Badovinca na Jugorju, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Franc Vrhanez iz Učakovcev 30 izjavljam, da nisem slišal govornika Franciške Spehar iz Učakov-

cev 32, da bi bila kaj rekla o življenju Petra Sveba, ki kot vaščan Učakovcev živi v Kanadi.

Izjavljam, da so vse besede, ki sem jih izrekel zoper Ivana Marjeteta iz Starega trga ob Kolpi št. 8, neresnične, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Vidmar, Deskova vas št. 20, Stari trg ob Kolpi.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše mame in stare mame

FRANČIŠKE HOČEVAR iz Stopič

se zahvaljujem vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih. Zahvaljujem se vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Nadalje se zahvaljujem kolektivom splošne bolnišnice, komunalnemu podjetju in OPREMALESU za Novega mesta za darovane vence.

Zalujoči: hčerki Angele, Fani in Ivan z družinami.

Ob bridki izgubi moje ljube mame

TILKE DRČAR iz Mirne

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z menoj in mi izkazali vso dobroto in pomoč.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše predrage mame

Urške Pureber

iz Zabje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, ji darovali cvetje ter jo spremlili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem dr. Vodniku za zdravljenje in skrb, pevskega zboru »Dušan Jereba« za žalostinke, organizacijam ter vsem posameznikom za številne vence, cvetje in tople poslovilne besede.

Zalujoči:

mož Ivan, sinovi Slavko, Ivan, Marjan in Jože ter hčerki Iva in Marica z družinami.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

POTREBUJEM dekle, ki bi hodila pomagat v gostilno. Naslov v upravi lista (1619/67).

ZA VARSTVO dveh otrok iščem žensko. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Magda Bartolj, Zalog 27, Novo mesto.

DEKLE za pomoč v gospodinjstvu — začelno iščem. Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.

STANOVANJA

OPREMLJENO sobo oddam ženski. Ogled od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista (1633/67).

MOTORNÁ VOZILA

AMD SEVNICA PRODA osební avto fiat 1100 v nevornem stanju. Licitacija bo v ponedeljek, 6. novembra 1967 v delavnici AMD Sevnica: za družbeni sektor od 8. do 10. ure, za zasebni sektor od 10. do 12. ure.

PRODAM ODLIČNO OHRANJEN opel kadet 63. Vprašajte po telefonu št. 7, Kostanjevica.

MOPED »Partizani«, nov, ugodno prodam. Ogled v nedeljo dopoldne na Cesti herojev 7.

MOPED prodam ali zamenjam za motorno žago. Naslov v upravi lista (1625/67).

MERCEDES KIPER 4 t, tip 312, v dobrem stanju prodam. Javne Korasa, Majda Sile 2, Novo mesto.

PRODAM

KROZNO ZAGO z dolgim podstavkom, nov motor in pripadajoče, poceni prodam. Vprašajte v Kleti, Kostanjevica.

KMETOVALCI — OBRATNIKI! — Prikolice za moped ter posamezna kolesa za prikolice ali ročne vozičke (gare) prodam. Mehanična delavnica AMBROZ, Ljubljana, Tržaška 15, tel. 20-173, nasproti tobačne tovarne.

INVALENTSKI motorni voziček »Tomos« moped z motorjem, nov, prodam. Černe, Gerbičeva 48, Ljubljana.

PRODAM TRAKTOR »Fergusona« s prikolico — enosono, plug (dvoobrazni), mlatnico »Sent-jure« in zapravilniček. Ciril Seničar, Mali Slatnik 6, Novo mesto.

PRODAM televizor »Čajaveca« — šivalni stroj »Bagata« (lahko tudi na dek), žično mrežo za ograjo (višina) 1,30 m, dolžina 66 m). Po naročilu dajite ravnje širine mreže. Naslov v upravi lista (1624/67).

PRODAM PARCELO in hišo, dograjeno do prve plošče. Pevec, Partizanska 2, Novo mesto.

PRODAMO peč za kopalnico, umivalnik, bakren kotel za perilo in 2 pisalni mizi. Klub upokojencev, Novo mesto.

PO ZELO UGODNI ceni prodam šivalni stroj »Bagata«, še z garancijo, in stroj za pobiranje zank (popravilo nogavic) znamke »Fronto« — NYLA. Informacije pri: Lavrič, Kidričeva II/7, Kočevje.

PRODAM trodelno hrastovo omaro, stole in novo ograjdo za divan. Zibert, Ljubljanska 20, Novo mesto (pri Keramiki).

VINOGRAD, sadovnjak in gozd (skupaj dva hektara) ter hram z vsem inventarjem prodam v Sromljah pri Brečicah. Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.

PRODAM superavtomatični pralni stroj. Ogled po 15. uri. Malenšek, Prešernov trg 11, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM manjši stroj za čiščenje in luščenje pšenice. Naslov v upravi lista (1628/67).

RAZNO

POROCNE PRSTANE po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

DESETTISOCI vaših sotrpinov, ki so kakor vi bolehal na želodcu, jetrih, žolcu in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim naravnim zdravilom: rogaškim DONAT vrelcem. Zahtevajte DONAT v svoji trgovini! V Novem mestu in ga dobite pri HMEJLNIKU in STANDARDU (MERCATORJU).

darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so mi pisмено ali ustno izrekli sožalje. Posebna hvala družini Vidmar ter učiteljskemu zboru in pionirjem z Mirne, ki so mamo na zadnji poti tako lepo spremlili in ji izkazali veliko hvalnost za vso njeno dobroto.

Zalujoča hčerka z družino in drugo sorodstvo.

Dr. Fornazierič, zdravniku železničarske ambulante v Bršlinu, zdravstvenemu osebju splošne bolnišnice Novo mesto — otroški oddelček, otroškim negovalkam in družini Ravnič se za nesebično in požrtvovalno skrb pri zdravljenju hčerke Sonje Rupar ob njeni težki bolezni zahvaljujem hvaležna družinica Rupar

KINIO

Brezice: 3. in 4. 11. ameriški barvni film »A la ljuževan ali denar«. 5. in 6. 11. ameriški film »Volkovi Teksasa«. 7. in 8. 11. ameriški film »Junaki velikih dirk«.

Črnomelj: 3. in 5. 11. ameriški barvni film »Svet Suzie Wongove«. 7. in 8. 11. vzhodnonemški film »Kronika nekega umora«.

Kostanjevica: 5. 11. mehiški barvni film »Vrni se iz Mehike«.

Metlika: 3. do 5. 11. jugoslovanski film »Prti in ostati in ameriški barvni film »Polpa angelova«. 8. in 9. 11. italijanski film »Učitelj iz Vidjevanov«.

Mekronog: 4. in 5. 11. ameriški barvni film »Robin Hood«.

Novo mesto — »Krkca«: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Helms«. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrlica smrti«.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimske devices«.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje«. 8. 11. španski film »Samba«.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetani«.

Šentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgub iz pekla«.

Trebnje: 4. in 5. 11. ameriški pustolovski film »Hataria«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Vrtačič iz Zadvara — Treno, Tereziya Aznoh iz Straže — Anico, Ana Kabur iz Jedinišice — Roberta, Marija Jeselnik iz Ljubljane — Maričko, Marija Božič iz Leskovca — Martina, Tereziya Slapničar iz Dolnje Straže — Bojano, Ivanka Osoinik iz Domžal — Igorja, Francka Longar iz Sahovca — Jožeta, Marija Knafelj iz Smiheta — Darjo, Ana Radelj iz Ponikev — Janžna, Marija Škedelj iz Hruševca — Vojka, Angela Trščinar iz Jurne vas — Martina, Milka Krese z Gornjih Sušic — Dominika, Zofija Slak iz Trebnjega — Sabirino, Alojzija Berk iz Straže — Marjeto, Anica Jelen iz Krškega — Vesno, Stanka Černoša iz Krškega — Ildijo, Ana Kos iz Ločne — Duška, Ivanka Lukše iz Velikega

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vaše mu vprašanje dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Podloga — Jožeta, Marjana Gvozdancovi iz Krškega — Biljano, Milena Kraševac iz Gornje Lokvice — 2 dečka, Cilka Brinc iz Skrlja — dekle, Cilka Tomažin z Rake — dekle, Štefica Koncila iz Podgozda — dekle, Slavka Pečjak iz Stavce vasi — dekle, Zofija Podlogar iz Sentrupert — dekle, Marija Linikar z Luže — dekle, Marija Hiebec iz Straže — dekle, Marija Pavkovič z Bučke — dečka, Jelka Prah iz Kostanjevica — 2 deklici, Ana Zarn iz Velikega Mraševca — dekle, Marija Grandilj iz Hraštja — dečka, Boža Muc iz Metlike — dečka in Marija Hajsinger iz Dolše — dekle.

OBVESTILA

GUMI VOZOVE, traktorske prikolice, stroje za opeko, osi za gumi vozove (felge) lahko dobite vsak dan pri Francu Spelu, Gorenje, Smartno ob Paki.

Cenjene stranke obveščam, da sem spet začel z rednim delom ter se priporočam za vsa popravila ter nova naročila. Čevljarstvo Stefan Spudič, Partizanska 5, Kandija.

Perilo opere, oblačila očisti — Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

NAŠIM BRALCEM!

V zadnji številki DL smo napovedali, da bo ta teden naš časopis zaradi praznika izšel v petek 3. novembra. Ker so v tiskarni DELA morali spreminiti vrstni red tiskanja nekaterih listov, smo lahko izšli šele danes. Naročnike prosimo, da nam zamudo z razumevanjem oprostite. — Prihodnja številka bo izšla v četrtek 9. novembra na 32. straneh!

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in

KMETIJSKI STROJI

CANDY 75

samo

68.000 lir!

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: MOČNIK, Sokolska 3, št. telefona 068-21-639

SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 3

PEROTTI-EKSPORT S. FRANCESCO 41, TRST

S TAKOJSNJO DOBAVO VAM NUDIMO OSEBNA VOZILA:

ZASTAVA 750

ZASTAVA 1300

ŠKODA 1000 MB de lux

Vse informacije dobite na upravi podjetja ali po telefonu 21-132.

Pri nakupu se poslužite ugodnega kredita, ki ga odobravamo po hitrem postopku.

NOVOTEHNA

TRGOVSKO PODJETJE NOVO MESTO

KRONIKA NESREČ

Autobus trčil v kombi

29. oktobra je Momčilo Erič iz Kikinde potoval s kombijem po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Trebnjem se je ustavil, ker je bil pred njim neki avto v okvari. Proti Zagrebu pa je šla kolona vozil. Za Eričem je vozil Cveto Stefanović avtoбус ljubljanskega podjetja SAP in zadel kombi. Škoda je bilo za 700 Ndin.

Mopedist zbil pešca v živo mejo

Anton Anžiček iz Zuzemberka se je 29. oktobra zvečer peljal s mopedom iz Lokve v Črnomelj. V Ulici 21. oktobra se je pripeljal po levi strani ceste in zbil Franca Bahorja. Mopedist je padel, pešca pa je odbilo v živo mejo.

Prekucilaj pri Poljanah

Elstratie Hatzegeorgiev se je 29. oktobra s osebnim avtom nemške registracije pripeljal po avtomobilski cesti od Poljan in začel prehitovati tovornjak. Naproti je pridružil neko vozilo, zato je Hatzegeorgiev zavil pred tovornjak. To se je zgodilo tako naglo, da se je osební avto prekucnil na streho in obstal na kolesih. Škoda so ocenili na 5000 Ndin.

Spet varnostna razdalja!

Ana Stankovič iz Nemčije se je 29. oktobra dopoldne peljala s osebnim avtom proti Zagrebu. Pred njo se je s osebnim avtom peljal Ljubljancin Marjan Hudoklin. Pri Trebnjem je Hudoklin zmanjšal hitrost, ker je stalo na cesti pokvarjeno vozilo. Stankovičeva pa je trčila vanj, ker je vozila tik za njim. Škoda je bilo za 5000 Ndin.

Cik-cak z gladkimi gumami

Marko Petrovič se je 29. oktobra peljal s osebnim avtom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Trebnjem ga je začelo zaradi neprimerno hitrosti in gladkih gum zanašati. Ko se je po cikcakasti vožnji vrnil na desno stran, je zadel nasp in obstal. Škoda so ocenili na 10.000 Ndin.

V betonski jašek in na travnik

Novomeščan Jože Zupanič se je 28. oktobra zvečer peljal s osebnim avtom iz Straže, pri Srebrničah pa ga je zaradi neprimerno hitrosti med srečanjem z nekim vozilom zaneslo v jašek in od tam na travnik. Škoda je bilo za 5000 Ndin.

Iznenadil naproti vozečega

Dragoljub Pantovič iz Progorelice pri Kraljevu se je 27. oktobra zvečer peljal v belgijskem avtu iz Ljubljane v Zagreb. Pri Dragi je srečal osební avto, ki ga je vozil Ljubljancin Jakob Jesih. Pantovič je nenadoma zavil na levo pred Jesihov avto in vanj trčil. Škoda je bilo za 6000 Ndin.

NESREČNI ZALJUBLJENI TISKARSKI ŠKRAT!

Zadnji četrtek smo na prvi strani poročali, da smo 26. oktobra tiskali 29.080 Dolenjskih listov, kar je bilo, mimogrede povedano, čista resnica. Tiskarski škrat (tak na dveh nogah, verjetno pa hudo zaljubljen in zavoljo tega kratkoviden!) pa nam jo je spet poštno zagodel: v rokopisu smo napisali, da dobijo stalni naročniki 26.749 izvodov, drobna prodaja 2095 izvodov, za arhiv ter dokazne izvide pa smo tiskali 236 števk listu. Tiskarski škrat je prezrl napako strojnega stavca, ki nam je s številko »36.749 izvodov« za stalne naročnike sicer nehote namenil visoko priznanje — toda žal imamo za zdaj komaj 26.749 stalnih naročnikov! Nove naročnike pa zares še sprejemamo! (Čudno je, da nas zaradi te tiskarske napake ni »zgrabila« še noben republiški dnevnik in nas vtačnil v katerega izmed svojih okenčkov...)

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Prime, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 531-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predaj 33 — Telefon 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delo« v Ljubljani.